

به نام خدا

نمونه سوالات مشابه نهایی

به همراه سه دوره سوالات امتحان نهایی

تهیه و تنظیم: محسن صغری دکترم

۱ در عبارت زیر، واژه ((مکاشفَت)) در اصطلاح ((عرفانی)) به چه معناست؟
(یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفَت مستغرق شده.)

معنی واژگان مشخص‌شده را بنویسید.

۲ این مدعیان در طلبش بی خبران اند.

معنی واژگان مشخص‌شده را بنویسید.

۳ خوان نعمت بی دریغش همه‌جا کشیده.

معنی واژگان مشخص‌شده را بنویسید.

۴ تخم خرمایی به تربیتش نخل باسِق گشته.

۵ جدول زیر را کامل کنید.

واژه معادل	معنا
.....	دارای نشان پیامبری
.....	شادی بخش
.....	به خدای تعالی بازگشتن
.....	قطع کردن مقرری

۶ املای درست را برای جای خالی بیت زیر انتخاب کنید.
"چو قطع بعد مسافت نمی‌دهد دستم کجا منزل مجال خواهد بود"
الف) غربت - ب) قربت

۷ در ابیات زیر واژه‌هایی را که هم‌آوای آن‌ها در زبان فارسی وجود دارد، بیابید و هم‌آوای آن‌ها را با ذکر معنی بنویسید.

الف) کمال حسن تدبیرش چنان آراست عالم را که تا دوران بود باقی بَر و حسن ثنا ماند

در گروه کلمات زیر چند غلط املایی به کار رفته است، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۸ "عنابت و بازگشت - امواج بحر - مستغرق و مجذوب - حلیه جمال - گناه فاحش - تضرع و خواهش - قربت حق - مفرح ذات - تهفه و ارمغان"

۹ نوع قرینه حذف را در عبارت های زیر مشخص کنید.

الف) هر که را رنج بیش، گنج بیش.

ب) سحر می خواست دوستش را ببیند اما نتوانست.

۱۰

در عبارت زیر حذف به چه قرینه‌ای صورت گرفته است؟
(شکر خدا، که بارش بهاری از آلودگی هوا کاسته است.)

۱۱

واژه‌های مشخص شده، نماد چه مفاهیمی هستند؟
"ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز
کان سوخته را جان شد و آواز نیامد"

۱۲

قسمت مشخص شده متن زیر، بیانگر کدام آرایه ادبی است؟
"فزایش باد صبا را گفته تا فریش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد."

۱۳

آرایه‌های مشترک دو عبارت زیر را بیابید و بنویسید.
الف) هنر چشمه زاینده است و دولت پاینده؛ هرچا رود قدر بیند و بر صدر نشیند.
ب) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.

۱۴

در عبارت زیر آرایه‌های "استعاره، کنایه و تشبیه" را مشخص کنید و توضیح دهید.
"یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فروبرده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده."

دو آرایه شاخص در بیت زیر را بیابید و توضیح دهید.

۱۵

همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی
همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی

معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

۱۶

درختان را قبای سبزِ ورق در بر گرفته و اطفال شاخ را کلاه شکوفه بر سر نهاده.

معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

۱۷

وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.

معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

۱۸

هر نفسی که فرو می رود، مُمدّ حیات است و چون برمی آید، مَفْرَح ذات.

۱۹

در بیت ((بنده همان به که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد)) منظور از ((تقصیر)) چیست؟

۲۰

کدام گزینه مفهوم بیت ((ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز
کان سوخته را جان شد و آواز نیامد)) را بیان می‌کند؟
الف) بیان عشق و شیدایی
ب) پاک‌باختگی و بی ادعایی
ج) اتحاد و همیاری

۲۱

معنی و مفهوم عبارت‌های زیر را به نثر روان بنویسید.

الف

عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناک حقّ عبادتک.

۲۲

مفهوم کلی مصراع‌های مشخص شده را بنویسید.

الف

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

ب

چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟

پ

گر کسی وصف او ز من پرسد بی‌دل از بی‌نشان چه گوید باز؟

۲۳

بیت "هیچ نقاش نمی‌بیند که نقشی برکند
وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای" با کدام عبارت تناسب مفهومی دارد؟
الف) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که "ما عبدناک حقّ عبادتک".
ب) واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب که ما عرفناک حقّ معرفتک.

۲۴

مفهوم کلی مصراع دوم بیت زیر با کدام گزینه مناسبت دارد؟
"هیچ نقّاش نمی‌بیند که نقشی بر کند
الف) ما عبدناک حَقَّ عِبَادَتِک.
ب) ما عَرَفْنَاک حَقَّ مَعْرِفَتِک.

۲۵

دربارهٔ تناسب مفهومی بیت‌های زیر توضیح دهید.
- چه غم دیوار اَمّت را که دارد چون تو پشتیبان؟
- به بال کاغذی از بحر آتشین گذرم
چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟
حمایت تو اگر پاسبان من باشد

۲۶

باتوجه به متن زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.
"یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فروبرده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده؛ آنکه که از این معامله باز آمد، یکی از یاران به طریق انبساط گفت: "از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟" گفت: به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پُر کنم هدیهٔ اصحاب را. چون برسیدم، بوی گلم، چنان مست کرد که دامنم از دست برفت."

الف

منظور از "معاملت"، "بوستان" و "گل" چیست؟

ب

مفهوم کنایهٔ جملهٔ پایانی را بنویسید.

۲۷

سعدی در جمله زیر، به کدام صفت خداوند اشاره می کند؟
(وظیفه روزی به خطای منکر بُرد.)

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

۲۸

نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم ننگی نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی

۲۹

عاکفان کعبهٔ جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناک حَقَّ عِبَادَتِک.

۳۰

معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف

گر بدین حال تو را محتسب اندر بازار ببند، بگیرد و حد زند. (خواجه نظام الملک توسی)

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۳۱

گفت والی از کجا در خانهٔ خَمَار نیست؟

۳۲

گفت تا داروغه را گوییم در مسجد بخواب

۳۳

پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است

۳۴

در کدام گزینه غلط املایی به کار رفته است؟ آن را بیابید و اصلاح کنید.

الف- گفت از بهر غرامت جامه ات بیرون کنم

ب- گفت تا داروقه را گوییم در مسجد بخواب

املای صحیح واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید.

۳۵

اگر چنین است ما را اینجا مقام (ثواب / صواب) نباشد.

در گروه کلمات زیر چند غلط املایی به کار رفته است، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۳۶

"موجب سپاس‌گزاری، مار قاشیه، غربت زندان شهر، بزم و ضیافت، صریر و تخت، غرامت و تاوان، متاع و فرمانروا، ثنا و ستایش"

۳۷

فعل‌های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید.

الف

گفت: "نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم" گفت: "والی از کجا در خانهٔ خَمَار نیست؟"

- ۳۸ "گفت: نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم"
- ۳۹ نقش ضمیر را در هریک از مصراع‌های زیر تعیین کنید.
- الف تا چشم بشر نبیندت روی
ب خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد
- ۴۰ فعل "شد" را از نظر کاربرد معنایی در دو بیت زیر بررسی کنید.
- الف درون‌ها تیره شد باشد که از غیب چراغی برکند خلوت‌نشینی
ب مرغ روحش کاو همای آشیان قدس بود شد سوی باغ بهشت از دام این دار محن
- ۴۱ شعر "مست و هوشیار" از نظر شیوه بیان (جد - طنز) با این سروده حافظ چه وجه اشتراکی دارد؟
"با محتسبم عیب مگوئید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است"
- ۴۲ مصراع اول این بیت چیست؟
"..... باید که خاک درگه اهل هنر شوی"
الف) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق
ب) گر در سرت هوای وصال است حافظا
- ۴۳ در بیت زیر "متناقض نما و تشبیه" را بیابید:
"یکدم غریق بحر خدا شو، گمان مبر
کز آب هفت بحر، به یک موی تر شوی"
- ۴۴ آرایه خواسته‌شده در هر عبارت را بیابید و توضیح دهید:
الف) با محتسبم عیب مگوئید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است
ایهام:
- ۴۵ بیت به‌هم‌ریخته زیر را سامان دهید.
"بحر، شوی، مبر، آب، کز، دم، هفت، موی، شو، بحر، تر، غریق، به، خدا، گمان، یک، یک"
- ۴۶ هریک از مصراع‌های زیر، به کدام پدیده اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟
الف) گفت: "دیناری بده پنهان و خود را وارهان": (.....)
ب) گفت: "جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست": (.....)
- ۴۷ درباره مفهوم هریک از بیت‌های زیر توضیح دهید.
الف) دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگوی
ب) گفت مست: "ای محتسب، بگذار و رو
من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم (حافظ)
از برهنه کی توان بردن گرو؟ (مولوی)

مفهوم مشترک ابیات زیر را بیان کنید.

- ۴۸ گفت مست ای محتسب بگذار و رو
گفت ازبهر غرامت جامه ات بیرون کنم
از برهنه کی توان بردن گرو؟
گفت: پوسیده است، جز نقشی ز بود و تار نیست
- ۴۹ در مکتب حقایق پیش ادیب عشق
ای بی خبر بکوش که صاحب خبر شوی
هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی
تا راهرو نباشی کی راهبر شوی
- ۵۰ در ابیات زیر منظور از عبارات مشخص‌شده چیست؟
الف) گفت: می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی
ب) گفت: آگه نیستی کز سر درافتاد کلاه
پ) گفت: تا داروغه را گوییم در مسجد بخواب
گفت ای بیهوده‌گو حرف کم و بسیار نیست
گفت: در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست
گفت: مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست

- ۵۱ گفت: نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم / گفت: والی از کجا در خانه خمار نیست؟
- ۵۲ گفت: آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه / گفت: در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست
- ۵۳ بیت "گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان / گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست" به کدام پدیده ناپسند و مذموم اجتماعی اشاره دارد؟
- ۵۴ معنی فعل مشخص شده در کدام گزینه درست و در کدام گزینه نادرست آمده است؟
 ۱- ریشه های ما به آب / شاخه های ما به آفتاب می رسد / ما دوباره سبز می شویم (گشتن اسنادی)
 ۲- زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست / در حق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست (وجود ندارد)
 ۳- گفت می باید تو را تا خانه قاضی برم / گفت رو صبح آی، قاضی نیمه شب بیدار نیست (وجود ندارد)
 ۴- گفت: می بسیار خوردی زان چنین بی خود شدی / گفت ای بیهوده گو، حرف کم و بسیار نیست (گشتن اسنادی)
- ۵۵ معنای واژه "همت" را در بیت های زیر بررسی کنید.
 الف) همت اگر سلسله جنبان شود / مور تواند که سلیمان شود (وحشی بافقی)
 ب) همت بدرقه راه کن ای طایر قدس / که دراز است ره مقصد و من نو سفرم (حافظ)

معنی واژه های مشخص شده را بنویسید.

- ۵۶ مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است
- ۵۷ خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد
- ۵۸ ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است
- ۵۹ واژه "همت" در بیت زیر به چه معنی است و مشخص کنید در کدام گزینه واژه "همت" به همین معنی به کار رفته است.
 "همت اگر سلسله جنبان شود / مور تواند که سلیمان شود"
 ۱- هرکه را یک ذره همت داد دست / کرد او خورشید را زان ذره پست
 ۲- همت از صاحب دلی گن التماس / پس به صاحب دولتی کن التجا

در هریک از عبارات های زیر غلط های املائی را بیابید و شکل درست آن ها را بنویسید.

- ۶۰ دشمن با استقرار صلاح های زیادی، قله را در دست داشت.
- ۶۱ جامه ای کاو نشود غرق به خون بحر وطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است

املائی صحیح واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید و در جای خالی بنویسید.

- ۶۲ با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را (فراغتی - فراقتی) است که جمشید جم نداشت
- ۶۳ در بیت زیر، "نهاد" و "مسند" را مشخص کنید.
 "در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت"
- ۶۴ در ابیات زیر کدام یک از ارکان جمله حذف شده است؟ نوع حذف را مشخص کنید.

- الف) جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است
- ب) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است

نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید.

- ۶۵ همت بدرقه راه کن ای طایر قدس / که دراز است ره مقصد و من نو سفرم

۶۶

فرّخی ز جان و دل می کند در این محفل

دل نثار استقلال، جان فدای آزادی

۶۷

کدامیک از ترکیب‌ها و واژه‌های مشخص‌شده، مفهوم مجازی دارند؟ دلایل خود را بنویسید.

الف

نالۀ مرغ اسیر این همه بهر وطن است

مسلک مرغ گرفتار قفس، همچو من است

ب

بدین شکستۀ بیت‌الْحَزَن که می‌آرد

نشان یوسف دل از چه زخندانش؟ (حافظ)

پ

در بیت‌الْحَزَن درآمد و نالید؛ چنانچه هر پرندۀ بر بالای سر یعقوب بود، بنالید. (قصص الانبیا)

۶۸

باتوجه به بیت‌های زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

- باآنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

- در دفتر زمانه فُتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب‌قلم نداشت

الف

دربارۀ تلمیح به کاررفته در بیت اوّل توضیح دهید.

ب

مصراع‌های مشخص‌شده را باتوجه به آرایۀ "کنایه" بررسی کنید.

۶۹

غزل اجتماعی به چه غزل‌هایی گفته می‌شود؟ این نوع غزل از چه زمانی رواج یافت؟ چند شاعر که در این نوع غزل شهرت یافته‌اند، معرفی کنید.

۷۰

آرایۀ خواسته‌شده را در ابیات زیر نشان دهید:

الف

خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد

ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الْحَزَن است

تضاد:

ب

همّت از باد سحر می طلبم گر ببرد

خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است

تشخیص:

پ

در دفتر زمانه فُتد نامش از قلم

هر ملّتی که مردم صاحب‌قلم نداشت

کنایه:

۷۱

هریک از ابیات گروه "الف" با کدام آرایۀ گروه "ب" ارتباط دارد؟ (در گروه "ب" یک مورد اضافه است)

ب	الف
تلمیح	الف) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل‌بند
اسلوب معادله	ب) مُستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد غنچهٔ خاموش، بلبل را به گفتار آورد
حسن تعلیل تضمین	ج) باآنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

۷۲

شعر "آزادی"، نمونه‌ای از اشعار وطنی عارف قزوینی است که به سلطۀ بیگانگان و بیدادگری محمدعلی شاه اشاره دارد؛ باتوجه به این نکته معنی و مفهوم بیت‌های زیر را بنویسید.

الف

آن‌کسی را که در این ملک سلیمان کردیم

ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است

ب

خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد

ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الْحَزَن است

۷۳

مقصود از موارد زیر چیست؟

الف

رفیقی که به طُرف چمن است:

ب

مردم صاحب‌قلم:

۷۴

باتوجه به ادبیات پایداری، مضمون مشترک ابیات زیر را بنویسید.

- جامه‌ای کاو نشود غرق به خون بهر وطن

پدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است (عارف قزوینی)

- فرّخی ز جان و دل می‌کند در این محفل

دل نثار استقلال، جان فدای آزادی (فرّخی یزدی)

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

۷۵

خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد

ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الْحَزَن است

۷۶

جامه ای کاو نشود غرقه خون بهر وطن

پدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است

۷۷ در دفترِ زمانه فُتد نامش از قلم هر مَلتی که مردم صاحب قلم نداشت

۷۸ باآنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

۷۹ مشخص کنید مفهوم نوشته‌شده در برابر کدام گزینه درست است و در برابر کدام گزینه نادرست است.

الف همت از باد سحر می طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است - سواره خبر از حال پیاده ندارد.

ب آن‌کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است - شکایت از ظلم حاکم

پ در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت - توصیه به احترام گذاشتن به افکار و عقاید دیگران

ت بدین شکسته بیت الحزن که می آرد نشان یوسف دل از چه زخداانش؟ - گریستن در فراق یوسف

مفهوم کلی بیت زیر چیست؟

۸۰ "خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران گنش آن خانه که بیت‌الحزن است"

مفهوم کلی هریک از ابیات زیر را بنویسید.

۸۱ جامه‌ای کاو نشود غرق به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است

معنی واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

۸۲ من ازبهر این فز و اورند تو بجویم همی رای و پیوند تو

۸۳ تاج شاهان ز سر به زیر نهند در میان دو شَرزه شیر نهند

۸۴ نه مطرب که آواز پای ستور سماع است اگر عشق داری و شور

۸۵ ساقی منشین به من ده آن می کز خون فسرده برکشد خوی (عرق)

۸۶ معادل معنایی هریک از واژه‌های مشخص‌شده را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف برکش ز سر این سپید معجر (آتشدان / سرپوش)

ب چون گشت زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند (منجمد / آویخته)

معنی واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

۸۷ برکش ز سر این سپید معجر

معنی واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

۸۸ بگرای چو اژدهای گرز

۸۹ در ابیات زیر غلط‌های املایی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

الف ای نیش به دل زین فلک صقله‌نواز وی شیشه عشرت‌شکن شعبده‌باز

ب می خور که شیخ و حافظ و مفتی و محتسب چون نیک بنگری همه تذویر می‌کنند

در گروه کلمات زیر چند غلط املایی به کار رفته است، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

"سلانه سلانه - سریر و تخت - سطوران بارکش - گرز و شرزه - معطل و بلاتکلیف - مرحم و ضمد - ارقند و قهرآلود - علف و خار - عن قریب و بهزودی - دل زدن - بهت و حیرت"

در گروه کلمات زیر دو غلط املائی بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

"ارغند و قهرآلود - شرزه و غضبناک - غایت القصوی - نط و طریقه - ضمد و مرحم - اتراق و توقّف - سوءهاضمه - سموم سوزان - تهفه و ارمغان - انابت و پشیمانی"

نوع ترکیب‌های زیر را مشخص کنید. (وصفی - اضافی)

همین‌که می‌خواهیم اولین مین را برداریم، ناگهان خر سرش را بالا می‌گیرد و با صدای بلند شروع به عرعر می‌کند.

این جمله آخر را طوری می‌گوید که یک لحظه گمان می‌کنیم متوجه خرابکاری ما شده و به ما طعنه می‌زند.

ای مادر سرسپید، بشنو این پند سیاه‌بخت فرزند

تا چشم بشر نبیند روی بنهفته به ابر، چهر دل‌بند

شو منفجر ای دل زمانه و آن آتش خود نهفته میسند

نقش دستوری واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

ای مادر سر سپید، بشنو این پند سیاه‌بخت فرزند

شو منفجر ای دل زمانه و آن آتش خود نهفته میسند

در بیت زیر کدام کلمات در نقش مفعولی به کار رفته‌اند؟ بنویسید.

"تا چشم بشر نبیند روی بنهفته به ابر، چهر دل‌بند"

در بیت زیر نوع حذف و بخش حذف‌شده را بنویسید.
"از سیم به سر یکی گله خود ز آهن به میان یکی کمر بند"

در کدام یک از ابیات زیر فعل حذف شده است؟ نوع حذف را بنویسید.
الف) پراندیشه شد جان کاووس کی ز فرزند و سودابه نیک‌پی
ب) گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت به جاؤت سوگند

باتوجه به بیت‌های زیر، درستی یا نادرستی هریک از موارد داده‌شده را تعیین کنید.
"تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن‌ها پس افکند
زین بی‌خردان سفله بستان داد دل مردم خردمند"

در گروه اسمی "مشت درشت روزگار"، واژه "مشت"، هسته است.

ترکیب "مردم خردمند"، وصفی و ترکیب "بی‌خردان سفله"، اضافی است.

بیت زیر به شیوه بلاغی سروده شده است؛ آن را به یک جمله عادی برگردانید.
"چون گشت زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند"

آرایه "حسن تعلیل" را در بیت زیر توضیح دهید.
"تا چشم بشر نبیند روی بنهفته به ابر چهر دل‌بند"

در ابیات زیر استعاره‌ها را بیابید و مفهوم هریک را بنویسید.

از سیم به سر یکی گله‌خود ز آهن به میان یکی کمر بند

پنهان مکن آتش درون را زین سوخته‌جان، شنو یکی پند

شعر "دماوندیه" سروده کیست و در چه قالبی سروده شده است؟ نمودار خطی قافیه آن را رسم کنید.

در بیت زیر استعاره و تشبیه را بیابید و بنویسید.
"برکن ز بن این بنا که باید از ریشه، بنای ظلم برکند"

۱۰۸ در بیت زیر "استعاره" و "مجاز" را مشخص کنید و مفهوم آن را بنویسید.

"تا وارهی از دم ستوران وین مردم نحس دیو مانند..."

۱۰۹ درباره کاربرد آرایه "استعاره" و "حسن تعلیل" در بیت زیر توضیح دهید.

"تا درد و ورم فرونشیند کافور بر آن ضما د کردند"

۱۱۰ درست یا نادرست بودن عبارات زیر را از نظر تاریخ ادبیات مشخص کنید.

الف بهار قصیده دماوندیه را در سال ۱۳۰۱ هجری شمسی سروده است.

درست □ نادرست □

۱۱۱ در بیت زیر مقصود شاعر از "مادر سر سپید" و "سیاه بخت فرزند" چیست؟

"ای مادر سر سپید بشنو این پند سیاه بخت فرزند"

۱۱۲ در قصیده "دماوندیه" مقصود شاعر از "دماوند" چه کسانی است؟

مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید.

۱۱۳ الف) شو منفجر ای دل زمانه و ان آتش خود نهفته میسند

ب) دلا خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟ برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟

۱۱۴ باتوجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید؟

"با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند"

الف مقصود از "شیر سپهر" و "اختر سعد" چیست؟

ب در این بیت به کدام ویژگی قله دماوند اشاره شده است؟

۱۱۵ باتوجه به دو بیت زیر، چرا شاعر از تشبیه دماوند به "مشت روزگار" ناخرسند است و آن را قلب فسرده زمین می داند؟

"نی تو نه مشت روزگاری ای کوه نی ام ز گفته خرسند

تو قلب فسرده زمینی از درد ورم نموده یک چند"

۱۱۶ در ابیات زیر به کدام ویژگی های دماوند - از منظر توصیف تخیلی و نمادین - اشاره شده است؟

"ای دیو سپید پای دربند ای گنبد گیتی ای دماوند

از سیم به سر یکی کله خود ز آهن به میان یکی کمر بند"

۱۱۷ در هریک از ابیات زیر، شاعر چه درخواستی از مخاطب خود (قله دماوند) دارد؟

الف برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند

ب بگریای چو ازدهای گرزه بخروش چو شرزه شیر ارغند

۱۱۸ در ابیات زیر مقصود از بخش های مشخص شده چیست؟

الف تا درد و ورم فرونشیند کافور بر آن ضما د کردند

ب پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان شنو یکی پند

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

۱۱۹ گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت به جانت سوگند

۱۲۰ تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن ها پس افکند

۱۲۱ بگریای چو ازدهای گرزه بخروش چو شرزه شیر ارغند

۱۲۲ در بیت زیر مقصود از "آتش" چیست؟

"شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته میسند"

۱ پی بردن به حقایق (۰/۲۵)

پاسخ سؤال ۲

۲ ادعا کنندگان - خواهان (۰/۲۵)

پاسخ سؤال ۳

۳ شفره (۰/۲۵)

پاسخ سؤال ۴

۴ بلند (۰/۲۵)

واژه معادل	معنا
وسیم	دارای نشان پیامبری
مفرح	شادی بخش
انابت	به خدای تعالی بازگشتن
وظیفه بردن	قطع کردن مقرری

۶ ب) قربت

۷ الف ثنا (حمد و ستایش و آفرین) - سنا (روشنی، پرتو، فروغ)

پاسخ سؤال ۸

۸ ۲ مورد

عنابت - انابت / تهفه - تحفه

۹ الف معنوی (۰/۲۵)

ب لفظی (۰/۲۵)

۱۰ قرینة معنوی (۰/۲۵)

۱۱ مرغ سحر: نماد هر انسان عاشق
پروانه: نماد عاشق حقیقی

۱۲ استعاره

۱۳ سجع: عبارت "الف": زاینده، پاینده - بیند، نشیند / عبارت "ب": رسیده، کشیده
تشبیه: عبارت "الف": تشبیه هنر به چشمه زاینده و دولت پاینده / عبارت "ب": باران رحمت و خوان نعمت (اضافه تشبیهی)
جناس: عبارت "الف": زاینده، پاینده - قدر، صدر / عبارت "ب": را، جا

۱۴ استعاره: جیب مراقبت (اضافه استعاری) / کنایه: سر به جیب مراقبت فرو بردن - به تفکر عارفانه مشغول شدن / تشبیه: بحر مکاشفت (اضافه تشبیهی)

پاسخ سؤال ۱۵

۱۵ جناس: غیبی و عیبی / تضاد: بیشی و کمی یا بکاهی و فزایی یا تلمیح

پاسخ سؤال ۱۶

۱۶ (خداوند) بر درختان، لباسی از برگ های سبز پوشانده (۰/۵) و بر سر شاخه های کوچک درختان، شکوفه ها را مانند کلاهی قرار داده است. (۰/۵)

پاسخ سؤال ۱۷

۱۷ روزی و رزق مقرر آن ها را (۰/۲۵) با وجود خطاکار بودنشان (۰/۲۵) قطع نمی کند. (۰/۲۵)

پاسخ سؤال ۱۸

۱۸ هر نفسی که می کشیم (دم) (۰/۲۵) یاری رساننده زندگی است (۰/۲۵) و زمانی که بیرون می آید (بازدم) (۰/۲۵) شادی بخش وجود است. (۰/۲۵)

۱۹ کوتاهی در عبادت

(۰/۲۵)

۲۰ گزینه (ب) (۰/۵)

۲۱ گوشه نشینان و عبادت کنندگان بزرگی خداوند به کوتاهی خود در عبادت اعتراف دارند و می گویند: خدایا، آن گونه که شایسته عبادت توست، تو را عبادت نکردیم.

۲۲ الف به دست آوردن روزی بدون غفلت

ب پشتیبانی پیامبر (ص) موجب آسودگی و آرامش امت اوست.

پ ناتوانی عاشق از توصیف معشوق

بیت "ب" ۲۳

۲۴ (ب) (ما عرفناك حقَّ معرفتك)

۲۵ با پشتیبانی و عنایت ممدوح از ناملایمات و دشواری‌ها بیمی ندارم.

۲۶ الف معاملات: اعمال عبادی / بوستان: معارف الهی و راز و نیاز عارفانه / گل: جلوهٔ جمال حق و تجلیات آن

ب از خود بی‌خود شدم و اختیارم را از دست دادم

۲۷ روزی دهنده بودن خداوند (رزاق بودن) (۰/۲۵)

پاسخ سؤالات ۲۸ تا ۲۹

۲۸ [خدایا] تو را نمی‌توان توصیف کرد؛ زیرا در درک و فهم محدود ما نمی‌گنجی. نمی‌توان نظیری برای تو پیدا کرد؛ زیرا تو در گمان و تصوّر ما جای نمی‌گیری.

۲۹ عبادت‌کنندگان بزرگی خداوند به کوتاهی خود در عبادت اعتراف دارند و می‌گویند [خدایا] تو را آن‌طور که شایستهٔ تو است عبادت نکردیم.

۳۰ الف محتسب: مأمور حکومتی شهر که کار وی نظارت بر اجرای احکام دین و رسیدگی به اجرای احکام شرعی بود. حدّ: کیفر و مجازات شرعی برای گناهکار و مجرم

پاسخ سؤالات ۳۱ تا ۳۳

۳۱ می فروش

۳۲ پاسبان، نگهبان، شبگرد

۳۳ شراب - پی درپی

۳۴ ب- داروقه - داروغه

پاسخ سؤال ۳۵

۳۵ صواب

پاسخ سؤال ۳۶

۳۶ ۳ مورد
قاشیه - غاشیه / صریر - سریر / متاع - مطاع

۳۷ الف شویم: برویم (فعل غیراسنادی) / نیست: وجود ندارد (فعل غیراسنادی)

۳۸ والی: مضاف‌الیه / سرای: نهاد

۳۹ الف ضمیر "ت" مضاف‌الیه است. (تا چشم بشر رویت را نبیند)

ب ضمیر "ت" مفعول است. (خواب و خور تو را از مرتبهٔ خویش دور کرد)

۴۰ الف فعل اسنادی: معادل "گشت"

ب فعل غیراسنادی: معادل "رفت"

۴۱ هر دو شعر با بیانی طنزآمیز از موضوعات اجتماعی زمانی خود انتقاد می‌کنند و به نکوهش ریاکاری حاکمان می‌پردازند.

۴۲ "ب" یا "گر در سرت هوای وصال است حافظا" (۰/۵)

۴۳ متناقض نما: غریق بحر شدن و به اندازهٔ یک موی تر نشدن
تشبیه: بحر خدا (خداوند به بحر تشبیه شده است)

۴۴ الف ایهام: مدام: ۱- پیوسته ۲- شراب

۴۵ یکدم غریق بحر خدا شو گمان مبر / کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی

۴۶ الف رشوه‌خواری

ب نامساعد بودن اوضاع جامعه

۴۷ الف نکوهش دورویی و ریاکاری

ب رشوه‌خواری و زورگیری مأموران و بیان فقر مردم جامعه

پاسخ سؤالات ۴۸ تا ۴۹

۴۸ مفهوم مشترک – انسان فقیر چیزی برای باختن و از دست دادن ندارد / المفلس فی امان‌الله!

۴۹ مفهوم مشترک – تا شاگردی نکنی به استادی نمی‌رسی. / نابرده رنج، گنج میسر نمی‌شود

۵۰ الف در فقه اسلام، کم و زیاد خوردن شراب یک حکم واحد دارد و مهم نیست که شخص چه مقدار شراب خورده است، خوردن شراب، چه کم چه زیاد، مستلزم حد (=مجازات شرعی) یکسان است.

مست می‌گوید: کم و زیاد خوردن شراب چه اهمیتی دارد؟ (گویی محتسب از این نکتهٔ فقهی هم بی‌خبر است!)

ب این عبارت مستی زیاد شخص را نشان می‌دهد به‌گونه‌ای که باعث شده کلاه از سرش بیفتد. در ضمن در گذشته، بدون کلاه بیرون آمدن، نوعی بی‌ادبی تلقی می‌شده است.

پ مطابق نظر فقها، انسانی که شراب خورده، نباید وارد مسجد شود، منظور از "بدکار" در این بیت، شراب‌نوش و مست است.

- ۵۱ (محتسب) گفت: خانۀ حاکم نزدیک است، به آنجا برویم، (مست) گفت: والی خود در میخانه به سر می برد.
- ۵۲ (محتسب) گفت: آن قدر مست و بی خبری که نمی دانی کلاه از سرت افتاده است، (مست) گفت: در سر انسان باید عقل و خرد باشد، بدون کلاه بودن عیب و ننگ نیست.
- ۵۳ رشوه دهی و رشوه ستانی
- ۵۴ ۱- ما دوباره سبز می گردیم. ← درست
۲- در حق ما جای هیچ اکراهی وجود ندارد. ← درست
۳- قاضی نیمه شب بیدار نمی باشد. ← نادرست
۴- این چنین بی خود گشتی. ← درست
- ۵۵ الف) اراده، قصد، کوشش
ب) توجه پیر برای تحقّق امری

- ۵۶ روش و طریق
- ۵۷ بیگانگان
- ۵۸ ماتمکده
- ۵۹ "همت" در بیت صورت سؤال به معنی "عزم و اراده" است و در بیت شماره ۱ نیز به همین معنی به کار رفته است. در بیت ۲ همت به معنی "دعای خیر" و "نفس حق" است.

- ۶۰ صلاح - سلاح
- ۶۱ بحر ← بهر

- ۶۲ فراغت (ما "آرامشی" داریم که...)
- ۶۳ نهاد: هرکس / مسند: محترم
- ۶۴ الف) [تو] آن جامه را بدر، زیرا [آن جامه] ننگ تن [است] و [آن جامه] کم از کفن است. - همه حذفها به قرینه لفظی است.
- ب) [تو] آن خانه را از اشک ویران کن؛ زیرا [آن خانه] بیت الحزن است. - هر دو حذف به قرینه لفظی است.

۶۵ همت را بدرقه راه من کن. - مضاف‌الیه مضاف‌الیه

۶۶ دل [را] نثار استقلال می کند. [= می گرداند] - مسند

۶۷ الف مرغ اسیر: استعاره (مجاز) از شاعر زندانی - مرغ گرفتار: معنای حقیقی دارد.

ب بیت‌الخزن: معنای مجازی دارد؛ استعاره از دل شاعر

پ بیت‌الاحزان: معنای حقیقی دارد؛ ماتمکده، کلبه احزان حضرت

۶۸ الف به داستان جمشید، پادشاه معروف ایرانی اشاره دارد که با ادعای خدایی کردن او، ضحاک بر او چیره شد.

ب بیت اوّل: فقیر و تهیدست بودن شاعر - فراهم نبودن بساط خوش‌گذرانی / بیت دوم: فراموش شدن و از یاد مردم رفتن

۶۹ به غزل‌هایی که محتوای آن‌ها بیشتر مسائل سیاسی و اجتماعی است، غزل اجتماعی می‌گویند؛ در عصر مشروطه با توجه به دگرگونی‌های سیاسی و اجتماعی، این نوع غزل رواج یافت؛ در سروده‌های شاعرانی چون محمدتقی بهار، عارف قزوینی و فرّخی یزدی می‌توان نمونه‌های آن را یافت.

۷۰ الف تضاد - آباد و ویران

ب تشخیص - همت از باد سحر خواستن.

پ کنایه: نام از قلم افتادن - محو و نابود شدن

۷۱ الف - حسن تعلیل

ب - اسلوب معادله

ج - تلمیح

۷۲ الف شاعر می‌گوید: محمدعلی شاه قاجار را به‌عنوان شاه عادل در جامعه قرار دادیم حال آنکه او مانند اهریمن بیدادگر است.

ب کشوری که به دست بیگانگان آباد شود، باید با اشک ویران شود؛ زیرا خانه غم و اندوه (ماتمکده) است.

۷۳ الف دوستانی که مشغول زندگی روزمره خود هستند و از مردم جامعه غافل هستند.

ب انسان‌های آگاه و متفکر و روشنفکر

۷۴ میهن‌دوستی، بذل جان در راه وطن و مبارزه با بیگانگان

پاسخ سؤالات ۷۵ تا ۷۸

۷۵ خانه ای (= وطن) را که بیگانگان آباد کنند، باید آن قدر بر آن خانه گریست تا ویران شود، زیرا چنین خانه ای با ماتمکده، تفاوتی ندارد.

۷۶ لباسی که در راه وطن تکه تکه نشود و به خون صاحبش آغشته نگردد، باید پاره‌پاره شود، زیرا چنین لباسی باعث خجالت است و به اندازه یک کفن هم ارزش ندارد.

۷۷ اگر ملّتی، نویسنده و متفکر نداشته باشد، روزگار آن ملّت را فراموش می‌کند.

۷۸ با آنکه ثروتی ندارم و به عیش و نوشی نمی‌توانم بپردازم، اما آرامشی دارم که جمشید هم نداشت!

الف نادرست است - مفهوم اصلی بیت پیام رسانی باد سحر (باد صبا) و خبررسانی به دوستان آزاد و رها است.

ب درست است.

پ درست است.

ت نادرست است - مفهوم اصلی بیت، گرفتارشدن دل عاشق است و شکایت از این گرفتاری.

پاسخ سؤال ۸۰

۸۰ بیگانه‌ستیزی، عدم وابستگی به بیگانگان، یا هر توضیح درست مشابه

پاسخ سؤال ۸۱

۸۱ جان فشانی در راه وطن (میهن‌دوستی)

پاسخ سؤالات ۸۲ تا ۸۵

۸۲ اورنگ، تخت پادشاهی، سریر

۸۳ خشمگین، غضبناک

۸۴ حیوان چارپا، خاصه اسب، استر و خر

۸۵ یخزده، منجمد

۸۶ الف سرپوش

ب آویخته

پاسخ سؤال ۸۷

۸۷ سرپوش، روسری

پاسخ سؤال ۸۸

۸۸ نوعی مار سمّی

۸۹ الف صقله - سفله

ب تذویر - تزویر

۴ مورد

سطوران - ستوران / مرحم - مرهم / ارقند - ارغند / ذل زدن - زل زدن

پاسخ سؤال ۹۱

مرحم - مرهم / تهفه - تحفه

پاسخ سؤالات ۹۲ تا ۹۶

۹۲ ترکیب‌های وصفی: اولین مین، صدای بلند / ترکیب اضافی: سرش (سر او)

۹۳ ترکیب‌های وصفی: این جمله، جمله آخر، یک لحظه / ترکیب‌های اضافی: متوجه خرابکاری، خرابکاری ما

۹۴ ترکیب‌های وصفی: مادر سرسپید، این پند، سیاه‌بخت فرزند (فرزند سیاه‌بخت) / ترکیب اضافی: پند فرزند

۹۵ ترکیب وصفی: چهر دلیند / ترکیب‌های اضافی: چشم بشر، روی تو

۹۶ ترکیب وصفی: آن آتش / ترکیب‌های اضافی: دل زمانه، آتش خود

پاسخ سؤالات ۹۷ تا ۹۸

۹۷ پند: مفعول / فرزند: مضاف‌الیه

۹۸ منفجر: مسند / زمانه: مضاف‌الیه / آتش: مفعول / نهفته: مسند

۹۹ "روی" و "چهر"

۱۰۰ نوع حذف: به قرینه معنوی / بخش حذف‌شده: فعل "داری یا نهاده‌ای" از آخر هر دو مصراع

۱۰۱ (ب) فعل "یاد می‌کنم" یا "می‌خورم" به قرینه معنوی

۱۰۲ الف درست

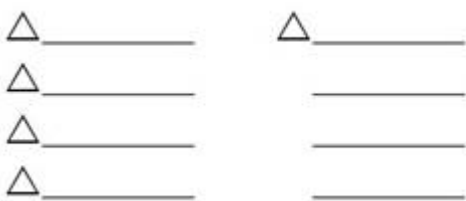
ب نادرست

۱۰۳ "چون زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند گشت"

۱۰۴ شاعر معتقد است چون قلّه دماوند نمی‌خواهد مردم چهره او را ببینند، آگاهانه چهره‌اش را در پس ابرها پنهان کرده است (دلیل سر به فلک کشیدن قلّه دماوند را دور ماندن او از نگاه آدمیان، دانسته شده است)

۱۰۵ الف "گله‌خودی از سیم" استعاره از برف روی قلّه دماوند / "کمربندی از آهن" استعاره از صخره‌های میانه کوه دماوند

۱۰۶ سرودهٔ ملک الشعراء بهار - قالب قصیده - نمودار قافیه در قالب قصیده:

۱۰۷ استعاره: "بنا" استعاره از ظلم و ستم / تشبیه: بنای ظلم (اضافهٔ تشبیهی)

۱۰۸ استعاره: "ستوران"؛ مفهوم: انسان‌های نادان و فرومایه / مجاز: دم؛ مفهوم: مصاحبت و دوستی و همنشینی

۱۰۹ استعاره: ورم - برآمدگی قلّهٔ دماوند - کافور - برف روی قلّهٔ دماوند / حسن تعلیل: شاعر برف روی قلّهٔ دماوند را پماد و مرهمی می‌داند که موجب تسکین درد و ورم آن شده است. (دلیل قرار گرفتن برف بر روی قلّه را تسکین درد و توزم آن دانسته است)

۱۱۰ الف درست

۱۱۱ مادر سر سپید: قلّهٔ پوشیده از برف دماوند (نمادی از آزادی‌خواهان و افراد انقلابی) / سیاه‌بخت فرزند: شاعر (ملک الشعراء بهار که مورد ستم و استبداد روزگار قرار گرفته بود)

۱۱۲ افراد آزادی‌خواه و انقلابی که به دلیل استبداد و ستم حاکم بر مملکت، موقتاً دست از مبارزه کشیده و گوشه‌گیری و انزوا گزیده‌اند.

پاسخ سؤال ۱۱۳

۱۱۳ توصیه به خروش و اعتراض و دعوت به قیام و مبارزه (ترک گوشه‌گیری و سکوت)

۱۱۴ الف شیر سپهر: خورشید / اختر سعد: سیارهٔ مشتری که به سعد اکبر مشهور است.

ب ارتفاع و برافراشتگی قلّهٔ دماوند

۱۱۵ زیرا مشت، نشان اعتراض است و کوه در موضع قیام نیست، افزون بر این، چون قلّهٔ دماوند به‌عنوان آتش‌فشان خاموش، فعالیتی ندارد، شاعر آن را به قلبی افسرده و منجمد تشبیه کرده است.

۱۱۶ از منظر توصیف تخیلی: مرتفع بودن - پوشیده بودن از برف
از منظر توصیف نمادین: صلابت، عظمت و شکوه (دماوند مانند فردی مبارز مجتهد شده که لباس رزم پوشیده و آمادهٔ مبارزه است)

۱۱۷ الف از او می‌خواهد درماندگی و سستی را ترک کند و از سازش با حکومت بپرهیزد و شوکت دیرینهٔ خود را بازیابد.

ب از او دعوت می‌کند که برای مبارزه با استبداد به پا خیزد و به اعتراض و قیام بپردازد.

۱۱۸ الف ورم: برآمدگی و ارتفاع دماوند / کافور: برف روی قلّهٔ دماوند

ب آتش: خشم و غم و اندوه / سوخته‌جان: شاعر (ملک الشعراء بهار)

۱۱۹ اگر خشم درونت را پنهان کنی و آن را بیرون نریزی، به جان تو قسم می‌خورم که آسیب می‌بینی و ظلم و استبداد وجودت را نابود می‌سازد.

۱۲۰ ای دماوند، تو مشقت بزرگ روزگار (مردم زمانه) هستی، که بر اثر گذشت روزگاران به‌عنوان میراثی بر جای مانده‌ای.

۱۲۱ همانند ازدهایی زهرآلود، حمله‌ور شو و مانند شیری شجاع و خشمگین فریاد برآور و حرکت کن. (دعوت به مبارزه با استبداد حاکم بر جامعه)

۱۲۲ خشم و ناراحتی درون شاعر

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۱ هرکسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسرار من

۲ کز نیستان تا مرا بیریده‌اند از نفیرم مرد و زن نالیده‌اند

۳ همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟

۴ معنای واژه "دستور" را در بیت‌های زیر مشخص کنید.

الف چه نیکو گفت با جمشید دستور که با نادان نه شیون باد و نه سور

ب گر ایدونک دستور باشد کنون بگوید سخن پیش تو رهنمون

۵ تفاوت معنایی واژه "پرده" را در ابیات زیر بیان کنید.

الف فعل‌هایی که ز ما دیدی و نپسندیدی به خداوندی خود پرده بپوش ای ستار

ب) مطرب بساز پرده که کس بی اجل نمرد وان‌کو نه این ترانه سراپد خطا کند

۶ تفاوت معنایی فعل "نیست" را در بیت زیر بررسی کنید.

"دردی است درد عشق که هیچش طیب نیست گر دردمند عشق بنالد غریب نیست"

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۷ سینه خواهم شرحه‌شرحه از فراق

در گروه کلمات زیر غلط‌های املائی بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۸ "شرحه‌شرحه از فراغ - ظن و گمان - مسطور و پوشیده - زهر و تریاق - دمساز و مشتاق - جستن اصرار - قصه‌های عشق - معکوس و سرریز - صور و شیون - مستمع و صاحب‌سخن"

در هریک از عبارت‌های زیر غلط‌های املائی را بیابید و شکل درست آن را بنویسید.

۹ هرکسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اصرار من

۱۰ تن ز جان و جان ز تن مسطور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست

۱۱ در کدامیک از ابیات زیر غلط املائی وجود دارد؟ شکل درست آن‌ها را بنویسید.

الف) ز سور و ماتم این انجمن‌ها کی خبر دارم؟ چراغ خامشم سر در گریبان دگر دارم

ب) مردم در این فراغ و در آن پرده راه نیست یا هست و پرده‌دار نشانم نمی‌دهد

۱۲ شکل درست کلمه را از نظر املائی انتخاب کنید.

"در گوشه سلامت چون توان بود تا نرگس تو با ما گوید رموز مستی"

الف) مستور ب) مسطور

"سز من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست"

الف

کارکرد حرف "را" را مشخص کنید.

ب

نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید.

نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۱۴

آتش است این بانگ نای و نیست باد هرکه این آتش ندارد نیست باد

۱۵

تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست

۱۶

در کدام بیت حذف فعل صورت گرفته است؟ به چه قرینه‌ای حذف شده است؟

الف) نی حریف هرکه از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید

ب) هرکسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسرار من

۱۷

درباره کارکرد حرف "را" در دو مصراع بیت زیر توضیح دهید.

"ما را میر به باغ که از سیر لاله‌زار یک داغ صدهزار شود داغ دیده را"

۱۸

کدام‌یک از ابیات و عبارات "گروه الف" با آرایه‌های "گروه ب" ارتباط دارد؟ (در گروه "ب" یک مورد اضافی است)

ردیف	الف	ب
۱	هرچه موجودند، از روحانی و جسمانی، طالب کمال‌اند.	
۲	به دستور فرمود تا ساروان هیون آرد از دشت، صد کاروان	حسن آمیزی اسلوب معادله تضاد
۳	عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را سیل، یکسان می‌کند پست و بلند راه را	حسن تعلیل جناس
۴	از شامه قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست.	

۱۹

بیت‌های زیر را از نظر کاربرد آرایه جناس تام (همسان) بررسی کنید.

الف

آتش است این بانگ نای و نیست باد هرکه این آتش ندارد نیست باد

ب

نی حریف هرکه از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید

۲۰

آرایه مشترک دو بیت زیر را بیان کنید.

الف) شانه می‌آید به کار زلف در آشفستگی آشنایان را در ایام پریشانی بپرس

ب) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست

۲۱

تشبیه و استعاره را در بیت زیر مشخص کنید.

"آتش عشق است کاندرا نی فتاد جوشش عشق است کاندرا نی فتاد"

جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

۲۲

"در بیت زیر مصراع دوم در حکم مصداقی برای مصراع اول است؛ درواقع شاعر بر پایه، بین دو مصراع ارتباط معنایی برقرار کرده است؛ به این نوع کاربرد شاعرانه می‌گویند."

"مستمع، صاحب سخن را بر سر کار آورد غنچه خاموش، بلبل را به گفتار آورد"

۲۳

آرایه‌های "حسن تعلیل، متناقض‌نما، جناس همسان، اسلوب معادله" را در هریک از ابیات زیر بیابید. (هر آرایه مربوط به یک بیت است)

الف

محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست

ب

کاووس کیانی که کی‌اش نام نهادند کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند

۲۴

در بیت "نی حدیث راه پر خون می‌کند قصه‌های عشق مجنون می‌کند" مقصود از "راه پر خون" چیست؟

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

- ۲۵ هرکسی از طغّ خود شد یار من از درون من نجست اسرار من
- ۲۶ تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست
- ۲۷ مقصود مولوی از "نی" و "جدایی" در بیت زیر چیست؟
"بشنو از نی چون شکایت می‌کند از جدایی‌ها حکایت می‌کند"

مفهوم مشترک ابیات زیر را بیان کنید.

- ۲۸ الف) در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز هرکسی برحسب فکر گمانی دارد
ب) هرکسی از طغّ خود شد یار من از درون من نجست اسرار من
- ۲۹ الف) روزها گر رفت، گو رو باک نیست تو بمان، ای آن‌که چون تو پاک نیست
ب) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست
- ۳۰ مفهوم "جاری و ساری بودن عشق در همه عالم و موجودات" در کدام بیت مطرح شده است؟
الف) آتش است این بانگ نای و نیست باد هرکه این آتش ندارد نیست باد
ب) آتش عشق است کاندر نی فتاد جوشش عشق است کاندر نی فتاد
- ۳۱ منظور از کلمات و اصطلاحات مشخص‌شده بیت زیر را بنویسید.
"هرکه جز ماهی ز آیش سیر شد هرکه بی‌روزی است، روزش دیر شد"
- ۳۲ در بیت زیر منظور از "اصل خویش" چیست؟
"هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش بازجوید روزگار وصل خویش"
- ۳۳ منظور از واژه‌های "هوش" و "بی‌هوش" در بیت زیر چیست؟
"محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست"
- ۳۴ مفهوم بخش‌های مشخص‌شده بیت زیر را بیان کنید.
"من به هر جمعیتی نالان شدم جُفت خوش‌حالان و بدحالان شدم"
- ۳۵ در بیت زیر منظور از "نیستان" چیست؟
"کز نیستان تا مرا بیریده‌اند در نفیرم مرد و زن نالیده‌اند"
- ۳۶ در مصراع "تو بمان ای آن‌که چون تو پاک نیست" منظور شاعر از "تو" کیست؟

معنی واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

- ۳۷ محبت چون به‌غایت رسد، آن را عشق خوانند.
- ۳۸ پروانه قوت از عشق آتش خورد.
- ۳۹ ممت بی‌عشق می‌یاب.
- ۴۰ معادل معنایی "شیدایی" در کدام بیت آمده است؟ کلمه موردنظر را پیدا کنید.
الف) در ره منزل لیلی که خطرهایست در آن شرط اول قدم آن است که مجنون باشی
ب) گر تو شیرین زمانی نظری نیز به من کن که به دیوانگی از عشق تو فرهاد زمانم

معنی واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

- ۴۱ روزگاری است که سودای بتان دین من است غم این کار نشاط دل غمگین من است
- ۴۲ فرض ایزد بگزاریم و به کس بد نکنیم وانچه گویند روا نیست نگوئیم رواست

رابطه معنایی کدام گروه از کلمات با دیگر گروه‌ها متفاوت است؟
الف) حیات و ممات (ب) عاشق و محب (ج) روحانی و جسمانی (د) شیدایی و زیرکی

در گروه کلمات زیر چند غلط املایی به کار رفته است، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

"طالب و مطلوب - مأوا کردن در جایی - قایت محبت - ازبهر این معنی - حیات و ممات - دیوانه‌گی عشق - قضات شهر - ناگزیر و لابد - لایق صحبت - حریم حُسن"

در هریک از موارد زیر، یک نادرستی املایی وجود دارد؛ آن را بیابید و شکل درست آن را بنویسید.

پس عشق از بحر این معنی، فرض راه آمد.

نقش دستوری واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

مصرع "لبخند گاه‌گاهت، صبح ستاره‌باران" را کدام مصرع کامل می‌کند؟

الف) ای مهربان‌تر از برگ در بوسه‌های باران

ب) آیینۀ نگاهت، پیوند صبح و ساحل

محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند.

در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد.

او بنده خود را عاشق خود کند.

با فعل "دید" بر اساس الگوهای زیر جمله بسازید.

نهاد + مفعول + فعل

نهاد + مفعول + مسند + فعل

در کدامیک از ابیات زیر "مسند" وجود دارد؟ "مسندها" را مشخص کنید.

ورای طاعت دیوانگان ز ما مطلب که شیخ مذهب ما عاقلی گنه دانست

به یاد چشم تو خود را خراب خواهم ساخت بنای عهد قدیم استوار خواهم کرد

ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست سهی‌قدان سیه‌چشم ماه‌سیما را

در بیت زیر کدامیک از اجزای کلام حذف شده است؟ نوع قرینۀ حذف را بیان کنید.

"آیینۀ نگاهت، پیوند صبح و ساحل لبخند گاه‌گاهت، صبح ستاره‌باران"

ترکیب‌های وصفی و اضافی عبارت زیر را مشخص کنید.

"هیچ‌کس نبینی که او را به جمال میلی نباشد. پس همه طالب حُسن‌اند و در آن می‌کوشند که خود را به حُسن رسانند و به حُسن که مطلوب همه است دشوار می‌توان رسیدن."

در کدامیک از عبارات زیر جمله غیرساده (مرکب) وجود دارد؟ جمله هسته (پایه) و وابسته (پیرو) را مشخص کنید.

الف) سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همه عقل‌ها فزون آید.

ب) عشق خاص‌تر از محبت است؛ زیرا که همه عشقی محبت باشد.

نقش دستوری واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

"عشق حقیقی، دل و جان را پاک می‌گرداند."

آرایه‌های ادبی بیت زیر را بنویسید.

"باز آ که در هوایت خاموشی جنونم فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران"

تشبیه و استعاره را در بیت زیر بیابید و ارکان تشبیه را مشخص کنید.

"وین نغمۀ محبت، بعد از من و تو ماند تا در زمانه باقی است آواز باد و باران"

"ای جویبار جاری! زین سایه برگ مگریز کاین گونه فرصت از کف دادند بی‌شماران"

شفیعی کدکنی کدامیک از ابیات زیر را تحت تأثیر شاعر دیگری سروده است؟

الف) وین نغمهٔ محبت بعد از من و تو ماند تا در زمانه باقی است آواز باد و باران
ب) گفتمی به روزگاران مهری نشست گفتم بیرون نمی‌توان کرد حتی به روزگاران

جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

باز آ که در هوایت فریادها برانگیخت از

وین بعد از من و تو ماند تا در زمانه باقی است

نام پدیدآورندگان هریک از آثار زیر را بنویسید.

فی حقیقة العشق:

تمهیدات:

مفهوم نمادین "پروانه" را در عبارت زیر بیان کنید.

"ای عزیز، پروانه قوت از عشق آتش خورد، بی آتش قرار ندارد و در آتش وجود ندارد."

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست با جان بودن به عشق در سامان نیست

در عالم پیر، هرکجا برنایی است عاشق بادا که عشق خوش سودایی است

در عبارت زیر شرط دستیابی به عشق چه چیزی دانسته شده است؟

"به عالم عشق که بالای همه است، نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دو پایهٔ نردبان نسازد."

مفهوم مشترک بیت و عبارت زیر را بنویسید.

- من که هرآنچه داشتم اول ره گذاشتم حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو
- در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند.

عبارت "وجود عاشق از عشق است؛ بی‌عشق چگونه زندگانی کند؟" با کدام بیت قرابت دارد؟

الف) راهی است راه عشق که هیچش کناره نیست آنجا جز آنکه جان بسپارند چاره نیست
ب) بی‌عشق زیستن را جز نیستی چه نام است؟ یعنی اگر نباشی، کار دلم تمام است

بیت "صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست" با کدام عبارت زیر مفهوم یکسانی دارد؟ مفهوم مشترک آن‌ها را بیان کنید.

الف) محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند و عشق خاص‌تر از محبت است.

ب) عشق هرکسی را به خود راه ندهد و به همه‌جایی مأوا نکند و به هر دیده روی ننماید.

در هریک از عبارات زیر مفهوم قسمت‌های مشخص شده را بنویسید.

عشق، آتش است، هرجا که باشد، جز او رخت، دیگری نهد.

باتوجه به عبارت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

"محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند. عشق خاص‌تر از محبت است و محبت خاص‌تر از معرفت است. به عالم عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دوپایهٔ نردبان نسازد."

سهروردی شرط دستیابی به عالم عشق را چه می‌داند؟

نهایت محبت چه نام دارد؟

معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۷۴ پیرمرد از داخل کازیه روی میز یک پاکت کهنه را برداشت.

۷۵ آدمی به هرجا می‌رود، گمان می‌کند به غایت القصوای مقصود خود رسیده است.

۷۶ جزیره‌های کوچک و بزرگ، مثل وصله‌های رنگارنگ بر طیلسان آبی مدیترانه دوخته شده بود.

۷۷ اما چه استبعادی دارد که عمری باشد و روزی خاطراتی از سفر ماه هم بنویسم.

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۷۸ مجموع این طیق‌های خاک، این تپه را به وجود آورده است.

۷۹ در مورد تفاوت معنایی واژه "طاق" در ابیات زیر توضیح دهید.

الف	طاق‌پذیر است عشق، جفت نخواهد حریف	بر نَمَط عشق اگر پای نهی، طاق نه
ب	چون ابروی معشوقان با طاق و رواق است	چون روی پری رویان با رنگ و نگار است

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۸۰ بر نمط عشق اگر یا نهی، طاق نه

۸۱ معادل معنایی "طاق" در مصراع "بر نمط عشق اگر پای نهی، طاق نه" در کدام بیت آمده است؟

الف) طرب سرای محبت کتون شود معمور که طاق ابروی یار منش مهندس شد
ب) ز فرقت گل روی تو بنده دور از تو چو بلبلی است که از جفت خویش طاق افتاد

در هریک از عبارتهای زیر غلطهای املائی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۸۲ صبح هنگام چریغ آفتاب کنار قنات حسنی در شهر سیرجان اتراغ می‌کردیم.

۸۳ پیرمرد از داخل کاذیه روی میز پاکت کهنه‌ای برداشت و حواله سیصد تومان را در آن قرار داد.

۸۴ چه استبعادی دارد که روزی خاطراتی از سفر ماه هم بنویسم. آدمی به هرجا می‌رود، گمان می‌کند به غایت الغصوای مقصود خود رسیده است؛ در صورتی که دنیا بی‌پایان است.

۸۵ بیشتر راه را از روی دریا گذشتیم. جزیره‌های کوچک و بزرگ، مثل وصله‌های رنگارنگ بر تیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است.

در گروه کلمات زیر چند غلط املائی به کار رفته است، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۸۶ مار قاشیه - وصله‌های رنگارنگ - چریق آفتاب - دولت مستعجل - سوءهاضمه - تاق ضربی - اعتصاب کارگران - خضر فرخنده‌پی - جنگ عظیم ناپلئون - محوطه میدان - نمط و طریقه - توپ و طاقه - قریب شش ماه

در گروه کلمات زیر دو غلط املائی بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۸۷ "ارغند و قهرآلود - شرزه و غضبناک - غایت القصوی - نمط و طریقه - ضماد و مرحم - اتراق و توقّف - سوءهاضمه - سموم سوزان - تهفه و ارمغان - انابت و پشیمانی"

۸۸ با توجه به جمله زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

((در بالای غار حرا، مرکز تفکرات آسمانی، ماه نور ملایم و لطیف خود را پخش می‌کرد و روشنایی بسیار درخشان خود را به کاینات می‌داد.))

کدام واژه ((صفت مضاف الیه)) است؟

ب کدام واژه ((مضافٌ اليه مضافٌ اليه)) است؟

پ کدام واژه ((قيد صفت)) است؟

۹۹ یک وابسته وابسته را در جمله زیر پیدا کنید، نوع آن را بنویسید.
(بوی نان‌های تنوری و دود خارهای معطر هوای ده را پر کرده بود.)

۹۰ در کدامیک از موارد زیر وابسته وابسته می‌یابید؟ نوع آن‌ها را مشخص کنید.

الف ساخته چند عنصر

ب این معلم شریف باسواد

پ عالم زیبای عشق

ت ده فرسخ راه

ث کودک نسبتاً باهوش

ج چشمه آبی سرد

آرایه‌های ادبی بیت زیر را بنویسید.

۹۱ "کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟"

آرایه‌های ادبی عبارت زیر را بنویسید.

۹۲ "یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می‌زد"

۹۳ عبارت زیر، یادآور کدام مثل است؟

"از بیم عقرب جزارهٔ دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیهٔ حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرد."

۹۴ در عبارت زیر، "مجاز" را بیابید و معنای موردنظر آن را بنویسید.

"من بعد از خواندن این مطلب متوجه شدم که دنیا عجیب فراموش کار است! بیست سی سال پیش چه کارها کرده که امروز اصلاً به خاطر نمی‌آورد!"

مفهوم کلی هریک از ابیات زیر را بنویسید.

۹۵ آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند

۹۶ در هریک از عبارات زیر مقصود از بخش‌های مشخص شده را بنویسید.

الف هنگام چریغ آفتاب در شهر سیرجان اتراق می‌کردیم.

ب آدمی به هرجا می‌رود، گمان می‌کند به غایت‌القصوای مقصود خود رسیده است.

پ در این دو شهر تنها یک "سرپری" می‌زدیم.

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

۹۷ سیرجان را آخر دنیا حساب می‌کردم.

۹۸ حتی برای آب خوردن در شهر هم مردم رأی می‌گرفتند.

۹۹ همه می‌دانیم که دولت مستعجل بود.

۱۰۰ یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می‌زد.

۱۰۱ امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوءهاضمه می‌میرند.

معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.

۱۰۲ زین و برگ بر گرده کهرها و گرنده نهادند.

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۱۰۳ چشمه آب سردی که در تموز سوزان کویر از دل یخچالی بزرگ بیرون می‌آید.

۱۰۴ در غرفه‌های مساجد یا مدرسه‌های مدرسه می‌نشستند.

۱۰۵ آسمان تفرجگاه مردم کویر است.

۱۰۶ از آن همه زیبایی‌ها و چهره‌های پر از ماورا محروم‌تر می‌شدم.

در عبارت زیر غلط‌های املایی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۱۰۷ "بعد از حکیم اصرار، همه چشم‌ها به او بود که حوضه حکمت را او گرم و چراغ علم و فلسفه و کلام را او که جانشین شایسته وی بود، روشن نگاه دارد. اما متأسفانه میوه دادن درختی که جوانی را به پایش ریخته بود و در آن هنگام که بهار حیاط علمی و اجتماعی‌اش فرارسیده بود، ناگهان منقلب شد."

در گروه کلمات زیر چند غلط املایی به کار رفته است، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۱۰۸ "مشایعت و همراهی - فقیر و غنی - قربت زندان شهر - غرفه بلند آسمان - عطر الهام - فضای اسرارآمیز - تابستان وصال - برخاسته از کویر - سخره سنگ - دریای معلق"

۱۰۹ در کدام بیت غلط املایی می‌یابید؟ آن را اصلاح کنید.

الف) گرچه دانم که به جایی نبرد راه غریب من به بوی سر آن ژلف پریشان بروم
ب) ساقیا، جام می‌ام ده که نگارنده غیب نیست معلوم که در پرده اسرار چه کرد
ج) سخره را گفتم مکن با او ستیز قطره را گفتم، بدان جانب مریز

در گروه کلمات زیر چند غلط املایی به کار رفته است، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۱۱۰ "استشمام - اسرا - غرفه - تالو - مشایعت - مصلحت‌اندیش - چقدرکاری - عبدیت - نشئه - اصرارآمیز - ماوراءالطبیعه - تفرجگاه - بلأخره - سخره و سنگ‌ریزه - غربت شهر"

وابسته‌های وابسته را در عبارات زیر مشخص کنید و نوع آن‌ها را بنویسید.

۱۱۱ "آسمان کویر، این نخلستان خاموش و پر مهتابی که هرگاه مشت خونین و بی‌تاب قلبم را در زیر باران‌های غیبی سکوتش می‌گیرم، ناله‌های گریه‌آلود آن روح دردمند و تنها را می‌شنوم."

۱۱۲ در گروه‌های زیر کدام یک دارای وابسته وابسته هستند؟ نوع آن‌ها را مشخص کنید.

الف نگاه‌های مردم آسفالت‌نشین شهر

ب این دریای سبز معلق

پ سموم سرد این عقل بی‌درد

ت چشمه آبی سرد

ث تموز سوزان کویر

ج هوای نسبتاً سرد کوهستان

وابسته‌های وابسته را در عبارات زیر مشخص کنید و نوع آن‌ها را بنویسید.

۱۱۳ در چهارسالگی پشت قاش زین نشستم. چیزی نگذشت که تفنگ خفیف به دستم دادند.

۱۱۴ برای کسانی که در کنار گواراترین چشمه‌ها چادر می‌افراشتند، آب‌انبار تهران مصیبت بود.

۱۱۵ در کدامیک از جمله‌های زیر دو نوع وابسته و وابسته به کار رفته است؟ آن‌ها را مشخص کنید.
الف) ما قدرت اجاره حیات در بست نداشتیم.
ب) همان پدری که فرش‌های گران‌بهای چادرش زبانزد ایل و قبیله بود.

آرایه‌های عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

۱۱۶ شاگرد بود که همچون جوینده تشنه‌ای می‌گشت و می‌سنجید و بالاخره می‌یافت و سر می‌سپرد؛ نه به زور حاضر و غایب.

۱۱۷ همه چشم‌ها به او بود که حوزه حکمت را او گرم و چراغ علم و فلسفه را روشن نگاه دارد.

۱۱۸ کدامیک از ترکیب‌های زیر، "اضافه تشبیهی" و کدامیک "اضافه استعاری" است؟
الف) غرفه آسمان ب) باب علم
ج) قندیل پروین د) حلقوم چاه

۱۱۹ در عبارت زیر "مجاز" و "تشبیه" و "کنایه" را بیابید و توضیح دهید.
"بعد از حکیم اسرار، همه چشم‌ها به او بود که حوزه حکمت را او گرم و چراغ علم و فلسفه و کلام را او که جانشین شایسته وی بود روشن نگاه دارد."

۱۲۰ در تشبیه مشخص شده عبارت زیر، "مشبه" کدام است؟
"آسمان کویر، این نخلستان خاموش و پرمهتابی که هرگاه مشت خونین و بی‌تاب قلبم را در زیر باران‌های غیبی سکوتش می‌گیرم، ناله‌های آن روح دردمند را می‌شنوم."

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

۱۲۱ آب را تا باغستان و مزرعه مشایعت می‌کنند.

۱۲۲ دیدارها همه بر خاک و سخن‌ها همه از خاک.

۱۲۳ تابستان وصال، درست به هنگام، امیدبخش و نوازشگر می‌آمد و ما را از غربت زندان شهر به میهن آزاد و دامن‌گسترمان، کویر می‌برد.

۱۲۴ عبارت زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟
"ناله‌های گریه‌آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعه گمنام و غریبش، در کنار آن مدینه پلید سر در حلقوم چاه می‌برد و می‌گریست."

مفهوم هریک از عبارات زیر را بنویسید.

۱۲۵ شاگرد همچون جوینده تشنه‌ای می‌گشت و می‌سنجید و بالاخره می‌یافت و سر می‌سپرد؛ نه به زور "حاضر و غایب"، بل به نیروی ارادت و کشش ایمان.

۱۲۶ آن شب نیز من خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و به نظاره آسمان رفته بودم.

۱۲۷ منظور نویسنده از عبارت زیر چیست؟
"کلمات را کنار زبید و در زیر آن، روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است، تماشا کنید."

پاسخ سؤالات ۱ تا ۳

۱ گمان، پندار

۲ فریاد و زاری به صدای بلند

۳ ضد زهر، پادزهر

۴ الف وزیر، راهنما

ب اجازه

۵ در بیت "الف" به معنای "حجاب و پوشش" و در بیت "ب" به معنای "آهنگ و نغمه" به کار رفته است.

۶ به ترتیب: وجود ندارد - نمی‌باشد (فعل اسنادی)

پاسخ سؤال ۷

۷ پاره‌پاره

پاسخ سؤال ۸

۸ ۴ مورد

فراق - فراق / مسطور - مستور / اصرار - اسرار / صور - سور

پاسخ سؤالات ۹ تا ۱۰

۹ اصرار - اسرار

۱۰ مسطور - مستور

۱۱ بیت "ب"؛ واژه "فراق" غلط و شکل درست آن "فراق" است.

۱۲ مستور

۱۳ الف "را" در معنای "برای" حرف اضافه است.

ب دور: مسند / آن نور: نهاد (فعل "نیست" در مصراع دوم به معنای "وجود ندارد" به کار رفته است)

پاسخ سؤالات ۱۴ تا ۱۵

۱۴ هرکه: نهاد / نیست: مسند

۱۵ جان: مضاف‌الیه / دستور: نهاد

۱۶ بیت "الف"؛ فعل "است" به قرینۀ معنوی حذف شده است: نی حریف هرکه از یاری برید. [است]

۱۷ به ترتیب: نشانۀ مفعول - حرف اضافه (برای) یا نشانۀ متمم

ردیف	ب (آرایه)	
۱	تضاد	(۰/۲۵)
۲	جناس	(۰/۲۵)
۳	اسلوب معادله	(۰/۲۵)
۴	حس آمیزی	(۰/۲۵)

۱۹ الف نیست (نمی‌باشد) و نیست (نابود) - باد (هوا) و باد (باشد = فعل دعایی)

ب پرده (نغمه و آهنگ) - پرده (حجاب)

۲۰ در هر دو بیت آرایۀ اسلوب معادله وجود دارد.

۲۱ تشبیه: آتش عشق (اضافۀ تشبیهی) / استعاره: جوشش عشق (اضافۀ استعاری)

پاسخ سؤال ۲۲

۲۲ تشبیه - اسلوب معادله

۲۳ الف اسلوب معادله

ب جناس همسان

۲۴ راه دشوار و پرخطر عشق (۰/۵)

پاسخ سؤالات ۲۵ تا ۲۶

۲۵ هرکسی در حدّ فهم و بر اساس پندار خود با من همراه و یار شد؛ اما حقیقت حال مرا درک نکرده است.

۲۶ اگرچه جان، تن را ادراک می‌کند و تن از جان آگاهی دارد و هیچیک از دیگری پوشیده نیست، اما توانایی دیدن جان به هیچ چشمی داده نشده است.

پاسخ سؤالات ۲۸ تا ۲۹

- ۲۸ مفهوم مشترک: ناتوانی انسان‌هایی که عاشق نیستند از درک حال عاشق و عارف واقعی.
- ۲۹ مفهوم مشترک: بی‌ارزش بودن زندگی مادی و دنیوی و ارزشمندی عشق
- ۳۰ بیت "ب"
- ۳۱ ماهی: عاشق یا عارف / آب: عشق یا معرفت / بی‌روزی: درویش و بینوا، بی‌بهره از عشق / روزش دیر شد: روزگارش تباه و بیهوده شد
- ۳۲ بازگشت به‌سوی خدا یا بازگشت به عالم معنا
- ۳۳ هوش: عشق، معرفت / بی‌هوش: عاشق و عارف سرمست
- ۳۴ خوش‌حالتان: عارفان و رهروان راه حق که از سیر به‌سوی حق شادمان هستند. بدحالتان: کسانی که سیر و سلوک آن‌ها به‌سوی حق کند است.
- ۳۵ عالم معنا
- ۳۶ عشق

پاسخ سؤالات ۳۷ تا ۳۹

- ۳۷ نهایت، پایان
- ۳۸ خوراک، غذا، رزق و روزی
- ۳۹ مرگ، مردن
- ۴۰ بیت "ب"، واژه "دیوانگی" معادل "شیدایی" است.

پاسخ سؤالات ۴۱ تا ۴۲

- ۴۱ سودا: خیال، دیوانگی
- ۴۲ فرض: لازم ضروری، آنچه خداوند بر بندگانش واجب کرده است.
- ۴۳ مورد "ب" متفاوت است؛ رابطه معنایی واژه‌های "عاشق و محب" مترادف است و بقیه "متضاد" هستند.

پاسخ سؤال ۴۴

- ۴۴ ۲ مورد
قایت - غایت / دیوانه‌گی - دیوانگی

پاسخ سؤالات ۴۶ تا ۴۸

۴۶ الف محبت: نهاد / عشق: مسند

۴۷ ب کسی: متمم (برای کسی) / خود: متمم

۴۸ الف بنده: مفعول / عاشق: مسند

۴۹ الف مریم دوستش را دید. (هر مثال درست دیگر) / دید: مشاهده کرد

ب معلم دانش‌آموزانش را درس‌خوان و زرنگ دید. (هر مثال درست دیگر) / دید: پنداشت، یافت

۵۰ الف مسند دارد: گنه

ب مسند دارد: "خراب" و "استوار"

پ مسند ندارد: فعل "نیست" غیراسنادی است و "رنگ آشنایی" نهاد است.

۵۱ الف فعل اسنادی "است" در پایان مصراع اول و دوم به قرینه معنوی حذف شده است.

۵۲ ب ترکیب وصفی: هیچ‌کس
ترکیب‌های اضافی: طالب حُسن - مطلوب همه

۵۳ ب در عبارت "ب" جمله غیرساده (مرکب) وجود دارد.
جمله هسته: عشق خاص‌تر از محبت است.
جمله وابسته: زیرا که همه عشقی محبت باشد.

پاسخ سؤال ۵۴

۵۴ الف عشق: نهاد - پاک: مسند

پاسخ سؤال ۵۵

۵۵ الف استعاره و تشخیص: فریاد سنگ
اغراق: از سنگ کوهساران فریادها برانگیخت

۵۶ الف تشبیه: نغمه محبت (مشبه: محبت / مشبه به: نغمه)
استعاره و تشخیص: آواز باد و باران

۵۷ ب مصراع "ب"

۵۸ الف گفتی به روزگاران مهری نشسته گفتم
بیرون نمی‌توان کرد حتی به روزگاران

پاسخ سؤالات ۶۰ تا ۶۱

۶۰ خاموشی جنونم - سنگ کوهساران

۶۱ نغمهٔ محبت - آواز باد و باران

پاسخ سؤالات ۶۲ تا ۶۳

۶۲ شهاب‌الدین سهروردی

۶۳ عین القضاة همدانی

۶۴ نماد عاشق حقیقی

پاسخ سؤالات ۶۵ تا ۶۶

۶۵ کسی که وارد راه عشق می‌شود (عاشق می‌شود) از وجود خود و تعلقات مادی خود می‌گذرد؛ زیرا دل‌بستگی به خود در عالم عشق میسر نیست. (امکان ندارد)

۶۶ در این دنیای قدیمی، هر جوانی (انسانی) که وجود دارد، عاشق باشد؛ زیرا عشق، شیدایی خوب و ارزشمندی است.

۶۷ طی کردن مراحل معرفت و محبت

۶۸ ترک تعلقات و رهاشدن از وجود مادی

۶۹ بیت "ب"

۷۰ بیت "ب" - مفهوم مشترک: هرکسی شایستگی رسیدن به عشق را ندارد.

۷۱ الف هرجایی که عشق باشد هیچ‌چیز دیگری غیر از عشق وجود نخواهد داشت یا فقط عشق مقیم می‌شود (وجود پیدا می‌کند). (۰/۵)

۷۲ الف ساختن دو نردبان از معرفت و محبت

ب عشق

پاسخ سؤال ۷۳

۷۳ اسب (۰/۲۵)

پاسخ سؤالات ۷۴ تا ۷۷

۷۴ جا کاغذی، جعبه چوبی یا فلزی روباز که برای قرار دادن کاغذ، پرونده یا نامه‌ها روی میز قرار می‌دهند.

۷۵ حدّ نهایی چیزی، کمال مطلوب

۷۶ نوعی ردا، جامه بلند و گشاد

۷۷ دور دانستن، بعید شمردن

پاسخ سؤال ۷۸

۷۸ سینی گرد بزرگ و معمولاً چوبی، مخصوص نگهداری یا حمل اشیا که بیشتر آن را بر سر می‌گذارند.

۷۹ الف فرد، یکتا، بی‌مانند

ب سقف خمیده و محدّب، سقف قوسی‌شکل که با آجر بر روی اطاق یا جایی دیگر سازند.

پاسخ سؤال ۸۰

۸۰ بساط شطرنج

۸۱ بیت "ب"

پاسخ سؤالات ۸۲ تا ۸۵

۸۲ اتراف - اتراف

۸۳ کاذبه - کازیه

۸۴ غایت‌الغصوا - غایت‌القصوا

۸۵ تیلسان - طیلسان

پاسخ سؤال ۸۶

۸۶ ۴ مورد
قاشیه - غاشیه / چریق - چریغ / تاق ضربی - طاق ضربی / نمت - نمط

پاسخ سؤال ۸۷

۸۷ مرجم - مرهم / تهفه - تحفه

۸۸ الف آسمانی (۰/۲۵)

ب (۰/۲۵) حرا

پ (۰/۲۵) بسیار

۸۹ تنوري يا معطر (۰/۲۵) - صفت مضاف اليه (۰/۲۵)

۹۰ الف چند: صفت مضاف اليه

ب ندارد

پ ندارد

ت فرسخ: ممیز

ث نسبتاً: قيد صفت

ج سرد: صفت مضاف اليه

پاسخ سؤال ۹۱

۹۱ واج آرایي: تکرار واج های "ک، ی" / واژه آرایي (تکرار): بود، نام، "کی" در مصراع دوم / جناس تام (همسان): "کی" در مصراع اول (پادشاه)، "کی" در مصراع دوم (چه وقت) / تلمیح: اشاره به سرگذشت "کی کاووس"؛ پادشاه داستانی ایران

پاسخ سؤال ۹۲

۹۲ مجاز: "دنیا" ← مردم دنیا - "روم" ← حاکمان و دولتمردان روم / کنایه: "چشم داشتن" ← امید داشتن، امیدوار بودن - "چشم زدن از کسی یا چیزی" ← هراس داشتن، بیم داشتن

۹۳ ضرب المثل "از چاله به چاه افتادن"

۹۴ مجاز: دنیا - معنای مورد نظر: مردم دنیا

پاسخ سؤال ۹۵

۹۵ ارزشمندی کلام و راهنمایی پیر و مرشد طریقت و تأثیرگذاری آن

۹۶ الف به ترتیب: طلوع آفتاب / برای مدت کوتاهی توقف می کردیم

ب نهایت مقصود و مطلوب

پ توقف کوتاهی داشتیم

پاسخ سؤالات ۹۷ تا ۱۰۱

۹۷ رفتن به محیط جدید و بزرگ‌تری نسبت به زادگاهم، برایم عجیب بود و تازگی داشت.

۹۸ مردم برای جزئی‌ترین امور و ابتدایی‌ترین برنامه‌ها مشورت و هم‌اندیشی می‌کردند.

۹۹ همه می‌دانیم که اقبال و شوکت زودگذر و ناپایدار است.

۱۰۰ روزگاری، مردم زیادی از دنیا (حاکمان فراوانی) به دولتمردان روم امیدوار بودند و از آن‌ها حساب می‌بردند. (بیم داشتند)

۱۰۱ قدرت‌های بزرگ، به دلیل حرص و طمع زیاد و افراط در زیاده‌طلبی، دچار زوال و نابودی می‌شوند.

پاسخ سؤال ۱۰۲

۱۰۲ اسبی که رنگ او میان زرد و بور باشد. (۰/۲۵)

پاسخ سؤالات ۱۰۳ تا ۱۰۶

۱۰۳ ماه دهم از سال رومیان، تقریباً مطابق با تیرماه شمسی؛ ماه گرما

۱۰۴ بالاخانه، هریک از اتاق‌های کوچکی که در بالای اطراف سالن یا یک محوطه می‌سازند که مشرف بر محوطه است.

۱۰۵ گردشگاه، جای تماشا، جای تفریح

۱۰۶ فراسو، آن‌سو، ماسوا، برتر

پاسخ سؤال ۱۰۷

۱۰۷ اصرار - اسرار / حوضه - حوزه / حیاط - حیات / منقلب - منقلب

پاسخ سؤال ۱۰۸

۱۰۸ ۲ مورد
قربت - غربت / سخره - صخره

۱۰۹ سخره - صخره

پاسخ سؤال ۱۱۰

۱۱۰ ۴ مورد
چقندر - چغندر / عبديت - ابدیت / اصرارآمیز - اسرارآمیز / بلآخره - بالآخره

پاسخ سؤال ۱۱۱

ضمیر "م" در قلبم: مضاف الیه مضاف الیه / غیبی: صفت مضاف الیه / سکوت: مضاف الیه مضاف الیه / ضمیر "ش" در "سکوتش": مضاف الیه مضاف الیه / "آن" در "آن روح": صفت مضاف الیه / دردمند: صفت مضاف الیه / تنها: صفت مضاف الیه

آسفالت نشین: صفت مضاف الیه - شهر: مضاف الیه مضاف الیه

ب ندارد

پ این و بی درد: صفت مضاف الیه

ت سرد: صفت مضاف الیه

ث ندارد

ج نسبتاً: قید صفت

پاسخ سؤالات ۱۱۳ تا ۱۱۴

وابسته و وابسته: زین / نوع: مضاف الیه مضاف الیه

وابسته و وابسته: گواراترین / نوع: صفت مضاف الیه

گزینۀ "الف": حیاط: مضاف الیه مضاف الیه / درست: صفت مضاف الیه

پاسخ سؤالات ۱۱۶ تا ۱۱۷

تشبیه: شاگرد همچون جوینده / کنایه: سر سپردن کنایه از مطیع بودن و فرمان بردن / تضاد: حاضر و غایب

مجاز: چشم مجاز از نگاه / تشبیه: چراغ علم / کنایه: روشن و گرم نگاه داشتن (رونق بخشیدن)

موارد "الف و ج": اضافه تشبیهی / موارد "ب و د": اضافه استعاری

مجاز: چشمها - نگاههای افراد / تشبیه: چراغ علم و فلسفه و کلام (تشبیه علم و فلسفه و کلام به چراغ) / کنایه: "گرم نگاه داشتن چراغ علم و..." کنایه از رونق بخشیدن به علم و دانش

قلب یا قلبم

پاسخ سؤالات ۱۲۱ تا ۱۲۳

آب را تا باغ و مزرعه همراهی می کنند.

همۀ دیدگاهها مادّی بود و گفتگوها نیز در مورد مادیات بود.

تابستان به موقع و امیدوارکننده و نوازش کننده فرامی رسید و ما را از بیگانه بودن در شهر که مثل زندانی بود، به کویر آزاد و زیبا می برد.

به داستان حضرت علی (ع) که سر در چاه می کرد و می گریست.

۱۲۵ شاگرد و جویای علم و دانش به‌دوراز ترس از حضور و غیاب و با عشق و میل قلبی در کلاس درس استاد حاضر می‌شد.

۱۲۶ آن شب من از وجود مادی خود گذشتم (ترک تعلقات مادی کردم) و مشغول تماشای آسمان شدم (بیشتر در دنیای معنوی سیر می‌کردم)

۱۲۷ ترجیح باطن و معنا بر ظاهر و صورت

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

- ۱ ارواح شما حیران در عالم برزخ بود.
- ۲ تو نیز گشاده‌دستی را از درختان میوه‌دار بیاموز
- ۳ یکی شارستان گردش اندر فراخ پر ایوان و پالیز و میدان و کاخ
- ۴ گر چو منصور تو را داعیه سربازی است ایستاده است به پا دار فنا بسم‌الله

املاي صحیح واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید.

- ۵ ز گنج مردی این مایه وام من (بگزار - بگذار) که وام شکر تو بر گردن من انبار است
- ۶ همچو حافظ (غریب - قریب) در ره عشق به مقامی رسیده‌ام که میرس
- ۷ املاي درست را برای جای خالی بیت زیر انتخاب کنید.
"چو قطع بعد مسافت نمی‌دهد دستم کجا منزل مجال خواهد بود"
الف) غربت - ب) قربت
- ۸ نوع "و" را در هریک از ابیات زیر مشخص کنید.
الف) به شه کرده طغیان و عاصی شده است فراوان ره کاروانان زده است
ب) تو ماهی و دل‌ها عزیزست که هر سو بر خاک تپد از غم عشق تو چو ماهی
پ) از خواب عدم دیده دل ناشده بیدار در دیده و دل نقش خیال تو عیان بود

نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

- ۹ فراق هم‌نفسان جان بی‌قرارم سوخت گیاه خشکم و هجران نوبهارم سوخت
- ۱۰ گر جویبار عاطفتش موج‌زن شود هرگز به پنبه‌زار نیابد شرار دست
- ۱۱ نقش دستوری ضمائر پیوسته را در ابیات زیر بنویسید.
الف) شراب بی‌خود می‌ساغر ندارد همینم بس که بی‌پیمانه مستم
ب) وصلی که در اندیشه نیارم پنداشت نقشی است که آسمان هنوزش ننگاشت
- ۱۲ در بیت زیر چهار آرایه ادبی بیابید و بنویسید.
"دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو"
- ۱۳ در بیت زیر استعاره را بیابید و معنای موردنظر از آن را بنویسید.
"با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم در باغ می‌ماند ای دوست، گل یادگار من و تو"
- ۱۴ در عبارت زیر استعاره‌ها را بیابید و مشبه به آن‌ها را بنویسید.
"سپاس خورشید را که به هر بامداد بر سر تو زرافشانی می‌کند و ابر، گوهر"

- ۱۵ تیرانا
- ۱۶ دری به خانه خورشید
- ۱۷ مفهوم نمادین واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
- الف** آنجا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد
غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو؟
- ۱۸ در بیت زیر "برزخ سرد" و "شب" نماد چه مفاهیمی هستند؟
"آنجا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد"
غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو؟
- ۱۹ بیت زیر بیانگر چه مفهومی است؟
"آنجا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد"
غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو؟
- ۲۰ مقصود نهایی شاعر از مصراع دوم بیت زیر چیست؟
"چون رود امیدوارم، بی‌تابم و بی‌قرارم"
من می‌روم سوی دریا جای قرار من و تو؟
- ۲۱ مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید.
الف) با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم
ب) ز خورشید و از آب و از باد و خاک
در باغ می‌ماند ای دوست، گل یادگار من و تو
نگردد تبه نام و گفتار پاک
- ۲۲ در بیت زیر منظور از "گل" و "نسیم" چیست؟
"با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم"
در باغ مآند ای دوست، گل یادگار من و تو؟

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

- ۲۳ دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو
امروز می‌آید ز باغ، بوی بهار من و تو
- ۲۴ دیروز در غربت، باغ من بودم و یک چمن داغ
امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو
- ۲۵ غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران
صد جویبار است اینجا در انتظار من و تو
- ۲۶ نه همین مهربانی را به مهر، که پاداش هر زخمه سنگی را دست‌های کریم تو میوه‌ای چند شیرین ایثار کند.
- ۲۷ همینم از آفریدگار، سپاس‌گزاری بس که بدین سعادت رهنمون بود تا هرگز فریب آزاده‌مردم را از خویشتن بتی نسازم.

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

- ۲۸ گر که این محضر برای داوری است
دید باید کاین چه ظلم و خودسری است
- ۲۹ ز خوشی‌ها چه شوی خوش که در این معبر
به یکی سور قرین است دو صد ماتم
- ۳۰ معنای هریک از اصطلاحات زیر را بنویسید.
الف متقاعد کردن:
ب طفره رفتن:

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

- ۳۱ مَعْبَر تمام شد و وارد محوطه پیش روی دشمن شدیم.
- ۳۲ در هریک از ابیات زیر، کدام واژه داخل کمانک از نظر املائی درست است؟
الف تنها برای تعلیم گرفتن، (شبه - شب) شما را در تاریکی تعقیب می‌کردم.

در کدامیک از ابیات زیر غلط املائی وجود دارد؟ شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۳۳ به قهر او که چو بر کوه سایه اندازد شود به رنگ شبه، تیره لعل گلناری

۳۴ غرض در هر مقامش وجه خاصی است به هر هیئیت او را اختصاصی است

۳۵ در کدامیک از ابیات زیر غلط املائی می‌یابید؟ شکل درست آن را بنویسید.

الف) در آن روزه چون شد برای نماز دوتا گشت و قامت برافراخت باز
ب) هم منظر زیبای تو مهری است منور هم پیکر مطبوع تو روحی است مجسم

۳۶ در گروه کلمات زیر چند غلط املائی به کار رفته است، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

"تشر و اعتراض - جناغ و قفسه سینه - تعلل و به تعویق انداختن - همایل و محافظ - مُصر و پافشاری کننده - اسرار و التماس - طفره رفتن - شگفت و قریب - زمزمه لطیف - زله شدن - صدای مهیب - انهدام نیرو"

۳۷ مصراع دوم بیت را بنویسید.

"حسن شهادت از همه حسنی فراتر است"

۳۸ آرایه حس آمیزی را در عبارات زیر مشخص کنید.

الف) توپخانه شروع کرده بود و صدای مهیب آن، صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود هضم می‌کرد.

ب) پیدا بود که پیش از این، سنگر دیده‌بانی یا انفرادی دشمن بوده است. زمزمه لطیف و سبک شما گمان مرا تأیید کرد.

۳۹ باتوجه به تشبیه موجود در عبارت زیر وجه شبه را بنویسید.

"سعی کردم که مثل برق و باد خودم را به سنگر برسانم و تفنگم را بردارم. اما یافتن شما در این معرکه دشوار بود."

۴۰ "سانتا ماریا" از آثار کدامیک از نویسندگان معاصر است؟

دو آرایه شاخص در بیت زیر را بیابید و توضیح دهید.

۴۱ "دارد اسارت تو به زینب اشارتی از اشتیاق کیست که چشمت کشیده راه؟"

۴۲ ابیات زیر را کامل کنید.

الف) خورشید نشسته به روی خاک یا ماه افتاده بین راه؟

ب) است نفس‌های آخرت آورده گرم به آغوش تو پناه

۴۳ مصراع‌های مرتبط را به هم وصل کنید. (یک مصراع اضافی است)

الف) از دوردست می‌رسد آیا کدام پیک؟	۱- از اشتیاق کیست که چشمت کشیده راه
ب) لبریز زندگی است نفس‌های آخرت	۲- ای مسلم شرف به کجا می‌کنی نگاه
	۳- آورده مرگ گرم به آغوش تو پناه

۴۴ معنی و مفهوم عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) سجده بهترین حالتی بود که می‌توانست مرا با خاک هم‌سطح و یکسان کند.

۴۵ درباره مفهوم و پیام رباعی زیر توضیح دهید.

"کسی چون تو طریق پاک‌بازی نگرفت
زین پیش دلورا، کسی چون تو شگفت
با زخم نشان سرفرازی نگرفت
حیثیت مرگ را به بازی نگرفت"

۴۶ پیام دوبیتی زیر را بنویسید.

"برای وصف میدان‌های پُر مین
نه در شیراز و نه در شهر گنجه
برای وصف حال و زلف چین‌چین
نظامی می‌شوم در قصر شیرین"

عبارت زیر بیانگر چه مفاهیمی است؟
 "وقتی بچه‌هایی که می‌افتادند، خوابیده به سمت خاک‌ریز نشانه می‌رفتند و آخرین رمق‌هایشان را در آخرین فشنگ‌هایشان می‌ریختند و شلیک می‌کردند، جایز نبود که من همچنان بی‌حرکت بمانم."

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

به حال خودتان نبودید، در این دنیا نبودید.

بال درآوردم از اینکه فهمیدید انهدام آن تیر کار من بوده است.

طفره می‌رفتید ولی اصرارهای من که بوی التماس می‌داد، عاقبت شما را متقاعد کرد.

دستتان را بر چشم‌هایتان حمایل کرده بودید.

یک کربلا شکوه به چشم‌ت نهفته است ای روضهٔ مجسمهٔ گودال قتلگاه

لبریز زندگی است نفس‌های آخرت آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه

باتوجه به رباعی زیر، منظور از "طریق پاک‌بازی" چیست؟

"کس چون تو طریق پاک‌بازی نگرفت
 زین پیش دلورا، کسی چون تو شگفت
 با زخم نشان سرفرازی نگرفت
 حیثیت مرگ را به بازی نگرفت!"

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

چنین گفت موبد به شاه جهان که درد سپهد نماند نهان

که هرچند فرزند هست ارجمند دل شاه از اندیشه یابد گزند

به دستور فرمود تا ساروان هیون آرد از دشت صد کاروان

همان به کزین زشت کردار دل بشویم کنم چارهٔ دل گسل

اگر کوه آتش بود بسپرم از این تنگ خوار است اگر بگذرم

معنی واژهٔ "دستور" در بیت زیر با کدامیک از ابیات یکسان است؟

"به دستور فرمود تا ساروان هیون آرد از دشت صد کاروان"
 الف) بیدادگر مباش که فردا کنم نفیر از دست تو به مجلس دستور دادگر
 ب) صبا به کوی دل‌آشفتگان عشق گذر زمین بیوس اگر آسمان دهد دستور

معنی "اندیشه" در بیت زیر از چه روش‌هایی قابل دریافت است؟

"به دل ترس و اندیشه یک سوی کن به من بهتر از مهر دل روی کن"

تفاوت معنایی فعل‌های مصدر "ساختن" را در ابیات زیر بنویسید.

دیدم که زخم حادثات مرهم‌پذیر نیست با زخم بی‌حمایت مرهم بساختم

سیاوش سیه را به تندی بتاخت نشد تنگ‌دل، جنگ آتش بساخت

وقت طرب خوش یافتم آن دلبر طناز را ساقی بیار آن جام می، مطرب بساز آن ساز را

رنج خمار و انده دهرم خراب ساخت کو چاره‌ای جز آنکه دو پیمانہ درکشم؟

معنای فعل "گذشت" را در ابیات زیر بنویسید.

کدون چون جهاندار دارا گذشت امید من و دیگران باد گشت

گذشت از لب رود و بالا گرفت همی‌ماند از کار گیتی شگفت

معنای فعل "گرفت" را در ابیات زیر بنویسید.

سخن‌های دانای شیرین‌سخن گرفت اندر آن هر دو شمشاد بُن

آتش روی تو زین گونه که در خلق گرفت عجب از سوختگی نیست که خامی عجب است

در گروه کلمات زیر چند غلط املایی به کار رفته است، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۶۵ "شاه خیره‌سر - آذرم و حیا - عفاف و پاک‌دامنی - خوار و آسان - صد کاروان هیون - جامه‌های سپید - قو و خروش - خستن روی - راه غربت - نقصان ارتفاع - ملک و حشم"

۶۶ در هریک از موارد زیر، شکل درست واژه‌های نادرست املایی را بنویسید.

الف اگر کوه آتش بود بسپرم ازین تنگ خار است اگر بگذرم

۶۷ در کدام بیت غلط املایی مشهود است؟
الف) بارها جان عزیز خویش را در پای او پیشکش کردیم و اندر پیش او خار آمده است
ب) متاع خوب به هر جا رود عزیز بود به ماه کنعان، غربت چه می‌تواند کرد؟

۶۸ در کدامیک از ابیات زیر غلط املایی وجود دارد؟ شکل درست آن‌ها را بنویسید.

الف) دیده بیاراست به دیدار بزم لاله‌فشان دید ثمن‌زار بزم
ب) از کربت غربتش درون‌ریش وز محنت بیوگی غم‌اندیش
ج) دو لشکر برابر دگر صف زدند قو پیل برشد به چرخ بلند

املای صحیح واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید و در جای خالی بنویسید.

۶۹ سیاوش چنین گفت که ای شهریار که دوزخ مرا زین سخن گشت (خار / خوار)

۷۰ در عبارت‌های زیر املای چهار واژه، نادرست است. درست هریک را بنویسید.

الف سیاوش چنین گفت کای شهریار که دوزخ مرا زین سخن گشت خار

نقش دستوری واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

۷۱ "سیاوش، فرزند کاووس، شاه خیره‌سر کیانی است. در بازگشت، سودابه، همسر کاووس شاه به سیاوش دل می‌بندد."

۷۲ مگر آتش تیز پیدا کند گنه کرده را زود رسوا کند

۷۳ کدامیک از ابیات زیر به شیوه بلاغی است؟ آن را به شیوه عادی برگردانید.
الف) سر پر ز شرم و بهایی مراسم اگر بی‌گناه هم رهایی مراسم
ب) سرانجام گفت: ایمن از هر دوان نه گردد مرا دل نه روشن روان

نوع ترکیب‌های زیر را مشخص کنید. (وصفی - اضافی)

۷۴ یکی تازی ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش برآمد به ماه

۷۵ به نیروی یزدان نیکی‌دهش کزین کوه آتش نیابم تپش

۷۶ در کدام بیت دو نقش "مسندی" به کار رفته است؟ مسندها را مشخص کنید.
الف) کزین دو یکی گر شود نابکار از آن پس که خواند مرا شهریار؟
ب) سر پر ز شرم و بهایی مراسم اگر بی‌گناه هم رهایی مراسم

نقش دستوری واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

۷۷ ور ایدون که زین کار هستم گناه جهان آفرینم ندارد نگاه

۷۸ همی داد مژده یکی را دگر که بخشود بر بی‌گنه دادگر

وابسته‌های وابسته را در ابیات زیر مشخص کنید و نوع آن‌ها را بنویسید.

- ۷۹ وزین دختر شاه هاماوران پراندیشه گشتی به دیگر کران
- ۸۰ به نیروی یزدان نیکی‌دهش کزین کوه آتش نیابم تپش
- ۸۱ در بیت زیر کدام نقش تبعی به کار رفته است؟
"بندهٔ حلقه به گوش ار نوازی برود لطف کن لطف که بیگانه شود حلقه به گوش"
- ۸۲ در کدامیک از ابیات زیر فعل حذف شده است؟ نوع حذف را بنویسید.
الف) پراندیشه شد جان کاووس کی ز فرزند و سودابهٔ نیک‌پی
ب) گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت به جائت سوگند

نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

- ۸۳ سرانجام گفت ایمن از هردوان نگردد مرا دل، نه روشن روان
- ۸۴ آرایهٔ مجاز را در ابیات زیر مشخص کنید و مفهوم هریک را بنویسید.
- الف) چنین گفت موبد به شاه جهان که درد سپهد نماند نهان
- ب) چو از کوه آتش به هامون گذشت خروشیدن آمد ز شهر و ز دشت
- پ) چو او را بدیدند برخاست غو که آمد ز آتش برون شاه نو

در عبارتهای زیر کنایه‌ها را بیابید و مفهوم آن‌ها را بنویسید.

- ۸۵ چو خواهی که پیدا کنی گفت‌وگوی بیاید زدن سنگ را بر سبوی
- ۸۶ سیاوش سیه را به‌تندی بتاخت نشد تنگ‌دل، جنگ آتش بساخت
- ۸۷ همان به کزین زشت‌کردار، دل بشویم کنم چارهٔ دل گسل
- ۸۸ همی‌کند سودابه از خشم موی همی‌ریخت آب و همی‌خست روی

آرایه‌های ادبی بیت‌های زیر را بنویسید.

- ۸۹ سراسر همه دشت بریان شدند بر آن چهر خندانش گریان شدند
- ۹۰ سر پر ز شرم و بهایی مراسم اگر بی‌گناهم، رهایی مراسم
- ۹۱ آرایه‌های "جناس، حس‌آمیزی، مجاز و تشبیه" را در ابیات زیر مشخص کنید.
- الف) اگر کوه آتش بود بسپر از این تنگ خوار است اگر بگذرم
- ب) رخ شاه کاووس پرشرم دید سخن گفتنش با پسر نرم دید
- پ) چو او را بدیدند برخاست غو که آمد ز آتش برون شاه نو
- ت) یکی دشت با دیدگان پر ز خون که تا او کی آید ز آتش برون

- ۹۲ آرایهٔ بارز بیت زیر چیست؟
"یکی تازی‌ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش برآمد به ماه"
- ۹۳ آرایه‌های "کنایه و تشبیه" را در بیت زیر توضیح دهید.
"پادشاهی که طرح ظلم افکند پای دیوار مُلک خویش بکند"

۹۴ کدامیک از ویژگی‌های حماسه در بیت‌های زیر دیده می‌شود؟ آن‌ها را از کمانک‌های مقابل انتخاب کنید.

الف	بدان گاه سوگند پرمایه شاه	چنین بود آیین و این بود راه (ملی - قهرمانی)
ب	یکی تازی ای برنشسته سپاه	همی خاک نعلش برآمد به ماه (خرق عادت - ملی)

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

- ۹۵ سرانجام گفت ایمن از هر دوان نه گردد مرا دل، نه روشن روان
- ۹۶ چو بخشایش پاکیزدان بود دم آتش و آب یکسان بود
- ۹۷ شعر "گذر سیاوش از آتش" را با مضمون بیت زیر مقایسه کنید.
"آتش ابراهیم را نبود زیان هرکه نمرودی است گو می ترس از آن"
- ۹۸ بیت "گریز از کفش در دهان نهنگ که مردن به از زندگانی به ننگ" با کدامیک از ابیات زیر مفهوم یکسانی دارد؟
الف) سر پر ز شرم و بهایی مراسم اگر بی گناه هم رهایی مراسم
ب) سیاوش چنین گفت کای شهریار که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار

مفهوم مشترک ابیات زیر را بیان کنید.

- ۹۹ الف) ضربت گردون دون آزادگان را خسته کرد کو دل آزاده ای کز تیغ او مجروح نیست
ب) سیاوش بدو گفت اندوه مدار کزین سان بود گردش روزگار
- ۱۰۰ منظور از "تنگ" و "خوار" در بیت زیر چیست؟
"اگر کوه آتش بود بسپرم ازین تنگ خوار است اگر بگذرم"
- ۱۰۱ مصراع دوم بیت زیر بیانگر چه مفهومی است؟
"چنان آمد اسپ و قیای سوار که گفتمی سمن داشت اندر کنار"
- ۱۰۲ باتوجه به بیت "بیامد دو صد مرد آتش فروز دمیدند گفتمی شب آمد به روز"، کدام توضیح درست است؟
الف) از شعله بزرگ آتش، شب مثل روز روشن شد.
ب) از بسیاری دود، روز مثل شب تاریک شد.

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

- ۱۰۳ چنین است سوگند چرخ بلند که بر بی گناهان نیاید گزند

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

- ۱۰۴ داشتم می‌گفتم آن شب نیز / سورت سرمایه دی بیدادها می‌کرد
- ۱۰۵ دیگر اکنون آن عماد تکیه و امید ایران شهر / شیرمرد عرصه ناوردهای هول
- ۱۰۶ متضاد واژه‌های "صلح" و "یکرنگی" را در کلمات زیر بیابید.
"لیکن - ناورده - غدر - تزویر - غیرت - بی‌شرمانه"
- ۱۰۷ در بیت‌های زیر غلط املائی را بیابید و شکل درست آن را بنویسید.
- الف) زاهدی کز خمر عشق تو همی کرد اجتناب گرچه پرآب عنابت بود بشکستم سیوش
- ۱۰۸ باتوجه به معنی، واژه درست را انتخاب کنید.
- الف) داشتم می‌گفتم آن شب نیز سرمایه دی بیدادها می‌کرد (سورت - صورت)

در گروه کلمات زیر چند غلط املائی به کار رفته است، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۱۰۹ "منصوب به هرات - حول و وحشت انگیز - خوان هشتم - قصه درد - صورت و حدت - طاق و محراب - ضجه و ناله - قدر و خیانت"

۱۱۰ در کدام بیت غلط املائی مشهود است؟ املاي درست آن‌ها را بنویسید.

الف) گفت بسیار آن ابلیس از مکر و غدر / میر ازو نشنید کرد استیز و صبر
ب) پیاله بر کفتم بند تا سحرگه حشر / به می ز دل ببرم حول روز رستاخیز

در هریک از عبارت‌های زیر غلط‌های املائی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۱۱۱ شیرمرد عرصه ناوردهای حول / طعمه دام و دهان خوان هشتم بود

آرایه‌های ادبی بیت‌های زیر را بنویسید.

۱۱۲ قهوه‌خانه گرم و روشن بود، همچون شرم / همگنان را خون گرمی بود

۱۱۳ به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید / من این زیبا زمین را آزمودم میهن ای میهن

۱۱۴ این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد

۱۱۵ همگنان خاموش، / گرد بر گردش به کردار صدف بر گرد مروارید

۱۱۶ پهلوان هفت‌خوان، اکنون / طعمه دام و دهان خوان هشتم بود

۱۱۷ بر لب آن چاه / سایه‌ای را دید / او شغاد آن نابردار بود / که درون چه نگه می‌کرد و می‌خندید / و صدای شوم نامردانه‌اش در چاهسار گوش می‌پیچید

۱۱۸ آن‌که هرگز - چون کلید گنج مروارید - گم نمی‌شد از لبش لیخند، / خواه روز صلح و بسته مهر را پیمان، / خواه روز جنگ و خورده بهر کین سوگند / آری اکنون شیر ایران‌شهر...

۱۱۹ ارکان تشبیه را در اشعار زیر مشخص کنید.

الف) گرچه بیرون تیره بود و سرد همچون ترس

ب) چاه چونان ژرفی و پهنانش، بی‌شرمیش ناباور

۱۲۰ آرایه‌های "حس‌آمیزی، تشبیه، جناس و کنایه" را در اشعار زیر مشخص کنید.

الف) رخسار رخسار / با هزاران یادهای روشن و زنده

ب) بی عیار و شعر محض خوب و خالی نیست / هیچ - همچون پوچ - عالی نیست

پ) همچنان که می‌توانست او اگر می‌خواست / کان کمند شصت خم خویشت بگشاید

ت) چوب‌دستی منتشا مانند در دستش

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

۱۲۱ مرد نقال از صدایش ضجه می‌بارید / و نگاهش مثل خنجر بود

۱۲۲ همگنان خاموش / گرد بر گردش، به کردار صدف بر گرد مروارید / پای تا سر گوش

۱۲۳ راستی کانون گرمی بود

۱۲۴ "زادسرو" و "ماخ سالار" در شعر زیر چه کسانی هستند؟

"هفت‌خوان را زاد سرو مرو، / یا به قولی ماخ سالار آن گرامی، / آن هریده خوب و پاک آیین - روایت کرد"

۱۲۵ منظور از بخش‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) دمش چونان حدیث آشنایش گرم

ب) مرد نقال از صدایش ضجه می‌بارید / و نگاهش مثل خنجر بود

۱۲۶ باتوجه به شعر زیر "خوان هشتم" اشاره به چیست؟

"آری اکنون تهمتن با رخسار غیرتمند / در بُن این چاه آیش زهر شمشیر و سنان، گم بود / پهلوان هفت‌خوان، اکنون / طعمه دام و دهان خوان هشتم بود."

پاسخ سؤالات ۱ تا ۴

- ۱ حدّ فاصل میان دو چیز، زمان بین مرگ تا رفتن به بهشت یا دوزخ، فاصله بین دنیا و آخرت
- ۲ بخشندگی، سخاوت
- ۳ باغ، بوستان، کشتزار
- ۴ ادعا

پاسخ سؤالات ۵ تا ۶

- ۵ بگزار
- ۶ غریب
- ۷ ب) قریت
- ۸ الف حرف ربط
- ب حرف ربط
- پ حرف عطف

پاسخ سؤالات ۹ تا ۱۰

- ۹ جان: مفعول / گیاه: مسند
- ۱۰ جوویار: نهاد / شرار: نهاد

۱۱ الف "م" در "همینم": متمم (همینم بس: همین برای من بس است)

ب "ش" در "هنوزش": مفعول (هنوزش ننگاشت: هنوز آن را ننگاشته است)

۱۲ مجاز: دیروز - زمان گذشته (پیش از انقلاب)، امروز - زمان حال (دوران انقلاب اسلامی) / استعاره و تشخیص: "غربت باغ" و "آیینه دار بودن خورشید" / جناس: باغ و داغ / تشبیه: خورشید (مشبه)، آیینه‌دار (مشبه‌به) / تضاد: دیروز و امروز

۱۳ باغ - وطن، سرزمین و کشور

۱۴ زر - نور یا شعاع و پرتو خورشید / گوهر - قطره‌های باران

پاسخ سؤالات ۱۵ تا ۱۶

۱۵ محمدرضا رحمانی (مهرداد اوستا)

۱۶ سلمان هراتی

۱۷ الف دوران حکومت شاهنشاهی (قبل از انقلاب)

۱۸ برزخ سرد: کشور ایران در دوران حکومت پیش از انقلاب اسلامی
شب: ستم و استبداد

۱۹ بیانگر فضای غم‌آلود و استبدادزده کشور ایران در عصر پیش از انقلاب اسلامی است.

۲۰ مقصود بازگشت به اصل و مبدأ است؛ شاعر معتقد است همان‌طوری که رود به دریا می‌پیوندد، او نیز درنهایت به مبدأ عالم هستی یا اصل خود بازمی‌گردد.

۲۱ جاودانه بودن نام نیک و توصیه به این نکته که باید نام نیک و آثار خوب را از خود به یادگار گذاشت.

۲۲ گل: عشق، زیبایی، خوبی / نسیم: حرکت و قیام مردمی برای انقلاب

پاسخ سؤالات ۲۳ تا ۲۷

۲۳ ای دوست، اگر غم ظلم و ستم در پیش از انقلاب، وجود ما را آزار می‌داد، اکنون در دوران پیروزی انقلاب اسلامی، بوی بهار پیروزی ما را شاد و امیدوار می‌سازد.

۲۴ دیروز در غریبی باغ خزان‌دیده (سرزمین تحت ظلم و ستم) وجود ما پر از غم و حسرت بود اما امروز خورشید پیروزی در کشور ما طلوع کرده و در سرتاسر وطن، آیینه‌دار حضور ما مردم انقلابی شده است.

۲۵ ما در غبار غم و تنهایی و ستم به سر می‌بریم، باید به‌سوی باران آزادی پیش برویم، زیرا دوران شکوفایی آبادانی و رهایی در انتظار ماست.

۲۶ تو نه تنها باید محبت‌ها را با مهربانی پاسخ بدهی بلکه باید همانند درختانی که ضربه سنگ می‌خورند و میوه نثار می‌کنند، پاسخ بدی‌ها را با نیکی کردن بدهی.

۲۷ من بر خود لازم می‌دانم که از پروردگار سپاس‌گزاری کنم زیرا مرا به این خوشبختی راهنمایی کرده است تا هرگز برای فریب دادن مردم آزاده، از خود پتی نسازم و دچار غرور و خودستایی نشوم.

پاسخ سؤالات ۲۸ تا ۲۹

۲۸ دفترخانه، دادگاه

۲۹ محل عبور، گذرگاه

۳۰ الف مجاب کردن، وادار به قبول امری کردن

ب خودداری کردن از انجام کاری از روی قصد و با بهانه آوردن، به‌ویژه خودداری کردن از پاسخ صریح دادن به سؤالی یا کشاندن موضوع بحث به موضوعات دیگر

پاسخ سؤال ۳۱

۳۱ محل عبور، گذرگاه

۳۲ الف شبح (۰/۲۵)

پاسخ سؤالات ۳۳ تا ۳۴

۳۳ شبه - شبح

۳۴ هیئت - حیثیت

۳۵ بیت الف) روزه - روضه

۳۶ ۴ مورد
همایل - حمایل / اسرار - اصرار / قریب - غریب / زله شدن - ذله شدن

۳۷ ای محسن شهید من، ای حُسن بی‌گناه (۰/۵)

۳۸ الف صدای خشک (درآمیختن دو حس شنوایی و لامسه)

ب زمزمه لطیف و سبک (درآمیختن دو حس شنوایی و لامسه)

۳۹ تند و سریع (سرعت زیاد)

۴۰ سید مهدی شجاعی

پاسخ سؤال ۴۱

۴۱ جناس: اسارت، اشارت / تلمیح: اشاره دارد به واقعه کربلا و اسارت اهل بیت امام حسین (ع) / کنایه: چشمت کشیده راه - منتظر و چشم‌به‌راه مانده‌ای

۴۲ الف بی‌حفاظ / بی‌ملاحظه

ب لبریز زندگی / مرگ

۴۳ الف از دوردست می‌رسد آیا کدام پیک؟ (۲) ای مسلم شرف به کجا می‌کنی نگاه
ب) لبریز زندگی است نفس‌های آخرت (۳) آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه

۴۴ الف من با سجده، خود را مانند خاک در برابر عظمت پروردگار، پست و کوچک می‌کنم. (۰/۵)

۴۵ شعر بیانگر فداکاری و ازخودگذشتگی جانبازی است که با وجود مجروح شدن، برای دفاع از میهن، از مرگ هراس ندارد و با شهامت به استقبال شهادت می‌رود.

پاسخ سؤالات ۴۸ تا ۵۳

وجود خود را فراموش کرده بودید و کاملاً از خود بی‌خود شده بودید. (در حالت عارفانه مناجات، از وجود خود بی‌خبر بودید)

بسیار هیجان‌زده و خوشحال شدم از اینکه متوجه شدید نابود کردن آن مسلسل دشمن، کار من بوده است.

با بهانه آوردن، از پاسخ به من خودداری می‌کردید و پافشاری همراه با خواهش من، در نهایت تو را مجبور به قبول درخواستم کرد.

دستتان را محافظ چشم‌هایت قرار داده بودی.

در چشمان تو عظمت واقعه کربلا نمایان است، ای شهیدی که سرگذشت تو یادآور شهادتِ مظلومانه امام حسین (ع) در گودال قتلگاه است.

نفس‌های آخر تو، نشانه مرگ و پایان کار تو نیست بلکه امید زندگی است، برای همین است که مرگ به تو پناه آورده است تا پایان کار نباشد و از شهادت تو زندگی بگیرد.

عشق حقیقی، شهادت در راه حق، ازجان‌گذشتگی و هر معادل مناسب دیگر

پاسخ سؤالات ۵۵ تا ۵۹

روحانی زرتشتی، مجازاً مشاور

آسیب، آزار

شتر، به‌ویژه شتر قوی‌هیکل و درشت‌اندام

دل آزار، نومیدکننده، دل‌شکن

به ترتیب: طی می‌کنم، می‌گذرم - آسان

بیت الف (در بیت صورت سؤال و بیت الف، "دستور" به معنای "وزیر" است)

یک) با قرار گرفتن در جمله
دو) از روی رابطه معنایی مترادف با واژه "ترس"

الف) مدارا کردم، تحمل کردم

آماده و مهیا شد

بنواز، کوک کن

کرد، گردانید، نمود

الف) مرد، از دنیا رفت

ب عبور کرد

۶۴ الف تأثیر گذاشت، اثر کرد

ب مشتعل ساخت، شعله ور کرد

پاسخ سؤال ۶۵

۶۵ آذرم - آزرم - قو - غو

۶۶ الف خوار (۰/۲۵)

۶۷ بیت "الف" (خار - خوار)

۶۸ ابیات "الف و ج" غلط املائی دارند: الف) ثمن - سمن / ج) قو - غو

پاسخ سؤال ۶۹

۶۹ خوار

۷۰ الف خوار

پاسخ سؤالات ۷۱ تا ۷۲

۷۱ فرزند - مسند / شاه - بدل / شاه: شاخص

۷۲ مگر - قید / آتش - نهاد / رسوا: مسند

۷۳ بیت "ب"
بازگردانی: سرانجام گفت: نه دل من از هر دو ایمن می‌گردد نه روان من روشن [می‌گردد].

پاسخ سؤالات ۷۴ تا ۷۵

۷۴ ترکیب وصفی: یکی تازی - تازی ای سیاه / ترکیب اضافی: خاک نعل - نعلش

۷۵ ترکیب وصفی: یزدان نیکی‌دهش - این کوه / ترکیب اضافی: نیروی یزدان - کوه آتش

۷۶ بیت "الف" دو مسند دارد: نابکار - شهریار
در بیت "ب" فقط "بی‌گناه" مسند است (فعل‌های "است" به معنای "وجود دارد" به کار رفته و "مسند" ندارد).

پاسخ سؤالات ۷۷ تا ۷۸

گناه: نهاد (گاهی برای من هست = وجود دارد) / م: مفعول (جهان آفرین مرا نگاه ندارد)

۷۷

یکی را (به یکی): متمم / دگر: نهاد

۷۸

پاسخ سؤالات ۷۹ تا ۸۰

۷۹ هاماوران: وابسته و وابسته و مضاف‌الیه مضاف‌الیه است.

۷۹

۸۰ نیکی‌دهش: وابسته و وابسته و صفت مضاف‌الیه

۸۰

۸۱ تکرار، واژه "لطف" تکرار شده است.

۸۱

۸۲ ب) فعل "یاد می‌کنم" یا "می‌خورم" به قرینۀ معنوی

۸۲

پاسخ سؤال ۸۳

۸۳ ایمن: مسند

۸۳

الف جهان مجاز از ایران

۸۴

ب شهر و دشت مجاز از مردم

ب

پ شاه نو (پادشاه جوان) مجاز از سیاوش

پ

پاسخ سؤالات ۸۵ تا ۸۸

۸۵ "سنگ را بر سبزو زدن" کنایه از آزمایش کردن، محک زدن

۸۵

۸۶ "تنگ‌دل شدن" کنایه از ناراحت‌شدن، غمگین‌شدن

۸۶

۸۷ "دل شستن" کنایه از دست کشیدن، صرف‌نظر کردن، چشم پوشیدن

۸۷

۸۸ "کندن موی"، "ریختن آب (اشک)" و "خستن (زخمی‌شدن) روی" کنایه از شدت ناراحتی و غمگینی

۸۸

پاسخ سؤالات ۸۹ تا ۹۰

۸۹ مجاز: دشت مجاز از مردم - جناس: بریان و گریان - تضاد: خندان و گریان - کنایه: "بریان‌شدن" کنایه از غمگین و ناراحت شدن

۸۹

۹۰ مجاز: سر مجاز از وجود - جناس: بهایی و رهایی

۹۰

الف تشبیه: کوه آتش (آتش به کوه تشبیه شده است)

۹۱

ب حس‌آمیزی: سخن گفتن نرم

ب

پ جناس: غو و نو

ت مجاز: دشت مجاز از مردم

۹۲ اغراق: "برآمدن خاک نعل اسب به ماه" توصیفی اغراق آمیز است. (در این بیت کنایه و مجاز نیز مشهود است)

۹۳ کنایه: "طرح ظلم افکندن" کنایه از "بنای ظلم نهادن"، "سبب پیدایش و گسترش ظلم شدن" / "پای دیوار ملک کندن" کنایه از "تابودی حکومت" / تشبیه: دیوار ملک

۹۴ الف مئی

ب خرق عادت

پاسخ سؤالات ۹۵ تا ۹۶

۹۵ سرانجام کاووس گفت: نه دل من از شما دو نفر آسوده می‌گردد و نه روان من روشن می‌شود.

۹۶ زمانی که لطف و عنایت خداوند شامل کسی شود، آتش مانند آب برای او سرد و دلپذیر خواهد شد.

۹۷ هر دو بیانگر این مفهوم هستند که آتش به بی‌گناهان آسیبی نمی‌رساند.

۹۸ بیت "ب" - مفهوم مشترک: ترجیح مرگ بر زندگی ننگ‌آور

پاسخ سؤال ۹۹

۹۹ آزرده‌گی انسان‌های آزاده از روزگار

۱۰۰ تنگ: گذر تنگ، گذرگاه باریک میان آتش / خوار: آسان

۱۰۱ آسیب ندیدن، به سلامت گذشتن

۱۰۲ (ب) (از بسیاری دود، روز مثل شب تاریک شد)

پاسخ سؤال ۱۰۳

۱۰۳ آسمان (سرنوشت) سوگند خورده است که به بی‌گناهان آسیبی نمی‌رسد.

پاسخ سؤالات ۱۰۴ تا ۱۰۵

۱۰۴ تندی و تیزی، حدت و شدت

۱۰۵ تکیه‌گاه، نگاه‌دارنده / نبرد، جنگ

۱۰۶ صلح ≠ ناورد - یکرنگی ≠ تزویر

پاسخ سؤال ۱۰۹

۱۰۹ منصوب - منسوب / حول - هول / صورت - سورت / قدر - غدر

۱۱۰ بیت "ب": حول - هول

پاسخ سؤال ۱۱۱

۱۱۱ هول

پاسخ سؤالات ۱۱۲ تا ۱۱۸

۱۱۲ تشبیه: قهوه‌خانه به شرم تشبیه شده است. / کنایه: همگنان را خون گرمی بود کنایه از صمیمی بودن / حس آمیزی: گرم و روشن بودن شرم

۱۱۳ تشبیه: دشت دل و گل روی / استعاره: زیبا زمین استعاره از دل / مراعات نظیر: دشت و گیاه و گل و زمین و روییدن / تشخیص: ای میهن

۱۱۴ استعاره: "کلید گنج مروارید" استعاره از "لبخند" / کنایه: "گم‌شدن کلید گنج مروارید" کنایه از "نخندیدن" یا "لبخند بر لب نداشتن"

۱۱۵ تشبیه: افرادی که دور نقال را گرفته‌اند به صدف دور مروارید تشبیه شده‌اند / مراعات نظیر: صدف و مروارید

۱۱۶ استعاره و تشخیص: دهان خوان هشتم / مراعات نظیر: طعمه و دام / تشبیه: پهلوان هفت‌خوان (رستم) به طعمه‌ای تشبیه شده است.

۱۱۷ ایهام: نابردار - ۱) برادر ناتنی (۲) ناجوانمرد / تشبیه: چاهسار گوش

۱۱۸ تشبیه: لبخند به کلید گنج مروارید / استعاره: گنج مروارید استعاره از دهان / تضاد: صلح و جنگ، مهر و کین / استعاره: شیر ایران‌شهر استعاره از رستم

۱۱۹ الف مشبه: بیرون - مشبه‌به: ترس - ادات تشبیه: همچون - وجه شبه: تیره و سرد

ب مشبه: بی‌شرمی - مشبه‌به: ژرفی و پهنا - ادات تشبیه: چونان - وجه شبه: ناباور بودن

۱۲۰ الف حس آمیزی (یادهای روشن)

ب جناس: خالی و عالی / تشبیه: همچون پوچ

پ کنایه: شصت خم کنایه از طولانی و دراز

ت تشبیه: چوب‌دستی به منتشا تشبیه شده است.

پاسخ سؤالات ۱۲۱ تا ۱۲۳

۱۲۱ از صدای مرد قضا گو غم و اندوه آشکار بود (بیانش غم انگیز بود) و نگاهش تند و تأثیرگذار بود.

۱۲۲ مردم همگی ساکت بودند همچون صدفی که مروارید را در میان گرفته باشد، مرد نقال را در میان گرفته بودند و با تمام وجود به سخنان او گوش می دادند.

۱۲۳ به راستی محفل گرم و صمیمی ای بود.

۱۲۴ هر دو شخصیت از راویان شاهنامه محسوب می شود.

۱۲۵ الف داستان مرگ رستم که نقال از شاهنامه روایت می کرد.

ب نگاه او تأثیرگذار و نافذ بود.

۱۲۶ گرفتار شدن رستم در چاه دام و مکر شغاد نابرابر

۱۲۷ بی شرمی ناجوانمردان را توصیف می کند یا ژرفی و پهنای چاه را که ناباور است.

۱۲۸ لبخند

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۱ شیرمردی باید این ره را شگرف

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۲ پیش از آمدن هر زمانی صد تعَب

۳ منزل تفرید و تجرید آیدت

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۴ آن گرم‌رو به عشق سزد کز کمال شوق پروانه‌وش به آتش سوزان درون رود

۵ تفاوت معنایی واژه "زاد" را در دو بیت زیر مشخص کنید.

الف) تو را به خاک فروبرده است همت پست سفر نمی‌کنی از خود که زاد می‌خواهد
ب) که زاد این صورت منظور محبوب از این صورت ندانم تا چه زاید

املائی صحیح واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید و در جای خالی بنویسید.

۶ بزئید خودتان را به ناخوشی و بگوئید طیب (غدقن / قدغن) کرده.

۷ در ابیات و عبارت زیر غلط‌های املائی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

الف) در چشم خلق اگرچه ذره‌ایم ما خورشید بی‌ذوال سیه خانه خودیم

ب) مستم کن آن چنان که ندانم سر از قدم تا وارهم ز غصه دوران پرطعب

پ) الحق پشت‌وپناه سپاه و روی بازار اتباع من بوده در دیده دشمنان خوار و بر روی دوستان خال.

۸ در کدام بیت غلط املائی وجود دارد؟ شکل درست آن را بنویسید.

الف) من و عشق بتان تا زنده‌ام حاشا که بگزارم طریق عاشقان و زاهدان خودنما باشم
ب) وداع الفت این باغ کن که رنگ بهار ز بس فضای طرب دید تنگ برگردید

۹ در عبارت زیر نقش‌های تبعی را بیابید و نوع آن‌ها را بنویسید.

"هدهد دانا یک‌یک آن‌ها را پاسخ گفت و عذرشان را رد کرد و چنان از زیبایی سیمرغ سخن راند که مرغان جملگی شیدا و دلباخته گشتند."

۱۰ نقش‌های تبعی به‌کاررفته در متن زیر را مشخص کنید.

"ما پرندگان را نیز پیشوا و شهریار است. نامش سیمرغ است و در پس کوه قاف، بلندترین کوه روی زمین، بر درختی بلند آشیان دارد."

۱۱ اجزای بیت زیر را طبق زبان معیار مرتب کنید، سپس نقش دستوری هر جزء را بنویسید.

"بعد از این وادی حیرت آیدت کار دائم درد و حسرت آیدت"

نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۱۲ جمله گفتند این زمان در روزگار نیست خالی هیچ شهر از شهریار

۱۳ شیرمردی باید این ره را شگرف زانکه ره دور است و دریا ژرف ژرف

۱۴ نوع حرف "را" در بیت‌های زیر چیست؟
الف) چون بود کالقم ما را شاه نیست
ب) خویش را دیدند سیمرغ تمام
بیش از این بی‌شاه بودن راه نیست
بود خود سیمرغ، سی مرغ تمام

نام نویسنده و یا سراینده آثار زیر را بنویسید.

۱۵ منطق الطیر

۱۶ تمثیل‌های زیر را از داستان منطق الطیر (سی مرغ و سیمرغ) رمزگشایی کنید.

الف مرغان

ب سیمرغ

۱۷ باتوجه‌به عبارت زیر، "باز" نماد چه کسانی است؟
"آنگاه باز شکاری چنین گفت: "من بسیار کوشیده‌ام تا روی دست شاهان جا گرفته‌ام. پیوسته با آنان بوده‌ام چه جای آن است که من دست شاهان بگذارم و در بیابان‌های بی‌آب‌وعلف در جستجوی سیمرغ سرگردان شوم؟"

۱۸ در بیت زیر، شاعر برای بیان وجه شبهه، از کدام آرایه ادبی بهره برده است؟
"عاشق آن باشد که چون آتش بود گرم رو، سوزنده و سرکش بود"

۱۹ باتوجه‌به عبارت زیر و منطق الطیر، "بلبل" نماد چه کسانی است؟
"هدهد به بلبل پاسخ گفت: "مهرورزی تو بر گل کار راستان و پاکان است اما زیبایی محبوب تو چند روزی بیش نیست."

۲۰ هریک از پرندگان به‌کاررفته در ابیات زیر نماد چه کسانی هستند؟

الف بلبل گفت: من گرفتار عشق گلم؛ چگونه می‌توانم این سفر پرخطر را بر خود هموار کنم.

ب هدده گفت: ای یاران، من بیشتر از همه شما جهان را گشته‌ام و از اطراف‌واکناف گیتی آگاهم.

پ طاووس گفت: من مرغی بهشتی‌ام. روزگاری دراز در بهشت به سر برده‌ام.

ت باز شکاری چنین گفت: من بسیار کوشیده‌ام تا روی دست شاهان جا گرفته‌ام.

۲۱ درباره تلمیح به‌کاررفته در بیت زیر توضیح دهید.
"طاووس باغ قدسم، نی بوم این خرابه آنجاست جلوه‌گاهم، اینجا چه کار دارم"

۲۲ آرایه‌های ادبی ابیات زیر را مشخص کنید.
"چون بتابد آفتاب معرفت از سپهر این ره عالی صفت
هریکی ببنا شود بر قدر خویش باز یابد در حقیقت صدر خویش"

۲۳ برای هریک از ابیات زیر دو آرایه ادبی ذکر کنید.

الف مجمعی کردند مرغان جهان آنچه بودند آشکارا و نهان

ب مُلک اینجا بایدت انداختن مُلک اینجا بایدت در باختن

معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

۲۴ پیش از آمد هرزمانی صد تعب

۲۵ در بیت ((هشت جنت نیز اینجا مرده‌ای است)) منظور از ((هشت جنت)) و ((هفت دوزخ)) چیست؟
هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است)) منظور از ((هشت جنت)) و ((هفت دوزخ)) چیست؟

معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

۲۶ شیرمردی باید این ره را شگرف زان که ره دور است و دریا ژرف ژرف

پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید و بنویسید.

۲۷ مفهوم بیت ((روی ها چون زین بیابان درکنند)) جمله سر از یک گریبان برکنند)) (بی نیازی / رسیدن به وحدت) است.

معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

۲۸ بیش ازین بی شاه بودن راه نیست

معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

۲۹ گل اگرچه هست پس صاحب جمال حُسن او در هفته ای گیرد زوال

۳۰ بیت ((هر که داند گفت با خورشید راز کی تواند ماند از یک دژه باز))؛ با کدام گزینه تناسب معنایی دارد؟

الف) من نی ام در عشق او مردانه ای
ب) در سرم از عشق گل سودا پس است
پ) صد بلا در هر نفس اینجا بود
ت) چون به دریا می توانی راه یافت

عشق گنجم باید و ویرانه ای
عشق گنجم باید و ویرانه ای
عشق گنجم باید و ویرانه ای
عشق گنجم باید و ویرانه ای

۳۱ با توجه به بیت ((بعد از این وادی توحید آیدت))، منزل (تفرید)) در اصطلاح صوفیه چگونه منزلی است؟

معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

۳۲ صد بلا در هر نفس اینجا بود طوطی گردون مگس اینجا بود

۳۳ در بیت ((روی ها چون زین بیابان درکنند)) جمله سر از یک گریبان برکنند) مصراع دوم، کدام یک از مراحل سیر و سلوک را معرفی می کند؟

معنی واژه های مشخص شده را بنویسید.

۳۴ باید به عنوان ولیمه، کباب غاز صحیحی بدهد.

۳۵ علاوه بر غاز معهود، دو نوع خورش و برنج آماده شده بود.

۳۶ جوان دیلاقی آمده و می گوید پسرعموی تنی توست.

۳۷ پس از مدتی اندیشه و استشاره چاره در این دیدم که یک غاز دیگر دست وپا کنم.

۳۸ آثار شادی در وچناتش هویدا گردید.

۳۹ دیروز یک دست از بهترین لباس های نودوز خود را به انضمام مایحتوی بیرون انداختم.

در گروه کلمات زیر چند غلط املایی به کار رفته است، شکل درست آن ها را بنویسید.

۴۰ (آذگار و تمام) - (جُل و پوشش) - (ادا و اتوار) - (امتناء و خودداری) - (بهبوه و وسط) - (بدقواره و زشت) - (بذله و لطیفه) - (لطیفه و گفتار نقض)

۴۱ در عبارت زیر دو غلط املایی بیابید و آن ها را اصلاح کنید.

"فوراً مسئله میهمانی و قرار با رفقا را با عیالم که به تازه گی باهم عروسی کرده بودیم، در میان گذاشتم. گفت محال است بگذارم از کسی چیز آریه وارد خانه بشود. در دم ملتفت وخامت امر گردیده و پس از مدتی استشاره به داخل اتاق برگشتم."

۴۲ در ابیات زیر دو غلط املایی وجود دارد، آن ها را بیابید و اصلاح کنید.

الف- فارغی از غدر جوانی که چیست تا نشوی پیر ندانی که چیست
ب- با قالب جسمانی از ما نرود کاری جسمانی و روحانی بگزار به یغمایی

۴۳ می نماید که سبب بقای او منم و روح تازه به (قلب - غالب) پژمردهٔ او من بازآوردم.

۴۴ چون خواب نیکو دیده آید، بی‌شک در (اسنای - اثنای) آن دل بگشاید.

۴۵ در عبارتهای زیر املاي چهار واژه، نادرست است. درست هریک را بنویسید.

الف دیروز یک دست از لباس‌های نودوز خود را به انضمام مایحتوی از خانه بیرون انداخته‌ام.

نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید.

۴۶ "من تخلص را از زواید و از جملهٔ رسوم و عاداتی می دانم که باید متروک گردد."

۴۷ مفعول و مسند را در عبارات زیر بیابید:

الف به مجرد اینکه از اتاق بیرون آمدیم، در را بستم و صدای کشیدهٔ آب نکشیده ای، طنین انداز گردید.

ب موشک دوم را روی شانه محکم کرد، اما قبل از اینکه بلند شود، انگار چیزی یادش آمده باشد.

۴۸ در بیت "الف" پیوند وابسته ساز و در عبارت "ب" پیوند همپایه ساز را بیابید:

الف - گلّه ما را گله از گُـرگ نیست کاین همه بیداد شبان می کند

ب - این جوان نمک نشناس را مانند موشی که از خمرهٔ روغن بیرون کشیده باشند، بیرون انداختم و قدری در حیاط قدم زدم.

۴۹ در عبارات زیر جملهٔ پایه و پیرو را مشخص کنید:

الف چنان کلکش را کردند که گویی غازی قدم به عالم وجود نهاده بود.

ب اگر سرم را از تنم جدا کنید یک لقمهٔ دیگر هم نمی‌توانم بخورم.

پ دلم می‌خواست صد آفرین به مصطفی بگویم.

ت دیگران که منتظر چنین حرفی بودند، فرصت ندادند و مانند قحطی‌زدگان به جان غاز افتادند.

۵۰ در عبارتهای زیر، مفهوم کنایه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف پیداست که تا چه حد از چنین کاری بیم داشتم اما دل به دریا زدم به اتاق درس وارد شدم.

ب می‌خواهم امروز نشان بدهی که چند مرده حلاجی.

۵۱ آرایهٔ خواسته‌شده در هر عبارات را بیابید و توضیح دهید:

الف پشت دستم را داغ کردم تا من باشم سراغ ترفیع رتبه نروم. - کنایه:

ب بالاخره صدای مصطفی از نی پیچ حلقوم بیرون آمد و معلوم شد می‌گوید: قید غاز را باید زد. - تشبیه:

پ بگو ببینم حال و احوالت چطور است؟ - حس آمیزی:

ت خلاصه آنکه از من همه اصرار بود و از مصطفی انکار. - سجع:

۵۲ در عبارت زیر، مفهوم کنایی "سماق مکیدن" چیست؟

"گفت: تنها همان رتبه‌های بالا را وعده بگیر و مابقی را نقداً خط بکش و بگذار سماق بمکند."

۵۳ مقصود از عبارت: "چون تبری که از شست رفته، باز نمی‌گردد" چیست؟

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

۵۴ باید در این موقع درست جلوشان درآیی.

۵۵ جوانی دیلاق، آسمان‌جُل و پخمه و بدقواره آمده است.

۵۶ شکم‌ها را مدتی است صابون زده‌اند و ساعت‌شماری می‌کنند.

همان رتبه‌های بالا را وعده بگیرد و مابقی را نقداً خط بکش بگذار سماق بمکند.

۵۷

می‌خواهم نشان دهی چند مرده حلاجی.

۵۸

یکی از حضار که کبادۀ شعر و ادب می‌کشید چنان محظوظ شده بود که جلو رفته جبهۀ شاعر را بوسید.

۵۹

مفهوم مشترک بیت و عبارت زیر را بنویسید.

۶۰

الف- گلۀ ما را گله از گرگ نیست کاین همه بیداد شبان می کند

ب- یک بار دیگر به کلام بلندپایۀ "از ماست که بر ماست" ایمان آوردم و پشت دستم را داغ کردم دیگر پیرامون ترفیع رتبه نگردم.

درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید.

پشت دست را داغ کردن - انتظار بیهوده کشیدن

درست نادرست

۶۱

آب به دهان خشک‌شدن - حیرت زدگی و ترس

درست نادرست

۶۲

مفهوم مشترک آیه و بیت زیر را بنویسید:

الف- {مَا زَمَيْتَ إِذْ زَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ زَمَى}

ب- ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه دیدگی باشد که خطی کز خرد خیز تو آن را از بنان بینی

۶۳

مفهوم مشترک مثل "از ماست که بر ماست" و بیت زیر را بیان کنید.

"گلۀ ما را گله از گرگ نیست این‌همه بیداد شبان می‌کند"

۶۴

معنی و مفهوم را به نثر روان بنویسید.

نان را از من بگیر اگر می‌خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خنده‌ات را نه

۶۵

شش‌دانگ حواسم پیش مصطفی است که نکند بوی غاز چنان مستش کند که دامنش از دست برود.

۶۶

معنی واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

تاختن آورد هجر، تیغ بلا آخته زحمت هستی ما، از ره ما برگرفت

۶۷

در ظهور آفرینش علت غایبی تویی لاجرم تقدیر ذاتی موجب تأخیر توست

۶۸

در کدامیک از ابیات زیر غلط املائی وجود دارد؟ شکل درست آن‌ها را بنویسید.

الف) ز عدل او همه اموات ذی‌حیات شدند

۶۹

ب) سبب ذاتی پیوند حوادث به قدیم

ج) نیست جز لیلی بقای عشق مجنون را سبب ضایع است آن کس که بر گل‌چهره‌ای منصوب نیست

در هر یک از واژه‌های زیر ((ان)) چه مفهومی دارد؟

کوهان:

۷۰

پاییزان:

۷۱

در کدامیک از واژه‌های داخل کمانک، ((ان)) مفهوم متفاوتی دارد؟ (درختان - سواران - گیاهان - بهاران)

۷۲

باتوجه‌به متن زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

۷۳

"بخند؛ زیرا خندۀ تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته. / خندۀ تو، در پاییز / در کنارۀ دریا / موج کف‌آلوده‌اش را / باید برفرازد."

الف ترکیب "موج کفآلوده"، "وصفی" است یا "اضافی"؟

ب نقش دستوری واژه "شمشیر" چیست؟

پ یک "گروه اسمی متممی" بنویسید.

ت کدام واژه داخل کمانک در مورد "زمان دقیق فعل" "بفرزاد" درست است؟ (مضارع التزامی - مضارع اخباری)

۷۴ پسوند "ان" در واژه‌های مشخص شده بیانگر چه مفاهیمی است؟

الف گر خبر بودی فریدون را ز رای فرخت فال نگرفتی فریدون از درفش کاویان

ب به بالا رفتن و زیر آمدن شمشیر بشکافت هم از شیر فلک سینه هم از گاو زمین کوهان

۷۵ درباره تفاوت معنایی پسوند "ان" در بیت زیر توضیح دهید.

"چشم مرا به ابر بهاران چه نسبت است کز زور گریه رشته مژگان من گسیخت"

۷۶ در عبارت شعری زیر، وابسته وابسته را بیابید و نوع آن را بنویسید.

"بخند بر شب / بر روز، بر ماه / بخند بر پیچاپیچ خیابان‌های جزیره"

۷۷ باتوجه به متن زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

"دلم می‌خواهد بر بال‌های باد بنشینم و آنچه را که پروردگار جهان پدید آورده، زیر پا گذارم تا مگر روزی به پایان این دریای بی‌کران رسم و بدان سرزمین که خداوند سرحدّ جهان خلقتش قرار داده است، فرود آیم."

الف زمان افعال را بنویسید.

ب ترکیب‌های وصفی را مشخص کنید.

پ ترکیب‌های اضافی را مشخص کنید.

ت وابسته‌های وابسته را بیابید و نوع آن‌ها را بنویسید.

ث در متن، جمله‌ای بیابید که مطابق الگوی "نهاد + مفعول + مسند + فعل" ساخته شده باشد.

۷۸ عبارت شعری زیر را از نظر کاربرد "نماد" بررسی کنید.

"نان را از من بگیر اگر می‌خواهی / هوا را از من بگیر اما / خنده‌ات را نه / گل سرخ را از من بگیر."

۷۹ در عبارت شعری زیر، شاعر از کدام آرایه‌های ادبی بهره گرفته است؟

"اما خنده‌ات که رها می‌شود / و پروازکنان در آسمان مرا می‌جوید / تمامی درهای زندگی را / به رویم می‌گشاید."

۸۰ در عبارت شعری "و در بهاران، عشق من / خنده‌ات را می‌خواهم / چون گلی که در انتظارش بودم"، "مشبه" و "مشبه‌به" را مشخص کنید.

۸۱ در عبارت شعری زیر، شاخص‌ترین آرایه ادبی را بیابید و بنویسید.

"بخند بر پیچاپیچ خیابان جزیره / اما آنگاه که چشم می‌گشایم و می‌بندم / آنگاه که پاهایم می‌روند و بازمی‌گردند / نان را، هوا را / روشنی را بهار را / از من بگیر"

۸۲ در ابیات زیر "تشبیه" و "استعاره" را بیابید و بنویسید.

"به‌پیش اهل دل، گنجی است شادی که دستاورد بی‌رنجی است شادی
به آن کس می‌رسد زین گنج بسیار که باشد شادمانی را سزاوار"

در متن زیر آرایه‌های ادبی را بیابید و بنویسید.

۸۳ "دلم می‌خواهد بر بال‌های باد بنشینم و آنچه را که پروردگار جهان پدید آورده، زیر پا گذارم تا مگر روزی به پایان این دریای بی‌کران رسم و بدان سرزمین که خداوند سرحدّ جهان خلقتش قرار داده است، فرود آیم."

۸۴ در متن زیر، نویسنده از کدام آرایه‌ها بهره گرفته است؟

"ای فکر دورپرواز من، بال‌های عقاب‌آسایت را از پرواز بازدار و تو ای کشتی تندرو خیال من، همین‌جا لنگر انداز؛ زیرا برای تو بیش از این اجازه سفر نیست."

۸۵ شعر "خنده تو" و متن "مسافر" به ترتیب، سروده و نوشته چه کسانی است؟

۸۶ در عبارت شعری زیر، دو آرایه ادبی مشخص کنید و بنویسید.

"اما خنده‌ات که رها می‌شود / و پروازکنان در آسمان مرا می‌جوید / تمامی درهای زندگی را / به رویم می‌گشاید"

آرایه‌های ادبی بیت زیر را بنویسید.

۸۷ "اگر خونین‌دلی از جور ایام لب خندان بیاور چون لب جام"

۸۸ درک و دریافت خود را از متن زیر بنویسید.

"و اگر دیدی، به‌ناگاه / خون من بر سنگ‌فرش خیابان جاری است / بخند؛ زیرا خنده تو / برای دستان من / شمشیری است آخته."

۸۹ شاعر در سروده "خنده تو" چه پیامی را القا می‌کند؟

۹۰ در عبارت شعری زیر، شاعر به چه موضوعی اشاره کرده است؟

"و در بهاران، عشق من / خندهات را می‌خواهم / چون گلی که در انتظارش بودم / گل آبی، گل سرخ کشورم که مرا می‌خواند"

۹۱ مقصود شاعر از عبارت شعری زیر چیست؟

"ان را، هوا را، / روشنی را، بهار را / از من بگیر / اما خندهات را هرگز / تا چشم از دنیا نبندم"

۹۲ در متن زیر مقصود از "دریای بی‌کران" و مفهوم کلی عبارت چیست؟

"دلم می‌خواهد بر بال‌های باد بنشینم و آنچه را که پروردگار جهان پدید آورده، زیر پا گذارم تا مگر روزی به پایان این دریای بی‌کران رسم و بدان سرزمین که خداوند سرحدّ جهان خلقتش قرار داده است، فرود آیم."

۹۳ مفهوم مشترک ابیات زیر را بیان کنید.

"گفتم به عروس دهر کابین تو چیست گفتا دل خرم تو کابین من است"

"مشو در پیچ‌وتاب رنج و غم گم به هر حالت تبسم کن تبسم"

۹۴ مفهوم نمادین هریک از موارد مشخص شده را بنویسید.

الف نان را از من بگیر اگر می‌خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خندهات را نه. / گل سرخ را از من بگیر

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۹۵ بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند.

۹۶ آیا چیزی در مخیله آدمی می‌گنجد که قلم بتواند آن را بنگارد.

۹۷ همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه شعر خود می‌گرداند.

۹۸ من بیم آن داشتم که مورد عتاب معلم واقع گردم.

۹۹ نهالی چند که وی در هنگام ورود خویش در باغ غرس کرده بود.

۱۰۰ بر تخته سیاه این کلمات را با خط جلی نوشت: زنده‌باد میهن!

۱۰۱ به سوزی ده کلامم را روایی کز آن گرمی کند آتش گدایی

۱۰۲ دلم را داغ عشقی بر جبین نه زبانم را بیانی آتشین ده

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۱۰۳ در آخر اتاق یکی از مردان معمر دهکده کتاب را بر روی زانو گشوده بود.

در گروه کلمات زیر چند غلط املایی به کار رفته است، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۱۰۴ "سجیه و خو - تلاوت نام زیبا - غبار و جراهات پیری - چین و شکن‌های ناگزیر - صحیفه شعر - عتاب معلم - ابهت و شکوه - تحریر و کتابت - اهتزاز درفش ملی - غرض نهال - محابت و عظمت - حالتی غریب"

۱۰۵ در شعر: "چه حرف تازه‌ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه‌ای برای نوشتن / که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند؟"

الف چند گروه اسمی "مفعولی" وجود دارد؟

ب نوع حرف ربط "یا" را بنویسید.

۱۰۶ نوع حذف افعال را در اشعار زیر مشخص کنید. فعل‌های حذف شده را بنویسید.

الف و آنچه را قدیمی است، قدیمی ندانم: که تو از آن منی، و من از آن تو.

نقش دستوری واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

۱۰۷ همان‌جا که شاید اینک دست زمان و صورت ظاهرش، مرده نشانش بدهند."

نوع ترکیب‌های زیر را مشخص کنید. (وصفی - اضافی)

۱۰۸ "چه حرف تازه‌ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه‌ای برای نوشتن / که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند؟"

وابسته‌های وابسته را در عبارات زیر مشخص کنید و نوع آن‌ها را بنویسید.

۱۰۹ "نه توجّهی به گردوغبار و جراحات پیری دارد / و نه اهمیتی به چین و شکن‌های ناگزیر سالخوردگی می‌دهد / بلکه همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه شعر خود می‌گرداند."

۱۱۰ در ابیات زیر فعل‌های حذف‌شده و نوع حذف را مشخص کنید.

الف الهی سینه‌ای ده آتش افروز در آن سینه دلی وان دل همه سوز

ب اگر لطف تو نبود پرتو انداز کجا فکر و کجا گنجینه راز؟

نقش دستوری واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

۱۱۱ هر آن دل را که سوزی نیست، دل نیست دل افسرده، غیر از آب و گل نیست

۱۱۲ دلم را داغ عشقی بر جبین نه زبانم را بیانی آتشین ده

جاهای خالی عبارت زیر را کامل کنید.

۱۱۳ "غزل‌واره عشق جوانی سروده و کتاب قصه‌های دوشنبه اثر است."

۱۱۴ نوع استفهام عبارت زیر چیست؟ توضیح دهید.

"آیا چیزی در مخیله آدمی می‌گنجد که قلم بتواند آن را بنگارد، / اما جان صادق من آن را برای تو ترسیم نکرده باشد."

۱۱۵ آرایه‌های ادبی عبارت شعری زیر را مشخص کنید.

"این‌گونه است که عشق جاودانی، همواره معشوق را جوان می‌بیند / و نه توجّهی به گردوغبار و جراحات پیری دارد / و نه اهمیتی به چین و شکن‌های ناگزیر سالخوردگی می‌دهد."

آرایه‌های ادبی بیت‌های زیر را بنویسید.

۱۱۶ ندارد راه فکرم روشنایی ز لطف پرتوی دارم گدایی

۱۱۷ کرامت کن درونی دردپرورد دلی در وی درون درد و برون درد

۱۱۸ در عبارت زیر آرایه‌های و به کار رفته است.

"معلم بی‌آنکه خشمگین و ناراحت شود، از سر مهر نظری بر من انداخت و با لطف و نرمی گفت: زود سر جای بنشین؛ نزدیک بود درس را بی‌حضور تو شروع کنیم."

۱۱۹ زاویه دید متن زیر را بیان کنید.

"آن روز مدرسه دیر شده بود و من بیم آن داشتم که مورد عتاب معلم واقع گردم. علی‌الخصوص که معلم گفته بود درس دستور زبان خواهد پرسید."

۱۲۰ مقصود از "راه پیچ‌درپیچ" در بیت زیر چیست؟

"به راه این امید پیچ‌درپیچ مرا لطف تو می‌باید، دگر هیچ"

۱۲۱ آیا چیزی در مخیله آدمی می‌گنجد که قلم بتواند آن را بنگارد / اما جان صادق من آن را برای تو ترسیم نکرده باشد؟

۱۲۲ این‌گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می‌بیند.

۱۲۳ چه حرف تازه‌ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه‌ای برای نوشتن / که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند؟

۱۲۴ شکسپیر در شعر زیر برای عشق جاودانی چه ویژگی‌هایی را برشمارد؟

"هر روز باید ذکر واحد را مکرر بخوانم / و آنچه قدیمی است، قدیمی ندانم: که تو از آن منی و من از آن تو / درست مانند نخستین باری که نام زیبای تو را تلاوت کردم."

پاسخ سؤال ۱

۱ قوی، نیرومند

پاسخ سؤالات ۲ تا ۳

۲ رنج و سختی

۳ دل خود را متوجه حق کردن، دل از علایق بریدن و خواست خود را فدای خواست ازلی کردن، فرد شمردن و یگانه دانستن خدا

پاسخ سؤال ۴

۴ مشتاق، بهشتاب‌رونده و چالاک، کوشا

۵ الف) توشه، خوردنی و آشامیدنی که در سفر همراه می‌برند.
ب) زایید، به دنیا آورد

پاسخ سؤال ۶

۶ قدغن

۷ الف ذوال - زوال

ب طعب - تعب

پ خوار - خار

۸ بیت "الف" بگزارم (غلط) - بگذارم (درست)

۹ جملگی: بدل - دل‌باخته: معطوف

۱۰ پرندگان - بدل - شهریار - معطوف - بلندترین کوه روی زمین - بدل

۱۱ بعدازاین وادی حیرت برای تو می‌آید (پیش می‌آید). کار دائم برای تو درد و حسرت می‌آید (می‌شود).
بعدازاین: قید / وادی حیرت: ترکیب اضافی و نهاد / ضمیر "ت": متمم
کار دائم: ترکیب وصفی و نهاد / درد و حسرت: مسند / ضمیر "ت": متمم

۱۲ جمله: نهاد / خالی: مسند

۱۳ شیرمردی: نهاد / این ره: متمم / شگرف: صفت (شیرمردی شگرف) / ژرف ژرف: مسند

۱۴ الف) حرف اضافه به معنای "برای": برای اقلیم ما شاه وجود ندارد.
ب) نشانهٔ مفعول

پاسخ سؤال ۱۵

۱۵ عطار (۰/۲۵)

۱۶ الف) مرغان: سالکان راه حق (۰/۲۵)

ب) سپمغ: وجود حق تعالی (۰/۲۵)

۱۷ نماد انسان‌های جاه‌طلب و طالب مقام و منصب (۰/۵)

۱۸ کنایه (تناسب یا مراعات نظیر و ایهام نیز درست است)

۱۹ عاشقان مجازی

۲۰ الف) بلبل: نماد عاشق و دل‌باختهٔ مجازی و زمینی

ب) هدهد: نماد انسان‌های عارف و راهنما و پیر

پ) طاووس: نماد عابد و زاهدی که اعمال نیک را برای به دست آوردن بهشت انجام می‌دهند.

ت) باز: نماد انسان‌های جاه‌طلب و دنیاطلب

۲۱ اشاره دارد به سکونت داشتن طاووس در بهشت و رانده شدن آن از بهشت با فریب شیطان و آرزوی بازگشت به بهشت را داشتن

۲۲ تشبیه: آفتاب معرفت / جناس: قدر و صدر / مراعات نظیر: آفتاب، بتابد و سپهر

۲۳ الف) تضاد: آشکارا و نهان / جناس: جهان و نهان

ب) جناس: مُلک و مُلک / کنایه: مُلک انداختن کنایه از رها کردن قدرت و مُلک باختن کنایه از ترک تعلقات

پاسخ سؤال ۲۴

۲۴ هرلحظه صدها رنج و سختی می‌بینی (۰/۲۵)

۲۵ به ترتیب هشت قسمت بهشت و درکات هفت گانهٔ جهنم (۰/۵)

۲۶ انسان شجاعی لازم است برای این راه شگفت آور و عجیب (۰/۱۵) زیرا که راه طولانی است و مشکلات عمیق و فراوان است. (۰/۱۵)

پاسخ سؤال ۲۷

۲۷ رسیدن به وحدت (۰/۲۵)

پاسخ سؤال ۲۸

۲۸ بیش از این بدون شاه بودن طبق رسم و قاعده نیست. (درست نیست). (۰/۲۵)

پاسخ سؤال ۲۹

۲۹ گل اگرچه بسیار زیباست (۰/۲۵) اما زیبایی او در مدتی اندک (۰/۲۵) از بین می رود (۰/۲۵).

۳۰ گزینه ت (۰/۲۵)

۳۱ تحقق بنده است به حق، به طوری که حق، عین قوای بنده باشد. (۰/۱۵)

پاسخ سؤال ۳۲

۳۲ در اینجا هر لحظه (۰/۲۵) صدها بلا هست (۰/۲۵) و در این وادی هر عزیز توانایی (۰/۲۵) خوار و ناتوان می شود. (۰/۲۵)

۳۳ توحید (۰/۲۵)

پاسخ سؤالات ۳۴ تا ۳۹

۳۴ ولیمه: غذایی که در مهمانی یا عروسی می دهند.

۳۵ معهود: شناخته شده، معمول، عهد شده

۳۶ دیلاق: دراز و لاغر

۳۷ استشاره: مشورت، نظرخواهی

۳۸ وجنات: صورت، چهره / هویدا: آشکار، روشن

۳۹ به انضمام: به همراه، به ضمیمه / مایحتوی: محتوا، آنچه درون چیزی است.

آذگار - آرگار / اتوار - اطوار / امتناء - امتناع / بهبوهه - ببحوحه / نقض - نغز

تازه گی - تازگی - آریه - عاریه

الف- غدر (خیانت) - قدر (اندازه و ارزش)

ب- بگزار (ادا کن) - بگذار (رها کن)

پاسخ سؤالات ۴۳ تا ۴۴

۴۳ قالب (واژه "روح" قرینه و نشانه مناسبی برای انتخاب "قالب" است)

۴۴ اثنا (به معنی "بین" و "وسط")

۴۵ الف انضمام

پاسخ سؤال ۴۶

۴۶ تخلص: مفعول - باید: قید - متروک: مسند

۴۷ الف مفعول: در / مسند: طنین انداز

ب مفعول: موشک / مسند: محکم، بلند

۴۸ الف- "کاین" مخفف "که این" است و می دانیم "که" از حروف پیوند وابسته ساز است.

ب- "واو" در این عبارت بین دو جمله آمده، پس همپایه ساز است.

۴۹ الف پایه: چنان کلکش را کردند / پیرو: گویی غازی قدم به عالم وجود نهاده بود.

توجه: در جملات مرکب یا غیرساده به جمله ای که بر سر آن حرف ربط وابسته ساز (که، تا، اگر...) بیاید یا بتواند بیاید، جمله وابسته یا پیرو می گویند و به جمله ای که بر

سر آن، این حروف نیاید، جمله هسته یا پایه می گویند.

توجه: گاهی اوقات پیوند وابسته ساز در جمله نمی آید (مانند نمونه "ج") و گاهی جمله پیرو در وسط جمله پایه می آید (مانند جمله "د").

ب پایه: یک لقمه دیگر هم نمی توانم بخورم / پیرو: سرم را از تنم جدا کنید.

توجه: در جملات مرکب یا غیر ساده به جمله ای که بر سر آن حرف ربط وابسته ساز (که، تا، اگر...) بیاید یا بتواند بیاید، جمله وابسته یا پیرو می گویند و به جمله ای که

بر سر آن، این حروف نیاید، جمله هسته یا پایه می گویند.

توجه: گاهی اوقات پیوند وابسته ساز در جمله نمی آید (مانند نمونه "ج") و گاهی جمله پیرو در وسط جمله پایه می آید (مانند جمله "د").

ب پایه: دلم می خواست / پیرو: صد آفرین به مصطفی بگویم.

توجه: در جملات مرکب یا غیرساده به جمله ای که بر سر آن حرف ربط وابسته ساز (که، تا، اگر...) بیاید یا بتواند بیاید، جمله وابسته یا پیرو می گویند و به جمله ای که بر

سر آن، این حروف نیاید، جمله هسته یا پایه می گویند.

توجه: گاهی اوقات پیوند وابسته ساز در جمله نمی آید (مانند نمونه "ج") و گاهی جمله پیرو در وسط جمله پایه می آید (مانند جمله "د").

ت

پایه: دیگران فرصت ندادند و مانند قحطی‌زدگان به جان غاز افتادند. / پیرو: منتظر چنین حرفی بودند.
توجه: در جملات مرکب یا غیرساده به جمله‌ای که بر سر آن حرف ربط وابسته‌ساز (که، تا، اگر...) بیاید یا بتواند بیاید، جمله وابسته یا پیرو می‌گویند و به جمله‌ای که بر سر آن، این حروف نیاید، جمله هسته یا پایه می‌گویند.
توجه: گاهی اوقات پیوند وابسته‌ساز در جمله نمی‌آید (مانند نمونه "ج") و گاهی جمله پیرو در وسط جمله پایه می‌آید (مانند جمله "د").

۵۰ الف

شجاع شدم یا نترسیدم (۰/۲۵)

ب

چقدر توانایی داری (۰/۲۵)

۵۱ الف

پشت دست داغ کردن - عبرت گرفتن از خطا و پشیمان شدن

ب

تشبیه: نی پیچ حلقوم (اضافه تشبیهی)، تشبیه حلقوم به نی پیچ

پ

حس آمیزی: بگو بینم (ترکیب دو حس "شنوایی" و "بینایی")

ت

سجع: اصرار و انکار

۵۲

انتظار کشیدن

۵۳

کاری که از دست و اختیار خارج شد و قابل جبران نیست. (۰/۵)

پاسخ سؤالات ۵۴ تا ۵۹

۵۴

باید در این شرایط و موقعیت، حسابی از آن‌ها پذیرایی کنی.

۵۵

جوانی قدرداز، فقیر، ناتوان و زشت آمده است.

۵۶

مدتی است که به خودشان وعده‌های خوب و جذاب داده‌اند و بسیار مشتاق هستند. (انتظار می‌کشند)

۵۷

همان رده بالاهاى اداره را دعوت کن، بقیه افراد را فعلاً کنار بگذار (دعوت نکن) و بگذار منتظر بمانند.

۵۸

می‌خواهم نشان دهی که چقدر توانایی داری.

۵۹

یکی از حاضران که ادعای شعر و ادبیات داشت، چنان لذت برده بود که جلو رفت و پیشانی شاعر را بوسید.

۶۰

مفهوم مشترک - سرچشمه همه مشکلاتمان، خودمان هستیم.

پاسخ سؤالات ۶۱ تا ۶۲

۶۱

نادرست (توبه کردن و پشیمان شدن)

۶۲

درست

۶۳

هر دو عبارت به این نکته می‌پردازند که سلسله جنبان و عامل اصلی همه اتفاقات، خداوند است: همه قضا و قدر کردگار عالم راست / بدان تو نیک و بدی جز ز ایند داور

۶۴

هر دو ریشه شکست و مشکلات آدمی را در رفتار و اندیشه او می‌دانند.

۶۵ اگر غذا و هوا (خوردن و نفس کشیدن) را از من بگیری مهم نیست؛ شادی و خنده‌ات را از من نگیر.

۶۶ همهٔ حواسم به مصطفی است که با بوی غاز از خود بی خود نشود و اختیارش را از دست ندهد.

پاسخ سؤالات ۶۷ تا ۶۸

۶۷ بیرون کشیده، برکشیده

۶۸ نهایی، منسوب به غایت

پاسخ سؤال ۶۹

۶۹ گزینهٔ "ج": منصوب - منسوب

پاسخ سؤالات ۷۰ تا ۷۱

۷۰ مانند (شبهت) (۰/۲۵)

۷۱ هنگام (زمان) (۰/۲۵)

۷۲ بهاران (۰/۲۵)

۷۳ الف وصفی (۰/۲۵)

ب مسند (۰/۲۵)

پ دستان من یا پاییز یا کنارهٔ دریا (یک مورد ۰/۲۵)

ت مضارع التزامی (۰/۲۵)

۷۴ الف کاویان: منسوب به کاوه ("ان" نشانهٔ نسبت)

ب کوهان: مانند کوه (پسوند شبهت یا همانندی؛ برآمدگی پشت شتر به کوه تشبیه شده است)

۷۵ بهاران: هنگام بهار (پسوند زمان) / مزگان: مژه‌ها (پسوند جمع یا نشانهٔ جمع)

۷۶ وابستهٔ وابسته: جزیره / نوع: مضاف‌الیه مضاف‌الیه

۷۷ الف می‌خواهد: مضارع اخباری / بنشینم: مضارع التزامی / پدید آورده: ماضی نقلی / گذارم: مضارع التزامی / رسم: مضارع التزامی / قرار داده است: ماضی نقلی / فرود آیم: مضارع التزامی

ب این دریا / دریای بی‌کران / آن سرزمین

پ دلم (دل من) / بال‌های باد / پروردگار جهان / زیر پا / پایان دریا / سرحدّ جهان / جهان خلقت

ت وابستهٔ وابسته: این؛ نوع: صفتِ مضاف‌الیه / وابستهٔ وابسته: بی‌کران؛ نوع: صفتِ مضاف‌الیه / وابستهٔ وابسته: خلقت؛ نوع: مضاف‌الیه مضاف‌الیه

ث خداوند سرحدّ جهان خلقتش قرار داده است؛ نهاد: خداوند / مفعول: ضمیر "ءش" / مسند: سرحدّ جهان خلقت / فعل: قرار داده است.

۷۸ "نان" نماد خوراک، رزق و روزی / "هوا" نماد حیات و زندگی / "خنده" نماد عشق و محبت و نشاط / "گل سرخ" نماد عشق و زیبایی

۷۹ تشخیص: رهاشدن خنده و جستجوی او برای یافتن شاعر / استعاره: درهای زندگی (اضافهٔ استعاری) / کنایه: گشوده‌شدن درهای زندگی ← امیدوارشدن، حل‌شدن مشکلات

۸۰ مشبه: خنده‌ات / مشبه‌به: گل

۸۱ تضاد: می‌گشایم و می‌بندم - می‌روند و باز می‌گردند

۸۲ تشبیه: شادی گنج است (شادی: مشبه / گنج: مشبه‌به)
استعاره: گنج (استعاره از شادی)

پاسخ سؤال ۸۳

۸۳ استعاره: بال‌های باد (اضافهٔ استعاری) - دریای بی‌کران (استعاره از عالم آفرینش) / جناس: باد و بال / کنایه: زیر پا گذاشتن ← پیمودن و طی کردن

۸۴ تشخیص: ای فکر دورپرواز / تشبیه: بال‌های عقاب‌آسا - کشتی تندرو خیال (اضافهٔ تشبیهی) / کنایه: لنگر انداختن: توقف کردن

۸۵ خندهٔ تو: پابلو نرودا / مسافر: کریستف فریدریش شیلر

۸۶ استعاره: "خنده رها می‌شود یا پروازکنان مرا می‌جوید" یا "درهای زندگی"
کنایه: در گشودن به روی کسی (کنایه از امیدوار ساختن یا حل کردن مشکل و گرفتاری کسی)

پاسخ سؤال ۸۷

۸۷ کنایه: خونین‌دل بودن ← بسیار غمگین بودن / تشخیص و استعاره: جور ایام (اضافهٔ استعاری) / تشبیه: لب خندان (مشبه) لب جام (مشبه‌به)

۸۸ شاعر معتقد است خندهٔ معشوق برای او مایهٔ امید و حیات است و به کمک آن می‌تواند بر مشکلات چیره شود.

۸۹ در این سروده، شاعر عشق ورزیدن و شادمانه زیستن را معنابخش زندگی می‌داند و معتقد است که نشاط و شادی موجب امیدواری و عامل غلبه بر مشکلات زندگی و لازمهٔ حیات آدمی است.

۹۰ گل آبی و گل سرخ، اشاره دارد به پرچم کشور شیلی که از دو نوار قرمز و آبی تشکیل شده و نوار سفید دیگری بر بالای آن دو است.

۹۱ شاعر عناصر و عوامل حیات (نان، هوا، روشنی، بهار) را در مقایسه با خنده و عشق یار، کم‌ارزش و بی‌معنا می‌داند و معتقد است حیات بدون عشق و شادمانی ناممکن و بی‌معنا است.

۹۲ دریای بی‌کران: عالم آفرینش / مفهوم کلی عبارت: کمال‌گرایی آدمی

۹۳ توصیه به شادمانی و نشاط و خرمی

پاسخ سؤالات ۹۵ تا ۱۰۲

۹۵ جمع سجیه، خواها، عادت‌ها

۹۶ خیال، قوه تخیل، ذهن

۹۷ کتاب

۹۸ سرزنش، ملامت، تندی

۹۹ نشاندن و کاشتن درخت و گیاه

۱۰۰ ویژگی خطی که درشت و واضح باشد و از دور دیده شود.

۱۰۱ ارزش، اعتبار

۱۰۲ پیشانی

پاسخ سؤال ۱۰۳

۱۰۳ سالخورده

پاسخ سؤال ۱۰۴

۱۰۴ ۴ مورد

جراحتات - عطا - عتاب / غرس - عتاب / غرس - محابت - مهابت

۱۰۵ الف دو گروه اسمی مفعولی یا "عشق مرا" و "سجایای ارزشمند تو" (۰/۲۵)

ب همپایگی (۰/۲۵)

۱۰۶ الف فعل "هستم" در پایان عبارت به قرینه لفظی حذف شده است: تو از آن منی (من هستی) و من از آن تو [هستم].

ب فعل "است" به قرینه معنوی حذف شده است: درست مانند نخستین باری [است] که...

پاسخ سؤال ۱۰۷

۱۰۷ شاید: قید / دست: نهاد / مرده: مسند / ش (نشانش): مفعول

پاسخ سؤال ۱۰۸

۱۰۸ ترکیب‌های وصفی: چه حرف - حرف تازه - چه چیز - چیز تازه - سجایای ارزشمند
ترکیب‌های اضافی: عشق من - سجایای تو

پاسخ سؤال ۱۰۹

۱۰۹ "شعر" و "خود" هر دو مضاف‌الیه مضاف‌الیه هستند.

۱۱۰ الف فعل "باشد" به قرینۀ معنوی حذف شده است:
در آن سینه دلی [باشد] و آن دل همه سوز [باشد].

ب فعل "است یا وجود دارد یا خواهد بود" به قرینۀ معنوی حذف شده است:
کجا فکر [است یا خواهد بود] و کجا گنجینۀ راز [است یا خواهد بود].

پاسخ سؤالات ۱۱۱ تا ۱۱۲

۱۱۱ دل: متمم (برای هر آن دل) / سوزی: نهاد (سوزی وجود ندارد)

۱۱۲ دلم: مضاف‌الیه / داغ: مفعول (داغ عشقی بر جبین دلم نه = بگذار)

پاسخ سؤال ۱۱۳

۱۱۳ شکسپیر - آفونس دوده

۱۱۴ استفهام انکاری - مفهوم عبارت به صورت خبری و منفی است: چیزی در مخیلة آدمی نمی‌گنجد که... (شاعر در این عبارت سؤالی را مطرح کرده است که نیاز به پاسخ ندارد و برای تأکید بیشتر به صورت پرسشی بیان شده است)

۱۱۵ استعاره: گردوغبار و جراحات پیری استعاره از موی سفید و عوارض پیری / تشخیص: عشق ... جوان می‌بیند / اضافه استعاری: چین و شکن‌های سالخوردگی

پاسخ سؤالات ۱۱۶ تا ۱۱۷

۱۱۶ تشبیه یا اضافه تشبیهی (راه فکر) / استعاره: لطف به چیزی یا چراغی تشبیه شده که پرتو دارد. / کنایه: گدایی کردن چیزی کنایه از خواستن، طلب کردن

۱۱۷ تضاد: درون و برون / واج‌آرایی: تکرار واج‌های "د" و "ر" / مجاز: درون در مصراع اول مجاز از دل

۱۱۸ مجاز (سر مجاز از قصد و نیت) / حس‌آمیزی (با نرمی گفتن)

۱۱۹ اول شخص

۱۲۰ راه دشوار و پر از سختی عشق (۰/۵)''

پاسخ سؤالات ۱۲۱ تا ۱۲۳

۱۲۱ هرچه در خیال آدمی در مورد عشق جای بگیرد و قلم بتواند آن را بر روی کاغذ بنویسد، وجود من شاعر، آن را بیان کرده است.

عاشق واقعی همیشه معشوق را جاودانه و زوال ناپذیر می‌بیند. ۱۲۲

هیچ سخن تازه‌ای برای بیان عشق من یا توصیف اخلاق پسندیده‌ تو باقی نمانده است. ۱۲۳

جاودانگی عشق، تازگی و طراوت عشق، مقدّس و ارزشمند بودن نام معشوق، ازلی بودن عشق ۱۲۴

تعداد صفحه: ۴	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: کلیه رشته ها	سوالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	
ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)		
نمره			

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املا و دستور

۱	معنی هریک از واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) مسلک مرغ گرفتار قفس هم چو من است ب) معبر تمام شد و وارد محوطه پیش روی دشمن شدیم. ج) بر طلیسان آبی مدیترانه دوخته شده است. د) همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه شعر خود می گرداند.	۱
۰/۵	معادل درست هریک از توضیحات عرفانی زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) کمال توجه بنده به حق و یقین بر این که خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست. (مراقبت / مکاشفت) ب) خالی شدن قلب سالک از آن چه جز خداست. (تجربید / اشتیاق)	۲
۰/۵	املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) گفت: «از (بحر / بهر) غرامت جامه ات بیرون کنم» ب) بزیند خودتان را به ناخوشی و بگویند طبیب (غدقن / قدغن) کرده.	۳
۰/۵	در هریک از موارد زیر یک نادرستی املايي دیده می شود؛ آن ها را بیابید و درست هریک را بنویسید. الف) نمی پذیرفتید و طفره می رفتید ولی اسرارهای من بود که بوی التماس می داد و عاقبت شما را متقاعد کرد. ب) شیرمرد عرصه ناوردهای حول / طعمه دام و دهان خوان هشتم بود	۴
۰/۵	در گروه کلمه های زیر، دو مورد نادرستی املايي وجود دارد؛ شکل درست هریک را بنویسید. «استیصال و درماندگی - سوء هاضمه - مسطور و پوشیده - اجین و آمیخته - مأوا و پناهگاه»	۵
۰/۵	نوع حذف را در هریک از موارد زیر تعیین کنید. الف) بنده همان به که ز تقصیر خویش ب) در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب. ج) عذر به درگاه خدای آورد	۶
۰/۵	نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم ب) دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو	۷
۰/۵	با توجه به بیت های زیر، درستی یا نادرستی هریک از موارد داده شده را تعیین کنید. تو مشّت درشت روزگاری زین بی خردان سفله بستان الف) در گروه اسمی «مشت درشت روزگار»، واژه «مشت»، هسته است. ب) ترکیب «مردم خردمند»، وصفی و ترکیب «بی خردان سفله»، اضافی است. ○ درست ○ نادرست ○ درست ○ نادرست	۸
۰/۵	در متن زیر، یک نقش تبعی «معطوف» و یک «بدل» بیابید. «ما پرندگان را نیز پیشوا و شهریاری است. نامش سیمرغ است و در پس کوه قاف، بلندترین کوه روی زمین، بر درختی بلند، آشیان دارد.»	۹

ادامه سوالات در صفحه دوم

تعداد صفحات: ۴	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: کلیه رشته ها	سوالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۱۰	در هریک از گروه‌های اسمی زیر، نوع «وابسته و وابسته» را مشخص کنید. (الف) دوازدهم سیر زعفران: (ب) شرایط تقریباً پایدار:	۰/۵
۱۱	در همه بیت‌ها به جز گزبنه شیوه بلاغی دیده می شود. (الف) همی داد مزده یکی را دگر (ب) رخ شاه کاووس پر شرم دید (ج) که هرچند فرزند هست ارجمند (د) چنین است سوگند چرخ بلند که بخشود بر بی گنه دادگر سخن گفتنش با پسر نرم دید دل شاه از اندیشه یابد گزند که بر بی گناهان نیاید گزند	۰/۲۵
۱۲	مفهوم نشانه «ان» را در واژه های زیر بنویسید. (الف) بابکان : (ب) خندان :	۰/۵
۱۳	در عبارت زیر، زمان فعل‌های مشخص شده را دقیقاً تعیین کنید. «صدای بلدرچین یک دم قطع نمی شود. جوجه کبک‌ها، خط و خال انداخته اند.»	۰/۵
۱۴	در عبارت زیر، یک حرف پیوند هم پایه ساز بیابید. «برخی در همان نخستین منزل از پا درآمدند. بسیاری در دومین منزل به زاری زار جان سپردند اما آنان که همت یارشان بود، پیش تر می رفتند.»	۰/۲۵

(ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) حفظ شعر و آرایه های ادبی

۱۵	مصراع اول بیت «.....» (الف) اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار به هر حالت که بودم با تو بودم میهن ای میهن « کدام است؟ (ب) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم	۰/۵
۱۶	مصراع دیگر هریک از بیت های زیر را بنویسید. (الف) شاهد نیاز نیست که در محضر آورند (ب) (ج) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر بیداری ستاره، در چشم جویباران	۱/۵
۱۷	تلمیح به کار رفته در بیت زیر را در یک سطر توضیح دهید. «با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»	۰/۵
۱۸	بیت زیر را از نظر کاربرد جناس تام (همسان) بررسی کنید. «نی، حریف هرکه از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید»	۰/۵
۱۹	آرایه مشترک ابیات زیر اسلوب معادله است یا حسن تعلیل؟ یک دلیل بنویسید. * عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را * محرم این هوش جز بی هوش نیست دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را مر زبان را مشتری جز گوش نیست	۰/۵

ادامه سوالات در صفحه سوم

تعداد صفحه: ۴	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: کلیه رشته ها	سوالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸		

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۲۰	در بیت زیر، شاعر برای بیان وجه شبه، از کدام آرایه ادبی بهره برده است؟ «عاشق آن باشد که چون آتش بود گرم رو، سوزنده و سرکش بود»	۰/۲۵
۲۱	نوع گفت و گوی شعر زیر را در اصطلاح ادبی چه می نامند؟ نخستین بار گفتش کز کجایی بگفت آن جا به صنعت در چه کوشند؟ بگفت از عشق بازان این عجب نیست بگفتا جان فروشی در ادب نیست	۰/۲۵
۲۲	کدام یک از ویژگی های حماسه در بیت های زیر دیده می شود؟ آن ها را از کمانک های مقابل انتخاب کنید. الف) بدان گاه سوگند پرمایه شاه چنین بود آیین و این بود راه (ملی - قهرمانی) ب) یکی تازی ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش بر آمد به ماه (خرق عادت - ملی)	۰/۵
۲۳	مفهوم نمادین هریک از موارد مشخص شده را بنویسید. الف) نان را از من بگیر اگر می خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خنده ات را نه. / گل سرخ را از من بگیر ب) آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟	۰/۵
ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب		
معنی و مفهوم هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.		
۲۴	پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد.	۰/۵
۲۵	در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد.	۰/۵
۲۶	یکی که کباده شعر و ادب می کشید، جلو رفته جبهه شاعر را بوسید.	۰/۵
۲۷	یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.	۰/۵
۲۸	بگرای چو ازدهای گرز	۰/۵
۲۹	دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ	۰/۵
۳۰	در بن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان، گم بود	۰/۵
۳۱	چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی بباید زدن سنگ را بر سبوی	۰/۵
۳۲	مفهوم کلی مصراع دوم بیت زیر با کدام گزینه مناسبت دارد؟ «هیچ نقاش نمی بیند که نقشی بر کند الف) ما عبداک حق عبادتک. ب) ما عرفناک حق معرفتک. و آن که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای»	۰/۲۵
ادامه سوالات در صفحه چهارم		

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳		رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)			
۳۳	عبارت «کلمات را کنار زنید و در زیر آن، روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است، تماشا کنید.» بر چه مفهومی تأکید دارد؟			
۳۴	مفهوم کلی بیت زیر را بنویسید. «خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران گنش آن خانه که بیت‌الحزن است»			
۳۵	در بیت «گفت: آگه نیستی کز سر در افتادات کلاه موضوعی تأکید شده است؟ گفت: در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست!» بر چه			
۳۶	مفهوم کدام بیت بیانگر این موضوع است که: «ظاهر انسان بیانگر احوال درونی اوست»؟ الف) سر من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست ب) هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش			
۳۷	هریک از بیت های ردیف اول با کدام یک از وادی های عرفانی ذکر شده در ردیف دوم مطابقت دارد؟			
	ردیف اول		ردیف دوم	
	بیت		وادی عرفانی	
	الف	هریکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش	توحید	
	ب	روی ها چون زین بیابان در کنند / جمله سر از یک گریبان برکنند	استغنا	
	ج	هشت جنت نیز اینجا مرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است	معرفت	
۳۸	بیت زیر با کدام مثل مشهور از نظر مفهوم تناسب دارد؟ «سخن گفته دگر باز نیاید به دهن اول اندیشه کند مرد که عاقل باشد» الف) از ماست که بر ماست ب) تیری که از شست رفت، به کمان باز نمی‌گردد.			
۳۹	با توجه به رباعی زیر، منظور از «طریق پاکبازی» چیست؟ کس چون تو طریق پاکبازی نگرفت با زخم نشان سرفرازی نگرفت زین پیش دلاورا، کسی چون تو شگفت حیثیت مرگ را به بازی نگرفت!			
۴۰	با توجه به بیت «بیامد دو صد مرد آتش فروز الف) از شعله بزرگ آتش، شب مثل روز روشن شد. دمیدند گفتمی شب آمد به روز»، کدام توضیح درست است؟ ب) از بسیاری دود، روز مثل شب تاریک شد.			
۴۱	عبارت زیر بر چه نکته ای تأکید دارد؟ «وقتی قومی به اسارت دشمن در آید و مغلوب و مقهور بیگانه گردد، تا وقتی که زبان خویش را حفظ کند، همچون کسی است که کلید زندان خویش را در دست داشته باشد.»			
۲۰	جمع نمره موفق باشید.			

ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۲	رشته: کلیه رشته ها	فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	

ردیف	پاسخ ها	نمره
------	---------	------

الف) قلمرو زبانی (نمره ۷) معنی واژه، املا و دستور

۱	(به معادل های درست، نمره تعلق می گیرد) الف) روش، طریق: ص ۲۶؛ ۰/۲۵ ب) محل عبور، گذرگاه: ص ۹۲؛ ۰/۲۵ ج) نوعی ردا: ص ۶۱؛ ۰/۲۵ د) کتاب: ص ۱۵۵؛ ۰/۲۵	۱
۰/۵	الف) مراقبت: ص ۱۴؛ ۰/۲۵ ب) تجرید: ص ۱۲۳؛ ۰/۲۵	۲
۰/۵	الف) بهر: ص ۱۹؛ ۰/۲۵ ب) قدغن: ص ۱۳۴؛ ۰/۲۵	۳
۰/۵	الف) اصرار: ص ۸۹؛ ۰/۲۵ ب) هول: ص ۱۱۰؛ ۰/۲۵	۴
۰/۵	مستور و پوشیده: ص ۴۷؛ ۰/۲۵ عجین و آمیخته: ص ۶۲؛ ۰/۲۵	۵
۰/۵	الف) معنوی (حذف فعل است): ص ۱۶؛ ۰/۲۵ ب) لفظی (حذف فعل است): ص ۱۶؛ ۰/۲۵	۶
۰/۵	الف) مسند، ص ۸۴؛ ۰/۲۵ ب) مفعول: ص ۸۴؛ ۰/۲۵	۷
۰/۵	الف) درست: ۰/۲۵ ب) نادرست: ۰/۲۵ ص ۳۶	۸
۰/۵	معطوف: شهریاری؛ ۰/۲۵ ص ۱۲۶ بدل: پرندگان یا بلندترین کوه روی زمین؛ ۰/۲۵ ص ۱۲۶	۹
۰/۵	الف) ممیز: ۰/۲۵ ص ۶۵ ب) قید صفت: ۰/۲۵ ص ۷۴	۱۰
۰/۲۵	ب، ۰/۲۵؛ ص ۱۰۵	۱۱
۰/۵	الف) بابکان: منسوب به بابک (نسبت)؛ ۰/۲۵ ص ۱۵۲ ب) خندان: نشانه صفت فاعلی (حالیه)؛ ۰/۲۵ ص ۱۵۲	۱۲
۰/۵	نمی شود: مضارع اخباری؛ ۰/۲۵ ص ۸۱ انداخته اند: ماضی نقلی؛ ۰/۲۵ ص ۸۱	۱۳
۰/۲۵	اما؛ ۰/۲۵؛ ص ۱۴۰	۱۴

ب) قلمرو ادبی (نمره ۵) حفظ شعر و آرایه های ادبی

۰/۵	ب) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم: ص ۱۱۷	۱۵
۱/۵	الف) در دادگاه عشق رگ گردنت گواه؛ ۰/۵ ص ۹۷ ب) ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران؛ ۰/۵ ص ۵۷ ج) کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی؛ ۰/۵ ص ۲۳	۱۶
۰/۵	در این بیت به زندگی پادشاه اساطیری ایران، جمشید اشاره شده است که جام جهان بینی داشت و در آن احوال جهان را می دید؛ ص ۲۸؛ (توضیحات مشابه، درست است.)	۱۷
۰/۵	پرده به دو معنی به کار رفته است؛ اول، نغمه و آواز؛ ۰/۲۵ دوم، حجاب و پوشش؛ ۰/۲۵ ص ۴۸	۱۸
۰/۵	اسلوب معادله ۰/۲۵؛ زیرا مصراع دوم در هر بیت، مصداقی برای مصراع اول آن است. ۰/۲۵ ص ۴۸ (دلایل درست دیگر نیز پذیرفتنی است.)	۱۹
۰/۲۵	کنایه؛ ص ۱۲۶ (تناسب یا مراعات نظیر و ایهام نیز درست است)	۲۰
۰/۲۵	مناظره؛ ص ۲۰	۲۱
۰/۵	الف) ملی؛ ۰/۲۵ ب) خرق عادت؛ ۰/۲۵ ص ۱۰۶	۲۲

باسمه تعالی

ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۲	رشته: کلیه رشته ها	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	

ردیف	پاسخ ها	نمره
------	---------	------

۲۳	الف) خنده، عشق و شادی و ...؛ ۰/۲۵ (ص ۱۵۳ ب) دوران حکومت قبل از انقلاب (یا هر اشاره مشابه)؛ ۰/۲۵؛ ص ۸۴	۰/۵	
ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب (نظر همکاران محترم صائب است.)			
۲۴	خداوند آبروی بندگان(۰/۲۵) را به سبب گناه آشکار نمی برد. (۰/۲۵)؛ ص ۱۲	۰/۵	
۲۵	پیمودن راه عشق (قدم در راه عاشقی گذاشتن) برای کسی امکان دارد(۰/۲۵) که به فکر خودش نباشد. (۰/۲۵)؛ ص ۵۳	۰/۵	
۲۶	یکی که ادعای شعر و شاعری داشت،(۰/۲۵) جلو رفت و پیشانی شاعر را بوسید. (۰/۲۵)؛ ص ۱۳۶	۰/۵	
۲۷	روزگاری همه مردم یا کشورها به روم توجه داشتند(۰/۲۵) و از آن حساب می بردند (از قدرتش می ترسیدند)؛ (۰/۲۵)؛ ص ۶۲	۰/۵	
۲۸	مانند اژدهای سمی یا خطرناک (۰/۲۵) حمله کن؛ (۰/۲۵)؛ ص ۳۵	۰/۵	
۲۹	در دوران گذشته، در کشورم (۰/۲۵) درد و غم زیادی وجود داشت. (ما با مصیبت های زیادی همراه بودیم.)؛ (۰/۲۵)؛ ص ۸۴	۰/۵	
۳۰	رستم در ته چاهی که به جای آب، (۰/۲۵) شمشیر و سرنیزه زهر آلود داشت، گم شده بود. (۰/۲۵)؛ ص ۱۱۲	۰/۵	
۳۱	اگر می خواهی حقیقت را آشکار کنی، (۰/۲۵) باید دست به آزمودن آن ها بزنی. (دست به آزمایش بزنی)؛ (۰/۲۵)؛ ص ۱۰۰	۰/۵	
۳۲	(ب) یا (ما عرفناک حق معرفتک)؛ ص ۱۳	۰/۲۵	
۳۳	توجه به باطن و حقیقت هر چیز و پرهیز از ظاهر بینی؛ ص ۷۳	۰/۵	
۳۴	بیگانه ستیزی، عدم وابستگی به بیگانگان، یا هر توضیح درست مشابه؛ ص ۲۶	۰/۵	
۳۵	عقل و خرد مهمتر از حفظ ظاهر و رعایت آن است. ص ۲۱	۰/۵	
۳۶	الف) یا (سرّ من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست)؛ ص ۵۰	۰/۲۵	
۳۷	صص ۱۲۲-۱۲۳ هر مورد ۰/۲۵	ردیف	۰/۷۵
		الف	۰/۷۵
		ب	۰/۷۵
		ج	۰/۷۵
۳۸	(ب) یا (تیری که از شست رفت به کمان باز نمی گردد.)؛ ص ۱۴۱	۰/۲۵	
۳۹	عشق حقیقی، شهادت در راه حق، از جان گذشتگی و هر معادل مناسب دیگر؛ ص ۹۵	۰/۲۵	
۴۰	(ب) یا (از بسیاری دود، روز مثل شب تاریک شد.) ص ۱۰۳	۰/۲۵	
۴۱	توجه به اهمیت زبان ملی و تلاش برای حفظ آن؛ ص ۱۵۹	۰/۵	
موفق باشید.			

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تعداد صفحه: ۳	ساعت شروع: ۸ صبح
سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
	نمره		

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املا و دستور

۱	معنی لغات مشخص شده را بنویسید. الف) بگرای چو ازدهای گرز ب) در آخر اتاق یکی از مردان معمر دهکده کتاب را بر روی زانو گشوده بود. ج) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد د) با حال استیصال پرسیدم: «پس چه خاکی به سرم بریزم؟» ه) چشمه آب سردی که در تموز سوزان کویر از دل یخچالی بزرگ بیرون می آید. و) بخند؛ زیرا خنده تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۲	در هریک از موارد زیر، یک نادرستی املایی وجود دارد؛ آن را بیابید و شکل درست آن را بنویسید. الف) پس عشق از بحر این معنی، فرض راه آمد. ب) و آن باغ پر از گل‌های رنگین و معطر شعر و خیال درصوم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد. ج) عصاره تاکی به قدرت او شهد فایغ شده.	۰/۷۵
۳	در هریک از موارد زیر، املاي درست واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) صدایی که می آمد (هزین ترین / حزین ترین) و عاشقانه ترین صدایی بود که می آمد. ب) سیاوش چنین گفت که ای شهریار که دوزخ مرا زین سخن گشت (خار / خوار) ج: خوان هفتم را / ... / آن (هریوه - حریوه) خوب و پاک آیین روایت کرد /	۰/۷۵
۴	نوع «وابسته وابسته» را در گروه‌های اسمی زیر تعیین کنید. الف) اسیر این جهان ب) هفت فرسخ راه	۰/۵
۵	با توجه به شعر «نان را، هوا را، / روشنی را، بهار را، / از من بگیر / اما خنده ات را هرگز»، الف) کدام واژه حذف شده است؟ ب) حرف ربط «همپایه ساز» را مشخص کنید.	۰/۵
۶	مفهوم «ان» را در مثال های زیر مشخص کنید. الف) دیلمان ب) کوهان	۰/۵
۷	در سروده «و نخستین احساس عشق را در جایی می جوید که خود در آنجا به دنیا آمده است»، الف) نوع زمان فعل «آمده است» را بنویسید. ب) ترکیب «احساس عشق» وصفی است یا اضافی؟	۰/۵
۸	بیت زیر به شیوه بلاغی سروده شده است؛ آن را به یک جمله عادی برگردانید. «چون گشت زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند»	۰/۵
۹	مفهوم فعل «ساخت» را در عبارتهای زیر بنویسید. الف) آن نامدار، لشکری عظیم ساخت. ب) او با ناملایمات زندگی ساخت.	۰/۵

ادامه سؤالات در صفحه دوم

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۳	ساعت شروع: ۸ صبح
سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۱۰	در نوشته زیر، یک «نقش تبعی» با ذکر «نوع» آن مشخص کنید. «رم، پایتخت ایتالیا، شهری است قدیمی. دیوارهای قطور و باروهای دودخورده آن به زبان حال بازگو می کند که ...»	۰/۵
۱۱	نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. «عشق حقیقی، دل و جان را پاک می گرداند.»	۰/۵

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) آرایه های ادبی و حفظ شعر

۱۲	هریک از ابیات گروه «الف» با کدام آرایه گروه «ب» ارتباط دارد؟ (در گروه «ب» یک مورد اضافه است.)	۰/۷۵								
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) تا چشم بشیرنبیندت روی / بنهفته به ابرچهره دل بند</td> <td>تلمیح</td> </tr> <tr> <td>ب) مُستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش، بلبل را به گفتار آورد</td> <td>اسلوب معادله</td> </tr> <tr> <td>ج) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت</td> <td>حُسن تعلیل تضمین</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	الف) تا چشم بشیرنبیندت روی / بنهفته به ابرچهره دل بند	تلمیح	ب) مُستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش، بلبل را به گفتار آورد	اسلوب معادله	ج) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	حُسن تعلیل تضمین	
الف	ب									
الف) تا چشم بشیرنبیندت روی / بنهفته به ابرچهره دل بند	تلمیح									
ب) مُستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش، بلبل را به گفتار آورد	اسلوب معادله									
ج) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	حُسن تعلیل تضمین									
۱۳	با توجه به عبارت زیر و منطق الطیر، «بلبل» نماد چه کسانی است؟ «هدهد به بلبل پاسخ گفت: «مهرورزی تو بر گل کار راستان و پاکان است اما زیبایی محبوب تو چند روزی بیش نیست.»	۰/۵								
۱۴	در عبارت زیر، مفهوم کنایی «سماق مکیدن» چیست؟ «گفت: تنها همان رتبه های بالا را وعده بگیر و مابقی را نقداً خط بکش و بگذار سماق بمکند.»	۰/۵								
۱۵	آرایه بارز عبارت زیر را بنویسید. «معلم را دیدم که بر گرسی خود نشست و سپس با همان صدای گرم اما سخت که هنگام ورود با من سخن گفته بود، گفت: فرزندان، این بار آخر است که من به شما درس می دهم.»	۰/۵								
۱۶	در تشبیه مشخص شده عبارت زیر، «مشبه» کدام است؟ «آسمان کویر، این نخلستان خاموش و پرمهتابی که هرگاه مشت خونین و بی تاب قلبم را در زیر باران های غیبی سکوتش می گیرم، ناله های آن روح دردمند را می شنوم.»	۰/۲۵								
۱۷	قسمت مشخص شده متن زیر، بیانگر کدام آرایه ادبی است؟ «فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیورده.»	۰/۲۵								
۱۸	در مصراع «پرده هایش پرده های ما درید»، تفاوت معنایی «پرده» آرایه را پدید آورده است.	۰/۲۵								

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:		تعداد صفحه: ۳		ساعت شروع: ۸ صبح		
سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳		رشته: کلیه رشته ها		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۷		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی		http://aee.medu.ir				
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱۹	جاهای خالی را با مصراع مناسب کامل کنید.							
۰/۵	الف) ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران						
۰/۵	ب) آه این سر بریده ماه است در پگاه؟						
۰/۵	ج) اگر مستم اگر هوشیار اگر خوابم اگر بیدار						
۰/۵	د) تا کیمیای عشق بیابای و زر شوی						
ج) قلمرو فکری (۸ نمره) درک مطلب، معنی و مفهوم نظم و نثر								
۲۰	بیت زیر به کدام پدیده اجتماعی عصر شاعر اشاره دارد؟							
۰/۵	«گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست»							
۲۱	بیت «هشت جنت نیز اینجا مُرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است»، بیانگر کدام وادی عرفانی است؟							
۰/۵	الف) فنا ب) توحید ج) حیرت د) استغنا							
۲۲	در بیت زیر، منظور از «نیستان» چیست؟							
۰/۵	«کز نیستان تا مرا بریده اند در نفیرم مرد و زن نالیده اند»							
۲۳	در بیت «پراگنده کافور بر خویشتن / چنان چون بود رسم و ساز کفن»، منظور شاعر را از «مصراع اول» بنویسید.							
۰/۵								
۲۴	در شعر «این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد»، منظور از «کلید گنج مروارید» چیست؟							
۰/۵								
۲۵	در بیت «پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند»، «سوخته جان» چه کسی است؟							
۰/۵								
۲۶	مقصود شاعر از مصراع دوم بیت زیر چیست؟							
۰/۵	«چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو»							
۲۷	عین القضاة، در عبارت «حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب»، چه چیز را سبب ادامه زندگی می داند؟							
۰/۵								
۲۸	عبارات زیر را به نثر روان بازگردانی کنید.							
۰/۵	الف) و صبح، هنگام «چریغ آفتاب» کنار «قنات حسنی» در شهر سیرجان اتراق کردیم.							
۰/۵	ب) مَعْبَر تمام شد و وارد مَحْوِطَة پیش روی خاکریزهای دشمن شدیم.							
۰/۵	ج) و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.							
۰/۵	د) در این اثنا صدای زنگ تلفن از سرسرای عمارت بلند شد.							
۲۹	اشعار زیر را به نثر روان بازگردانی کنید.							
۰/۵	الف) گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم»							
۰/۵	ب) این [شعر] عیار مهر و کین مرد و نامرد است							
۰/۵	ج) هر یکی بینا شود بر قدر خویش							
۰/۵	د) در غم ما روزها بی گاه شد							
۰/۵	باز یابد در حقیقت صدر خویش							
۰/۵	روزها با سوزها همراه شد							
۲۰	موفق باشید .							
جمع نمره								

ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۳	رشته: کلیه رشته ها	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۷	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸	

ردیف	پاسخ ها	نمره
------	---------	------

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املا و دستور

۱/۵	الف) نوعی مارسمی، ۰/۲۵، ص ۳۵ ج) بیگانگان، ۰/۲۵، ص ۲۶ ه) ماه گرما، ماه دهم از سال رومیان، مطابق تیرماه شمسی، ۰/۲۵، ص ۷۰ د) درماندگی، ۰/۲۵، ص ۱۳۴ و) بیرون کشیده، ۰/۲۵، ص ۱۵۰	۱
۰/۷۵	الف) بهر ۰/۲۵، ص ۵۳ ب) سموم ۰/۲۵، ص ۷۳ ج) فایق، ۰/۲۵، ص ۱۲	۲
۰/۷۵	الف) حزین ترین، ۰/۲۵، ص ۹۰ ب) خوار ۰/۲۵، ص ۱۰۱ ج) هریوه، ۰/۲۵، ص ۱۱۰	۳
۰/۵	الف) صفت مضاف الیه، ۰/۲۵، ص ۶۷ ب) ممیز، ۰/۲۵، ص ۶۶	۴
۰/۵	الف) فعل نگیر (از من نگیر)، ۰/۲۵، «تو» که نهاد است نیز حذف شده است، ص ۱۵۱ ب) اما، ۰/۲۵، ص ۱۴۱	۵
۰/۵	الف) مکان، ۰/۲۵، ص ۱۵۲ ب) شباهت، ۰/۲۵، ص ۱۵۲	۶
۰/۵	الف) ماضی نقلی، ۰/۲۵، ص ۱۵۵ ب) ترکیب اضافی، ۰/۲۵، ص ۱۵۵	۷
۰/۵	«چون زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند گشت»، ص ۳۴	۸
۰/۵	الف) فراهم کرد، ۰/۲۵، ص ۱۰۵ ب) سازش کرد، ۰/۲۵، ص ۱۰۵	۹
۰/۵	بدل: پایتخت ایتالیا، ۰/۵، ص ۶۲ یا معطوف: باروهای دودخورده	۱۰
۰/۵	عشق: نهاد، ۰/۲۵ پاک: مسند، ۰/۲۵، ص ۵۴	۱۱

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) آرایه های ادبی و حفظ شعر

۰/۷۵	الف) حسن تعلیل، ۰/۲۵، ص ۳۴ ب) اسلوب معادله، ۰/۲۵، ص ۴۹ ج) تلمیح، ۰/۲۵، ص ۲۷	۱۲
۰/۵	عاشقان مجازی، ۰/۵، ص ۱۲۱	۱۳
۰/۵	انتظار کشیدن، ۰/۵، ص ۱۴۱	۱۴
۰/۵	صدای گرم: حسامیزی، ۰/۵، ص ۱۵۸	۱۵
۰/۲۵	قلب یا قلبم، ۰/۲۵، ص ۷۳	۱۶
۰/۲۵	استعاره، ۰/۲۵، ص ۱۲	۱۷
۰/۲۵	جناس، ۰/۲۵، ص ۴۷	۱۸
۰/۵	الف) بیداری ستاره، در چشم جویباران، ۰/۵، ص ۵۷ ب) یا نه! سر بریده خورشید شامگاه؟، ۰/۵، ص ۹۶ ج) به سوی تو بود روی سجودم میهن ای میهن، ۰/۵، ص ۱۱۷ د) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی، ۰/۵، ص ۲۲	۱۹

ج) قلمرو فکری (۸ نمره) درک مطلب، معنی و مفهوم نظم و نثر

همکاران گرامی، خسته نباشید. لطفاً به پاسخ های درست مشابه، نمره اختصاص دهید.

۰/۵	رشوه خواری حاکمان جامعه، ۰/۵، ص ۱۹	۲۰
۰/۵	د) استغنا، ۰/۵، ص ۱۲۳	۲۱

باسمه تعالی

ساعت شروع: ۸ صبح		تعداد صفحه: ۳		رشته: کلیه رشته ها		فارسی ۳	
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۷		نام و نام خانوادگی:		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸					
ردیف	پاسخ ها	نمره					
۲۲	عالم معنا / حقیقی، درگاه حق، ۰/۵، ص ۴۶	۰/۵					
۲۳	آماده شدن (خود را معطر ساختن) برای رویارویی با مرگ، ۰/۵، ص ۱۰۳	۰/۵					
۲۴	لبخند، ۰/۵، ص ۱۱۳	۰/۵					
۲۵	ملک الشعراى بهار(خود شاعر)، ۰/۵، ص ۳۵	۰/۵					
۲۶	اتحاد و همبستگی با مردم، (رسیدن به وحدت و یکپارچگی) ۰/۵، ص ۸۵	۰/۵					
۲۷	عشق، ۰/۵، ص ۵۳	۰/۵					
۲۸	الف) و صبح، هنگام طلوع خورشید ۰/۲۵/کنار «قنات حسنی» در شهر سیرجان اقامت کردیم. ۰/۲۵، ص ۶۰ ب) گذرگاه تمام شد ۰/۲۵، و وارد محوطه (میدان) پیش روی سنگرهای دشمن شدیم. ۰/۲۵، ص ۹۲ ج) و سفره نعمت های بی مضایقه و سخاوتمندانه خداوند برای همه پهن شده است. ۰/۵، ص ۱۲ د) در این میان، صدای زنگ تلفن از راهروی خانه بلند شد. ۰/۵، ص ۱۳۷	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵					
۲۹	الف) گفت: خانه حاکم نزدیک است؛ به آن جا برویم. ۰/۵، ص ۱۹ ب) این شعر من ملاک سنجش محبت و دشمنی مردان و نامردان است. ۰/۵، ص ۱۱۰ ج) هرکس به ارزش و جایگاه خود پی می برد و در حقیقت از مقام خود آگاه می شود. ۰/۵، ص ۱۲۳ د) روزهای عمر عاشقان با سوز و گداز و هجران سپری شد. ۰/۵، ص ۴۷	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵					
	«موفق باشید»	۲۰					

رشته : کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۳	سوالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷	نام و نام خانوادگی :	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		
ردیف	سوالات		نمره

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) هر نفسی که فرو می رود <u>ممد</u> حیات است. ب) در <u>نفیرم</u> مرد و زن نالیده اند. ج) همواره عشق قدیم را موضوع <u>صحیفه</u> شعر خود می گرداند. د) شیرمردی باید این ره را <u>شگرف</u>	۱
۰/۵	برای واژه «حزین» یک مترادف و یک متضاد بنویسید.	۲
۰/۵	با توجه به معنی، واژه درست را انتخاب کنید. الف) برای انتخاب راهبر و پیشوا قرعه زدند، را قرعه به نام هدهد افتاد. (غذا - قضا) ب) داشتیم می گفتم آن شب نیز / سرمای دی بیدادها می کرد (سورت - صورت)	۳
۱	در عبارت‌های زیراملای چهار واژه، نادرست است. درست هریک را بنویسید. الف) سیاوش چنین گفت کای شهریار که دوزخ مرا زین سخن گشت خار ب) دیروز یک دست از لباس‌های نودوز خود را به انضمام مایحتوی از خانه بیرون انداخته ام. ج) آن باغ پر از گل‌های رنگین شعر و خیال و الهام، در صموم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد. د) از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم، به مار قاشیه حکومت سرهنگ‌ها پناه بردند.	۴
۰/۲۵	کاربرد نشانه «ان» در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟ الف) بامدادان ب) سحرگاهان ج) خاوران د) بهاران	۵
۰/۵	با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم» الف) کارکرد «را» چیست؟ گفت: «والی از کجا در خانه خمار نیست؟» ب) با توجه به معنا، کدام فعل اسنادی است؟	۶
۰/۵	در نوشته زیر، یک پیوند وابسته‌ساز و یک پیوند هم‌پایه‌ساز مشخص کنید. «می‌خواهم بدانجا روم که خداوند آن را سرحد دنیای خلقت قرار داده است و دیگر در آن ذی‌حیاتی نفس نمی‌کشد.»	۷
۰/۵	در بیت زیر، ترکیب‌های اضافی را پیدا کنید و بنویسید. «زین بی خردان سفله بستان داد دل مردم خردمند»	۸
۱	در هریک از نمونه‌های زیر، کدام واژه حذف شده است؟ نوع حذف را بنویسید. الف) چه حرف تازه ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه ای برای نوشتن؟ ب) گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت، به جانت سوگند	۹
۰/۷۵	نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) عشق حقیقی، <u>دل</u> و جان را پاک می گرداند. ب) سرانجام گفت ایمن از هر دو ان نگردد مرا دل، نه روشن روان ج) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دل بند	۱۰

ادامه سوالات در صفحه دوم

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	تعداد صفحه: ۳	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: کلیه رشته‌ها
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۱۱	با توجه به گروه های اسمی زیر، جدول را کامل کنید. الف) برجسته ترین شاگرد حوزه ادبیات ب) قلب آن کویر	۰/۵
	صفت مضاف الیه	مضاف الیه مضاف الیه

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۲	مفهوم هریک از کنایه های مشخص شده را بنویسید. الف) می خواهم امروز نشان بدهی که چند مرده حلاجی. ب) هر که بی روزی است، روزش دیر شد	۰/۵
----	---	-----

۱۳	مفهوم نمادین واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد ب) بشنو این نی چون شکایت می کند غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟ از جدایی ها حکایت می کند	۰/۵
----	--	-----

۱۴	با توجه به ابیات «تا واره ای از دم ستوران با شیر سپهر بسته پیمان الف) شیر سپهر استعاره از چیست؟ ب) مفهوم کلی دوبیت، خلق کدام آرایه را به یاد می آورد؟ وین مردم نحس دیومانند، با اختر سعد کرده پیوند»	۰/۵
----	---	-----

۱۵	آرایه مشترک ابیات زیر را بنویسید. * شانه می آید به کار زلف در آشفستگی * محرم این هوش جز بی هوش نیست آشنایان را در ایام پریشانی پیرس مر زبان را مشتری جز گوش نیست	۰/۲۵
----	--	------

۱۶	در تشبیه به کار رفته در سروده زیر، مشبه و مشبه به را مشخص کنید. «آن خداوند و سوار رخس بی مانند/ آن که هرگز - چون کلید گنج مروارید- گم نمی شد از لبش لبخند»	۰/۵
----	---	-----

۱۷	در بیت زیر، کدام واژه کاربرد مجازی دارد؟ مفهوم آن را بنویسید. «سراسر همه دشت بریان شدند بر آن چهر خندانش گریان شدند»	۰/۵
----	--	-----

۱۸	با توجه به نوشته زیر، در کدام یک از ترکیب های مشخص شده، آرایه استعاره وجود دارد؟ «آن شب نیز ماه با تلالو پرشکوهش از راه رسید و گل های الماس شکفتند.»	۰/۲۵
----	---	------

۱۹	ابیات زیر را با توجه به بخش های «شعرخوانی» کتاب کامل کنید. الف) آینه نگاهت پیوند صبح و ساحل ب) وجه خدا اگر شودت منظر نظر ج) شاهد نیاز نیست که در محضر آورند د) تنیده یاد تو در تار و پودم، میهن ای میهن!	۲
----	--	---

ج) قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۰	در بیت «جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است»، شاعر به چه مضمونی تاکید دارد؟	۰/۵
----	--	-----

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	تعداد صفحه: ۳	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: کلیه رشته ها
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	سؤالات		
۲۱	مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید. *راستی خاتم فیروزه بواسحاقی *کاووس کیانی که کی اش نام نهادند	خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟	۰/۵
۲۲	با توجه به سروده «بخند؛ زیرا خنده تو برای دستان من شمشیری است آخته»، منظور از «شمشیر آخته» چیست؟		۰/۵
۲۳	هریک از ابیات زیر، یادآور کدام یک از هفت وادی در سروده عطار است؟ (نام وادی را بنویسید). الف) وصلت آن کس یافت کز خود شد فنا ب) روی ها چون زین بیابان درکنند	هر که فانی شد ز خود، مردانه ای است جمله سر از یک گریبان برکنند	۰/۵
۲۴	با توجه به بیت «ای مادر سرسپید بشنو / این پند سیاه بخت فرزند»، منظور شاعر از «مادر سرسپید» و «فرزند سیاه بخت» چیست؟		۰/۵
۲۵	با توجه به عبارت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. «محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند. عشق خاص تر از محبت است و محبت خاص تر از معرفت است. به عالم عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دو پایه نردبان نسازد.» الف) سهروردی شرط دستیابی به عالم عشق را چه می داند؟ ب) نهایت محبت چه نام دارد؟		۰/۵
۲۶	با توجه به بیت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. «یکی تازی ای برنشسته سیاه الف) منظور از تازی سیاه چیست؟	همی خاک نعلش بر آمد به ماه» ب) مفهوم مصراع دوم را بنویسید.	۰/۵
۲۷	شکسپیر در بند زیر چه ویژگی هایی را برای عشق جاودانی برمی شمارد؟ «این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می بیند / و نه توجهی به گرد و غبار و جراحات پیری دارد»		۰/۵
معنی و مفهوم هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.			
۲۸	نان را از من بگیر اگر می خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خنده ات را نه		۰/۵
۲۹	در دفتر زمانه فتد نامش از قلم	هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت	۰/۷۵
۳۰	چنین است سوگند چرخ بلند	که بر بی گناهان نیاید گزند	۰/۵
۳۱	آن که او را شناسد، دوری او را تحمل نتواند کرد و آن که بدو رو آرد، بدو نتواند رسید.		۰/۵
۳۲	شش دانگ حواسم پیش مصطفی است که نکند بوی غاز چنان مستش کند که دامنش از دست برود.		۰/۵
۳۳	پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منگر نبرد.		۱/۲۵
	«موفق باشید»	جمع نمرات	۲۰

ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۲	رشته: کلیه رشته ها	فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸	

ردیف	پاسخ ها	نمره
همکاران گرامی، خدا قوت، لطفاً به پاسخ های درست مشابه نمره اختصاص دهید.		
الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	الف) مددکننده، یاری رساننده، ص ۱۲؛ ب) فریاد و زاری به صدای بلند، ص ۴۶؛ ج) کتاب، ص ۱۵۵؛ د) قوی، نیرومند، ص ۱۲۰؛ هر مورد ۰/۲۵	۱
۰/۵	۲ مترادف: غم انگیز، ۰/۲۵، متضاد: شاد، ۰/۲۵، ص ۹۰	۰/۵
۰/۵	۳ الف) قضا، ۰/۲۵، ص ۱۲۲ ب) سورت، ۰/۲۵، ص ۱۰۹	۰/۵
۱	۴ الف) خوار، ۰/۲۵، ص ۱۰۱؛ ب) انضمام، ۰/۲۵، ص ۱۴۰؛ ج) سموم، ۰/۲۵، ص ۷۳؛ د) غاشبیه، ۰/۲۵، ص ۶۲	۱
۰/۲۵	۵ ج) خاوران، ص ۱۵۲	۰/۲۵
۰/۵	۶ الف) رای فک اضافه یا کسره اضافه، ۰/۲۵؛ ب) است، ۰/۲۵، ص ۱۹	۰/۵
۰/۵	۷ وابسته ساز: که، ۰/۲۵؛ هم پایه ساز: و، ۰/۲۵، ص ۱۵۴	۰/۵
۰/۵	۸ دادِ دل، ۰/۲۵، دلِ مردم، ۰/۲۵، ص ۳۵	۰/۵
۱	۹ الف) مانده است، ۰/۲۵، لفظی، ۰/۲۵، ص ۱۵۵؛ ب) می خورم (بعد از سوگند)، ۰/۲۵، معنوی، ۰/۲۵، ص ۳۵ (اگر به حذف نهاد، تو، در مصراع اول، به قرینه لفظی هم اشاره شود، نمره تعلق می گیرد.)	۱
۰/۷۵	۱۰ الف) دل: مفعول، ۰/۲۵، ص ۵۴؛ ب) ایمن: مسند، ۰/۲۵، ص ۱۰۵؛ ج) ت: مضاف الیه، ۰/۲۵، ص ۳۴	۰/۷۵
۰/۵	۱۱ صفت مضاف الیه: آن، ۰/۲۵، ص ۷۵؛ مضاف الیه: ادبیات، ۰/۲۵، ص ۶۶	۰/۵
ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۰/۵	۱۲ الف) میزان قدرت و توانایی، ۰/۲۵، ص ۱۴۲؛ ب) عمرش تباه شد، ۰/۲۵، ص ۴۷	۰/۵
۰/۵	۱۳ الف) دوران حکومت شاهنشاهی (قبل از انقلاب)، ۰/۲۵، ص ۸۴؛ ب) انسان کامل، عارف یا خود مولانا، ۰/۲۵، ص ۴۶	۰/۵
۰/۵	۱۴ الف) خورشید (آفتاب)، ۰/۲۵؛ ب) حسن تعلیل، ۰/۲۵، ص ۳۴	۰/۵
۰/۲۵	۱۵ اسلوب معادله، ص ۴۹	۰/۲۵
۰/۵	۱۶ مشابه: لبخند، ۰/۲۵؛ مشابه به: کلید گنج مروارید یا کلید، ۰/۲۵، ص ۱۱۲	۰/۵
۰/۵	۱۷ دشت: مردم، ۰/۵، ص ۱۰۳	۰/۵
۰/۲۵	۱۸ گل‌های الماس (استعاره یا مجاز از ستارگان)، ص ۷۳	۰/۲۵
۲	۱۹ الف) لبخند گاه گاهت، صبح ستاره باران، ۰/۵، ص ۵۷؛ ب) زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی، ۰/۵، ص ۲۳؛ ج) در دادگاه عشق رگ گردنت گواه، ۰/۵، ص ۹۷؛ د) بود لبریز از عشقت وجودم؛ میهن ای میهن!، ۰/۵، ص ۱۱۷	۲
ج) قلمرو فکری (۸ نمره)		
۰/۵	۲۰ میهن دوستی یا جانفشانی در راه وطن، وطن پرستی، ۰/۵، ص ۲۶	۰/۵
۰/۵	۲۱ ناپایداری قدرت، ۰/۵، ص ۶۸	۰/۵
۰/۵	۲۲ شمشیر برکشیده و آماده برای دفاع یا حمله، ۰/۵، ص ۱۵۰	۰/۵
۰/۵	۲۳ الف) فنا (وادی هفتم)، ۰/۲۵، ص ۱۲۴؛ ب) توحید (وادی پنجم)، ۰/۲۵، ص ۱۲۳	۰/۵
۰/۵	۲۴ مادر سرسپید: دماوند، ۰/۲۵، فرزند سیاه بخت: شاعر ۰/۲۵، ص ۳۵	۰/۵
ادامه راهنما در صفحه دو		

ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۲	رشته: کلیه رشته ها	فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸	

۰/۵	الف) ساختن دو نردبان از معرفت و محبت، ۰/۲۵، ؛ ب) عشق، ۰/۲۵، ص ۵۲	۲۵
۰/۵	الف) اسب سیاوش، ۰/۲۵، ؛ ب) به سرعت تاختن و گرد و خاک زیاد، ۰/۲۵، ص ۱۰۳	۲۶
۰/۵	معشوق را همواره جوان می بیند ۰/۲۵ پیری برای عشق جاودانی مهم نیست، ۰/۲۵، ص ۱۵۶	۲۷
۰/۵	اگر غذا و هوا (خوردن و نفس کشیدن) را از من بگیری مهم نیست ۰/۲۵؛ شادی و خنده ات را از من نگیر. ۰/۲۵، ص ۱۵۰	۲۸
۰/۷۵	در گذر روزگار، ۰/۲۵ ملتی که نویسنده و شاعر نداشته باشد ۰/۲۵، فراموش می شود. ۰/۲۵، ص ۲۷	۲۹
۰/۵	آسمان (سرنوشت) سوگند خورده است ۰/۲۵ که به بی گناهان آسیبی نمی رسد. ۰/۲۵، ص ۱۰۰	۳۰
۰/۵	کسی که سیمرغ (خداوند) را بشناسد، نمی تواند دوری از او را تحمل کند ۰/۲۵ و کسی که به او رو بیاورد، نمی تواند به او دست یابد. ۰/۲۵، ص ۱۲۱	۳۱
۰/۵	همه حواسم به مصطفی است ۰/۲۵ که با بوی غاز از خود بی خود نشود و اختیارش را از دست ندهد. ۰/۲۵، ص ۱۳۷	۳۲
۱/۲۵	خداوند آبروی بندگان را به خاطر گناه آشکار نمی برد ۰/۵ و روزی مقدر کسی (۰/۲۵) را به خاطر خطای زشت (۰/۲۵) قطع نمی کند ۰/۲۵، ص ۱۲	۳۳
موفق باشید .		